

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI WYDAWANY W ATENA

KURIER ATEŃSKI

25.12.97 - 31.12.97 ...rok X... 81/465 ...32 strony... 400 drch...

Wydanie Świąteczne

Wesołych Świąt

Cicha noc, święta noc,
pokój niesie ludziom wszem,
a u żłobka Matka Święta
czuwa sama uśmiechnięta
nad Dzieciątką snem.

Cicha noc, święta noc,
pastuszkowie od swych trzód
biegną wielce zadziwieni
za anielskich głosów pieni,
gdzie się spełnił cud.

Cicha noc, święta noc,
narodzony Boży Syn,
Dan wielkiego majestatu,
niesie dziś całemu światu
odkupienie win.

Cicha noc, święta noc,
jakiż w łobie dzisiaj cud,
w Bellejem Dziecina święta
wznosi w górę swe rączką,
błogosławi lud.

Kalendarz Kuriera Ateńskiego

Papież do rodaków: sprawiliście mi wielką radość

Przy dźwiękach muzyki góralskiej kapeli i tradycyjnych polskich kolędach upłynęło 20 min, spotkanie oplatkowe papieża Jana Pawła II z rodakami. Do auli Pawła 6 (rz) na Watykanie przybyło ponad 3,5 tys Polaków, którym Jan Paweł II serdecznie podziękował za przyjazd do Rzymu. Jana Pawła II powitał w imieniu zebranych arcybiskup metropolita krakowski, kardynał Franciszek Macharski, a następnie w imieniu pielgrzymki podhalańskiej, która przywiozła papieżowi choinkę, pozdrowił "gazdę świata i dusz ludzkich", burmistrz Zakopanego Adam Bachleda-Curus.

W spotkaniu wzięli także udział przewodniczący Papieskiej Komisji ds Państwa Watykańskiego, kardynał Edmund Szoka, nuncjusz apostolski w Polsce, arcybiskup Józef Kowalczyk, duszpasterz emigracji polskiej, arcybiskup Szczepan Wesoły. Byli obecni w auli także marszałek Sejmu RP, Maciej Płażyński, prezydent Warszawy, Marcin Świąćcki oraz burmistrzowie, wójtowie, prezydenci miast, członkowie rad miejskich i gminnych z ponad 400 polskich gmin (głównie z Małopolski).

Papież powiedział rodakom, że "myślami i sercem wraca do ostatniej pielgrzymki do Ojczyzny i związanych z nią historycznych wydarzeń: 46 Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego we Wrocławiu, 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Wojciecha, 600 rocznicy jagiellońskiej fundacji Uniwersytetu w Krakowie oraz kanonizacji św. Jadwigi i św. Jana z Dukli. "Dzisiaj, kiedy patrzę na was, wszystko to odżywa bardzo mocno w mojej pamięci. Jesteście przecież częścią Ojczyzny, i dzisiejsze spotkanie jest jakby przedłużeniem tamtych dni mego pobytu w rodzinnym Kraju" - powiedział Jan Paweł II.

Dziękując Polakom za przybycie, a zwłaszcza góralom z Podhala, papież wyznał, iż odwiedziny te "sprawiły mu wielką radość". Przypomniał, że w homilii wygłoszonej podczas

Mszy świętej pod Wielką Krokwią, u stop krzyża na Giewoncie powiedział, iż można zawsze liczyć na górali. "Podhale zawsze było i jest wierne Kościołowi i Ojczyźnie. Przekonuje się o tym znowu w sposób wyjątkowy. Przywieźliście bowiem ze sobą cenne dary dla Papieża. Jednym z tych darów jest wspaniała choinka, która w tym roku zdobi plac przed Bazyliką św. Piotra" - powiedział Jan Paweł II.

Papież podkreślił, że w polskich obchodach Świąt Bożego Narodzenia szczególne miejsce zajmuje stół, wokół którego gromadzi się rodzina, aby modlić się, łamać się oplatkiem, składać sobie życzenia i spożywać wieczerzę wigilijną. "Stół wigilijny niejako tworzy i buduje ludzką wspólnotę. To znaczenie stołu jeszcze bardziej staje się czytelne, gdy spoczywa na nim chleb, z którego każdy może wziąć i dzielić się z innymi. Miłość, przebaczenie, pokój z Bogiem i ludźmi znajdują w tym wigilijnym gościu najwspanialszy wyraz" - powiedział Jan Paweł II.

Kierując swoje słowa do obecnych w auli przedstawicieli władz samorządowych Jan Paweł II oświadczył: "Myślę w tej chwili nie tylko o naszym stole w domu rodzinnym, ale także mam na uwadze wielki stół naszego wspólnego domu - Matki Ojczyzny. I dlatego cieszę się, że są tu obecni również przedstawiciele Małopolski. Wam przypadła bardzo ważna i odpowiedzialna rola w życiu społecznym. Siła państwa i pomyślny jego rozwój zależy w dużej mierze od mądrej i sprawnej pracy samorządów, tak aby dla wszystkich w domu Ojczyzny starczyło cheba i nikt nie czuł się zapomniany". Na zakończenie spotkania papież ofiarował pielgrzymce góralskiej mały świerk. Zostanie on zasadzony w ogrodzie Księżówki, w miejscu ściętej choinki, którą górale przywieźli Ojcu Świętemu "coby nie było mu cknno na Watykanie".

Waldemar Janiec

AKCJA POMOCY POLSKIEJ SZKOLE

Ku naszej radości coraz więcej osób i instytucji wychodzi z cennymi inicjatywami mającymi na celu polepszenie warunków nauki polskich dzieci w Atenach. Polska Szkoła i jej dzieci mają licznych przyjaciół, którzy nie zapominają o jej potrzebach i poświęcają tej ważnej sprawie swój czas.

Młodzież greckiej **Orkiestry Kameralnej BIOS** dała 20 grudnia w sobotę koncert w polskiej parafii, w kościele katolickim Jezusa Zbawiciela przy ul. M. Voda.

Koncert zorganizowano z inicjatywy **małżeństwa pp. Batków**. Wstęp był bezpłatny a celem wystąpienia miała być pomoc Szkole Polskiej w Atenach. Na koncert przybyło sto kilkadziesiąt osób, Polaków, Greków i osób innych nacji. Wspaniała okazała się akustyka kościoła i miłośnicy muzyki klasycznej rozkoszowali się w pełni utworami Vivaldiego, Manfrediniego, Bacha.

Występ młodych artystów, którzy jeszcze ciągle pobierają naukę w szkole muzycznej był bardzo profesjonalny i wcale nie odbiegał poziomem od wykonania najlepszych "dorosłych" orkiestr. Co więcej, było to wydarzenie niezwykle wzruszające, bowiem sam fakt, że młodzież wystąpiła nieodpłatnie poświęcając swój czas dla swoich polskich rówieśników, daje nam do myślenia. W koncercie **pod dyktando Aleksandra Halapsisa** wzięli udział solista: **Tomasz Batko (nasz świetny solista - Polak; skrzypce)**, **Bonassi Domenico (obój)**, **Epitropakis Manos (wolonczela)**, **Halapsi Ala (cembalo)**, **Jasonidu Midia (sopran)**, **Kaminskaja Katerina (skrzypce)**, **Papagrignoriu Eli (najmłodsza solistka; skrzypce)**.

Furorę wywołała młodzieżówka, paroletnia solistka Eli Papagrignoriu, która wykonała na skrzypcach kilka pięknich utworów Vivaldiego. Koncert był tak udany, iż wzmuszony przeor łutejszego zakonu oświadczył, że odtąd chciałby powtarzać podobne

wydarzenia jednoczące Greków i Polaków w murach tego parafialnego przybytku.

Szkoda tylko, że uczniowie szkolni nie stali na przykład przy kościele z puszką na dobrowolne ofiary - z pewnością polska placówka naukowa w Atenach wzbogaciłaby się o tych parę tysięcy drachm więcej.

Równocześnie w sali pod kościołem w sobotę 20.12 wieczorem i w niedzielę odbywał się **bazar oraz loteria fantowa** na rzecz Szkoły Polskiej zorganizowane przez pana **Bogdana Ibera**. Wiele osób ofiarowało na nie najróżniejsze fanty i nagrody. Widzieliśmy tam Polaków a także wiele greckich rodzin bawiących się w wyciąganie losów i przekazujących datki na Szkołę Polską. Wszyscy ciągnący losy mieli zresztą nadzieję na łut szczęścia - główną nagrodę - czyli ufundowany przez **dyrektora ateńskiego oddziału PLL LOT, M. Wesołowskiego** bilet lotniczy Ateny - Warszawa - Ateny.

(red.)

Najmłodsza solistka koncertu Orkiestry BIOS skrzypaczka Eli Papagrignoriu grając na rzecz polskich rówieśników wzbudziła podziw słuchaczy i gorące owacje.

Legalizacja: dyskusja i wyjaśnianie procedury

Spotkanie poświęcone "Zielonym Kartom" i legalizacji obcokrajowców zorganizowane przez związek "Solidarność Polaków Pracujących w Grecji" odbyło się o godz. 10 rano przy parafii Jezusa Zbawiciela w niedzielę 21 grudnia. Głównym zaproszonym gościem spotkania był prawnik, pan **Dimitris Lewandis** - sekretarz organizacji SOS-Rasizm, członek Komisji ds. Cudzoziemców przy Radzie Miejskiej Aten, zastępca przewodniczącego KEO. Relację ze spotkania zamieścimy w następnym numerze "K.A."

Podziękowania

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Atenach składa serdeczne podziękowania za wkład w pomoc Polskiej Szkole. W szczególności słowa te kierowane są do: p. Krzysztofa Rogalińskiego p. Bernadety Imiołek p. Pawła Sulka

Składamy również serdeczne podziękowania za zorganizowanie upominków na loterię fantową, która odbyła się d. 20.XII i 21.XII 1997 roku dla: Sklepu Polskiego przy ul. Smyrnis Sklepu Polskiego przy ul. M. Voda Biura Przewozowego "Opa Opa Kurier" p. Małgorzaty Zajac i p. Konstantinisa Poulou Sklepu "Gkrizis" z ul. M. Voda Sklepu "Motoroni" z ul. M. Voda Sklepu "Baraka" z ul. Ipiru 57

Pragniemy także podziękować p. Adamowi Batko za zorganizowanie Koncertu Orkiestry Kameralnej "BIOS" w ramach pomocy Polskiej Szkole oraz p. Bogdanowi Iberowi za zorganizowanie loterii fantowej i bazaru. Pieniądze z loterii przeznaczone będą na nowy budynek ZSO przy Ambasadzie RP w Atenach.

Uczniowie, Rodzice, Nauczyciele

Grecja

Katastrofa samolotu: nikt nie przeżył

Władze greckie kontynuowały w niedzielę 21 grudnia identyfikację ofiar katastrofy samolotu ukraińskiego, który rozbił się w środę 17 grudnia wieczorem w północnej Grecji z 70 osobami na pokładzie. Wśród 62 pasażerów było 34 Greków, 25 Ukraińców, Polka z dzieckiem i Niemiec. Załoga składała się z 8 członków. Do godzin przedpołudniowych w niedzielę nie znaleziono żadnej żywej osoby.

Po odnalezieniu w sobotę wraku samolotu Jak-42 w masywie górskim położonym 80 kilometrów na południowy zachód od Salonik, autorytatywne źródło wojskowe stwierdziło, że jest "nieprawdopodobne" aby ktoś ocalał z katastrofy.

Dostęp do miejsca katastrofy jest bardzo trudny. Mimo to ekipy medyczne i wojskowe kontynuują wydobywanie zwłok. Jest to skomplikowane zadanie z powodu całkowitego zniszczenia samolotu. W nocy z soboty na niedzielę do szpitala w Salonikach przetransportowano pięć ofiar, które zostały zidentyfikowane. Według władz Salonik, operacja identyfikacji powinna być zakończona w niedzielę w godzinach wieczornych. Do godzin przedpołudniowych nie znaleziono żadnej żywej osoby.

Rozbitą samolot zlokalizowano w sobotę w masywie górskim Pieria, 80 km na południowy zachód od Salonik, gdzie samolot miał lądować w środę wieczorem.

"Rejon został zamknięty dla osób cywilnych. Pilot helikoptera dostrzegł szczątki samolotu w wąwozie. Wszystko pokryte było śniegiem" - powiedział przedstawiciel ministerstwa obrony.

Obfite opady śniegu i gęsta mgła utrudniały poszukiwania w górach, prowadzone 50 kilometrów na południe i zachód od Salonik przez ponad 5.000 żołnierzy i ok. 500 pojazdów wojskowych.

Uczestnicząc w poszukiwaniach grecki samolot wojskowy C-130 rozbił się w sobotę w pobliżu Aten z pięćosobową załogą, która najprawdopodobniej zginęła. Naoczni świadkowie relacjonowali, że po starcie z lotniska wojskowego położonego 25 kilometrów na zachód od Aten, samolot rozbił się o górę. Przedstawiciel ministerstwa obrony wyraził przypuszczenie, że nikt

wycarterowany państwowym liniami lotniczym ze Lwowa. Jak-a pilotowała doświadczona załoga, dowódca, 46-letni Aleksiej Czeracznij miał wylatanych 10 tysięcy godzin, głównie w Niemczech.

Grecki wymiar sprawiedliwości nakazał w piątek, po śródowym zaginięciu ukraińskiego samolotu z 70 osobami na pokładzie, wszczęcie dochodzenia w celu ustalenia, czy lotnisko w

Salonikach. Świadkowie opowiadali, iż ciała były rozczłonkowane na drobne, trudne do rozpoznania fragmenty, które wydobywano spod śniegu.

Członkowie ekip poszukiwawczych płakali podczas wykonywania swojego zadania.

Oplakiwano także pięć nieszczęśliwych ofiar - oficerów, którzy zginęli w samolocie C-130 biorącym udział w poszukiwaniu szczątków rozbitego Jak-a. Ich maszyna uderzyła w szczyt góry Pastra zaledwie na 90 minut zanim odnaleziono ofiary poprzedniego wypadku. Pilot tego samolotu usiłował jak najszybciej dostać się w miejsce poszukiwań. Ekspert wierzają, że wojskowi zginęli na miejscu, w momencie zderzenia ze szczytem góry. W momencie wypadku panowała gęsta mgła, jednak eksplozję było widać i słychać w dużej odległości. Podobnie jak w poprzedniej katastrofie załogi poszukiwawcze zbierały szczątki rozrzucone po powierzchni setek metrów. Maszyna C-130 uważana jest za jedną z najbezpieczniejszych wśród różnych typów samolotów. (red)

z członków załogi samolotu C-130 nie uratował się.

Ukraiński samolot Jak-42 z 70 osobami na pokładzie, który zginął w środę wieczorem w Grecji, "nadawał sygnały alarmowe zanim stracił kontakt z lotniskiem w Salonikach, gdzie miał lądować", poinformował w czwartek minister transportu Grecji Tasos Mandelis. "Jak-42 zgłosił się do wieży kontrolnej, wykonał polecenie zejścia na pułap 3 500 stóp, potem poprosił o pomoc i w tym momencie wieża straciła z nim kontakt." - sprecyzował później. Władze zdementowały wiadomość jakoby wśród greckich pasażerów byli członkowie państwowej delegacji, która towarzyszyła prezydentowi Kostisowi Stefanopulosowi podczas wizyty na Ukrainie.

Trzysilnikowy samolot Jak-42 został zbudowany w Rosji w 1988 roku i był wyposażony w elektroniczny system nawigacji. W ubiegłym roku przeszedł dokładny przegląd i został

Salonikach "spełnia warunki bezpieczeństwa".

Zaginięcie Jaka-42 wywołało w Grecji polemikę zaostrzoną wypowiedziami szefów związków zawodowych pracowników lotnictwa cywilnego, twierdzących, że lotnisko w Salonikach nie dysponuje specjalnym radarem umożliwiającym przybliżanie się i lądowanie bez problemów każdemu samolotowi.

Prokurator Sądu Najwyższego Panajotis Dimopoulos oświadczył, że chodzi o wstępne dochodzenie, które ustali "dokładne okoliczności zaginięcia samolotu oraz stan bezpieczeństwa lotniska w Salonikach". (PAP)

Grecja oplakuje ofiary dwóch wypadków

Jak wynika z wstępnych ocen, ukraiński samolot rozbił się uderzając w górę na wysokości 3.600 stóp, a później eksplodował.

W niedzielę 21 grudnia specjalne oddziały zbierały rozrzucone szczątki samolotu, jego pasażerów oraz załogi. Wcześniej ekipy poszukiwawcze, złożone z cywilów i wojskowych przechodziły zaledwie 100 metrów od miejsca katastrofy, jednak gęsta mgła zasłoniła wszelkie ślady. Drobne szczątki samolotu odnaleziono zaledwie 10 kilometrów od prowizorycznego centrum dowodzenia nad poszukiwaniami w wiosce Milia. Do wioski Fotnia przewieziono oczekujących dotąd w Salonikach krewnych 42 Greków, którzy podróżowali Jak -iem z Kijowa Cywilów jednak nie wpuszczano na teren katastrofy, który był badany przez specjalistów. Ciała odnalezionych ofiar przetransportowano do szpitala Papajeorgijju

Chronologia wypadków samolotów produkcji rosyjskiej w 1997 roku

Katastrofa ukraińskiego samolotu Jak-42 w środę w Grecji z 70 osobami na pokładzie, wydłuża listę wypadków, którym uległy w tym roku samoloty produkcji rosyjskiej:

- 12 marca Antonow-12, należący do prywatnych angielskich linii lotniczych rozbił się na lotnisku w Lukanie (Angola); zginęło 16 osób,
- 18 marca Antonow-24, rosyjski samolot odbywający czarterowy lot do Turcji, rozbił się nad Czerkaskiem na Kaukazie - zginęło 50 osób,
- 3 września - Tupolew należący do wietnamskich linii lotniczych rozbił się w pobliżu lotniska w Phnom Penh - 65 ofiar,
- 13 września - zderzenie w powietrzu wojskowego samolotu Tu-154 i amerykańskiego transportowca u wybrzeży Namibii - zginęły 33 osoby,
- 17 września - ukraiński helikopter Mi-8 przewożący przedstawicieli ONZ rozbija się w Bośni - ginie 12 osób,
- 18 września - rosyjski helikopter policyjny Mi-8 spada do jeziora na Uralu - 8 ofiar,
- 2 października - azerbejdżański helikopter Mi-8 rozbija się na Morzu Kaspijskim podczas powrotnego lotu z platformy wiertniczej - 21 ofiar,
- 22 października - 6 osób ginie wskutek upadku na ziemię wojskowego śmigłowca w obwodzie moskiewskim,
- 6 grudnia - wojskowy samolot transportowy An-124 spada na osiedle mieszkaniowe w Irkucku na Syberii, 66 ofiar,
- 15 grudnia - Tu-154 wybucha w powietrzu i spada na pustynię w Zjednoczonych Emiratach Arabskich w pobliżu Szardży - 85 ofiar,
- 17 grudnia - Tu-154 z 118 osobami na pokładzie ląduje awaryjnie na lotnisku w Kazaniu (Tatarstan) Nie ma ofiar w ludziach. (PAP)

NIEZALEŻNY TYGODNIK
POLSKI WYDAWANY W ATENACH
**KURIER
ATEŃSKI**

WŁAŚCICIEL: KURIER EKDOTIKI Ltd
WYDAWCA: Theodoros Beaudis
DYREKTOR: Andrzej Jenczelwski
REDAKTOR NACZELNY: Anna Maria
Leonhard
REDAKCJA: Andrzej Sokulski, Katarzyna
Jadłuszek, Aleksander Cudziło,
Agnieszka Brąkowska
STAŁY KORESPONDENT: Barbara Szolce
(Warszawa)

ADRES KORESPONDENCYJNY:
Menagla 42, 115 24 Ateny
REDAKCJA Tel: 61 50 850
Fax: 69 25 969
e-mail: kurier@prometheus.hol.gr

ISSN 1107-0358

NIEZALEŻNY TYGODNIK
POLSKI WYDAWANY W ATENACH
**KURIER
ATEŃSKI**

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΚΟΥΡΙΕΡ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.
ΕΚΔΟΤΗΣ: Θεόδωρος Μπεαυδής
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Αντζέλι Γιεντσελέφου
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Άννα Μαρία Λέονχαρντ
ΣΥΝΤΑΞΗ: Άντζελ Σοκούλσκι, Καταζίνα
Γιαδελόπου, Αλεξάντερ Τσοουτζόλο,
Άγγελικα Μπραϊβόλα
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ: Μαρθίνα Σόλομο
(Βαρσοβία)

Αιρεθιστων Αλληλογραφίας:
Kurier Ateński, Menagla 42, Αθήνα 115 24
Συντάξη: τηλ. 64.50.859
fax 69.25.969
e-mail: kurier@prometheus.hol.gr

ISSN 1107-0358

1998

ŚWIĘTA

Trzech Króli 6.I
 Popielec 25.II
 Wielkanoc 12.IV
 Poniedziałek Wielkanocny 13.IV
 Święto Narodowe 3.V
 Boże Ciało 11.VI
 Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny 15.VIII
 Wszystkich Świętych 1.XI
 Zaduszki 2.XI
 Święto Niepodległości 11.XI
 Wigilia 24.XII
 Boże Narodzenie 25.XII

1.I Świętego Wasylego - odpowiednik św. Mikołaja
 25.III Dzień Niepodległości Grecji
 2.III Czysty Poniedziałek (Kataris Dewtera)
 19.IV Pascha
 15.VIII Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny
 28.X Święto "OXI" (NIE)

ŚWIĘTA GRECKIE

WAŻNE DATY
 Dzień Babci 21.I
 Dzień Dziadka 22.I
 Dzień Dziecka 1.VI
 Dzień Górnika 4.XII
 Dzień Kobiet 8.III
 Dzień Matki 26.V
 Dzień Nauczyciela 14.X
 Dzień Ojca 23.VI
 Dzień Zakochanych - Walentynki 14.II
 Początek Astronomicznego Lata 21.VI
 Początek Astronomicznej Jesieni 22.IX
 Początek Astronomicznej Wiosny 20.III
 Początek Astronomicznej Zimy 21.XII
 Prima Aprilis 1.IV
 Święto Pracy 1.V

WAŻNE TELEFONY
 100 POLICJA
 166 PIERWSZA POMOC
 199 STRAŻ POŻARNA
 106 INFORMACJA O SZPITALACH
 107 INFORMACJA O APTEKACH (Ateny)
 102 INFORMACJA O APTEKACH (Atycka)
 108 STRAŻ NADBRZEŻNA
 103 WŁADZE PORTOWE
 134 INFORMACJA TELEFONICZNA
 141 ZEGARYNKA
 182 ZAMAWIANIE BUDZENIA
 111 WYNIKI LOTTO I PROFO
 115 WIADOMOŚCI
 155 WYSYLANIE TELEGRAMÓW W GRECJI
 165 WYSYLANIE TELEGRAMÓW ZAGRANICZNYCH
 149 INFORMACJA O POGODZIE
 154 POMOC DROGOWA (Express Service)
 157 POMOC DROGOWA (Helios Service)

A T E N S

LUTY

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

KWIECIEŃ

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4			
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

CZERWIEC

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

SIERPIEŃ

N	P	W	Ś	C	P	S
1						
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

PAŹDZIERNIK

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3				
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24

STYCZEŃ

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3				
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MARZEC

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

MAJ

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2					
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

LIPIEC

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4			
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

WRZESIEŃ

N	P	W	Ś	C	P	S
1	2	3	4	5		
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26

Ambasada RP w Atenach tel. 88 27 474
 Biuro Rasky Handlowego RP w Atenach:
 ul. Kondofotou 1 154-52 Palco
 tel. 6778260, fax 6718394

Ambasada RP w Atenach, ul.
 Chrisanthemon 22 (pl. Eukaliptron) 154-
 52 Palco Psychico: tel. 6778260,
 fax 6718394

Północna Grecja tonie w śniegu

Przez kolejny tydzień w północnych regionach Grecji panowała mroźna, zimowa pogoda. Wioski, zwłaszcza te położone w górach, znikły pod zaspami śniegu. Zmotoryzowani mogli poruszać się tam tylko po niektórych, większych drogach, i to nie bez założonych na koła pojazdów łańcuchów.

Silne opady śniegu w Macedonii w poniedziałek 17 grudnia spowodowały poważne problemy na autostradzie wiodącej do Salonik, która przypominała ślizgawkę. Tego dnia nasypało tam około pół metra śniegu. Pod zaspami zamknięty został całkowicie dojazd do dwudziestu pięciu wiosek należących do prefektury Komotini. Ale nawet w samych Salonikach, w sercu miasta, śnieg spowodował gigantyczne korki. Władze miejskie musiały sięgać po specjalne środki do walki z żywiołem. Ruszyły pługi przystosowane do odśnieżania miasta. Ulice posypywano solą.

W okolicach rzeki Evros panował alarm przeciwpowodziowy - poziom rzek znacznie się podniósł. Sytuację pogorszył dodatkowo czwartkowy strajk służb porządkowych, które normalnie powinny były pracować w wzmożonej gotowości. Pracownicy, uczesniczący w ogólnokrajowym proteście żądali podwyższenia pensji. Tego dnia zupełnie nieprzejezdne były trasy pomiędzy Joanniną, Grecją

Północno - Zachodnią i miastem Trikala w centrum kraju. "Jest zbyt wiele śniegu, żeby dało się w ogóle poruszać." "Musimy odczekać, aż śnieg zostanie odgarnięty z drogi." - mówili kierowcy, którzy zmuszeni zostali do nieoczekiwanej zmiany planów podróży. W wielu regionach kraju temperatura spadła poniżej zera. Na północy sypie dalej śnieg. W Macedonii i Tracji z powodu silnej śnieżycy zamknięte zostały porty Kavala i Keramoni. Meteorologowie nie podali żadnych pocieszających informacji. Chłody mają trzymać dalej prawdopodobnie będziemy mieli w tym roku w Grecji naprawdę zimowe święta.

Minister oskarża archeologów o sabotaż i lenistwo

Minister kultury Evangelos Wenizelos zaatakował we środę 17 grudnia greckich archeologów. Była to odpowiedź na krytykę, jaką to środowisko skierowało ostatnio wobec nowych regulacji ministerstwa. "PO raz pierwszy stanąłem wobec takiej kampanii oszczerstw." Mówił Wenizelos. Odnosił się do oświadczenia Greckiego Związku Archeologicznego, który oskarżył go o bez troskie sianie zamętów w badaniach archeologicznych z powodu osobistych ambicji politycznych. Związek ten zagroził również, że archeologowie zatrudnieni przez ministerstwo zrobią wszystko, aby doprowadzić do zmiany nowych regulacji prawnych. Szczególne obiekcie wzbudziło w stowarzyszonych archeologach stworzenie rządowej korporacji, która ma promować narodowe dziedzictwo kulturalne. Ma się to odbywać poprzez wydawanie książek, materiału audiowizualnego, fotografie i gry związane z przedmiotami muzealnymi. Dochody ze sprzedaży powinny być przeznaczane na prace konserwatorskie. Związek krytykuje także zmiany w działalności placówek muzealnych, które mają być teraz wyjęte spod zarządu lokalnych władz archeologicznych oraz nową ustawę o zabytkach.

Simitis chce wolnej, praworządnej Turcji w UE

Chociaż to właśnie greckie veto sprawiło, że Unia Europejska odmówiła przyjęcia Turcji, jako państwa - kandydata do swoich struktur, jednak nie oznacza to wcale, że Grecja nie chce Turcji w jej strukturach. Grecja poprze udział sąsiedniego państwa UE, jeśli tylko Turcja spełni wszelkie wymagania ustalone przez przywódców Unii podczas ostatniego szczytu Wspólnoty. We wtorek 16 grudnia premier Kostas Simitis przekazując swe oświadczenie dla prasy powiedział też, że Grecja "...nie jest przeciwna aspiracjom europejskim Turcji. Będziemy także popierać te starania, jeśli będą one zgodne z pryncypiami Rady Europy."

Ankara zareagowała z oburzeniem na odrzucenie możliwości włączenia jej do grupy państw kandydujących w następnej kolejności do włączenia w strukturę Unii. Odrzucono zaproszenie do uczestnictwa w Konferencji Europejskiej. Zagrożono też, że strona turecka zerwie wszelkie stosunki z Unią i podejmie kroki ku zaanektowaniu północnego Cypru, w odpowiedzi na procedurę przyjmowania do UE Republiki Cypru.

"Podczas tego procesu musimy pozostać opanowani. Musimy współpracować z członkami Unii Europejskiej i przekonywać obie strony, że Grecja pracuje dla zachowania pokoju w regionie." - mówił premier. "Jesteśmy przeciwni tworzeniu napięcia, ale jeśli to konieczne podejmiemy konieczne kroki" - dodał. Podkreślał też potrzebę jednorodnej polityki, także wśród opozycji w tym względzie.

Inne zmiany zapowiadane przez ministerstwo, to uwolnienie cen publikacji książkowych, z dziesięcioprocentowym marginesem na niższy (dotychczas był większy), otwarcie dwóch muzeów sztuki nowoczesnej w Atenach i Salonikach, muzeum kinematografii i fotografii w Salonikach. Planuje się także podwyższenie cen na foldery muzealne, napoje w muzealnych kawiarniach i powołanie krajowej loterii KINO - aby uzyskać dodatkowe środki na kulturę. Minister Wenizelos uważa, że krytyka Związku Archeologów przechodzi granice rozsądku.

stałą kampanią dezinformuje on opinię publiczną, systematycznie podważa wszelkie wysiłki. Minister zagroził także, że archeologowie powinni stale informować o swoich nowych osiągnięciach, ale nie czynią tego, co świadczy, że ich prace stanęły w miejscu. "Ten stan bierności powinien wreszcie się zakończyć" - mówił. Dodał też, że jako zatrudnieni przez państwo, będą oni musieli sami wprowadzić w życie krytykowane przez siebie postanowienia. Minister zaznaczył, że nowe regulacje, które wejdą w życie w styczniu 1998 są pierwsze próbą zsynchronizowania działalności ministerstwa.

Wizyta prezydenta na Ukrainie

W poniedziałek 17 grudnia prezydent Kostas Stefanopoulos złożył oficjalną wizytę na Ukrainie. Prezydencki samolot z powodu ciężkiego mrozu nie mógł wylądować od razu, jak planowano, w Kijowie i dlatego też wizyta głowy państwa greckiego rozpoczęła się w Odessie. Odessa - niegdyś miasto zamieszkałe przez wielką i zamożną grecką społeczność i centrum słynnej powstańczej Filiki Eterija - zyczliwie przyjęło Stefanopoulosa. Prezydent spotkał się tam z lokalnymi władzami, które przekazały mu honorowe obywatelstwo miasta. W stolicy prezydent spotkał się z prezydentem Leonidem Kuczumą i członkami gabinetu rządowego. Dyskutowano wspólne projekty współpracy gospodarczej, m.in. wzrost greckich inwestycji w tym 50 milionowym kraju, który łączy z Grecją również prawosławna religia.

Postanowiono, że Grecja będzie popierać ukraińskie aspiracje do uczestnictwa w Unii Europejskiej a Stefanopoulos określił Ukrainę jako "ważny czynnik stabilizacji europejskiej."

Z Brytyczykami przeciwko chuliganom

Grecja będzie wykorzystywać brytyjskie metody policyjne, aby powstrzymać ataki chuliganów podczas meczów piłkarskich - oświadczył minister porządku publicznego Jorgos Romeos tuż przed zakończeniem swej wizyty w Wielkiej Brytanii. Wielka Brytania ma wielkie problemy z rodzimymi kibicami, ale ostatnio wprowadzone tam metody skutecznie pozwalają opanować sytuację. To doświadczenie może okazać się pomocne dla Greków.

Strzec granic!

Niemiecki minister spraw wewnętrznych Manfred Kanther zwrócił się do rządów Grecji i Włoch z prośbą, aby państwa te dokonywały szczególnie ostrej kontroli granicznej. Niedługo przed włączeniem Grecji i Włoch do grupy państw paktu Shengen, pomiędzy którymi ich obywatele mogą podróżować bez paszportów, kraje europejskie niepokoją się, czy nowi członkowie nie będą stanowić "otwartej bramy" dla niechcianych imigrantów. W związku z powyższym Grecja podejmuje już specjalne środki zabezpieczające, zwłaszcza na granicy z Turcją.

Szaletstwo przedświątecznych zakupów

Ostatnie dni przed świętami, to jak zawsze szaletstwo zakupów. Jeszcze we wtorek można będzie zrobić ostatnie sprawunki. Sklepy mają być otwarte od godz. 9.00 rano do 20.00 wieczorem, piekarnie od 6.30 rano do 20.00, sklepy mięsne od 7.30 do 20.00. W dzień Wigilii będzie można kupić ostatnie prezenty i składniki na przysmaki świąteczne w godzinach od 9.00 rano do 18.00 po południu a supermarkety mają być czynne do 20.00 wieczór. Dwa dni świąteczne oczywiście oznaczają odpoczynek także dla handlowców, tylko niektóre piekarnie mają być otwarte pomiędzy 8.30 rano i 13.00 w południe. W sobotę znowu będzie można uzupełnić niektóre braki w asortymencie spożywcym naszych kuchni od 9.00 do 18.00 wieczorem.

Simitis podkreśla potrzebę ścisłej współpracy z UE.

Dlaczego Irakijczycy przedzierają się do Grecji

Dwunastu Irakijczyków, nielegalnie przybyłych do Grecji zgłosiło się w piątek 19 grudnia do posterunku policji na wyspie Samos. Imigranci zeznali, że właśnie przybyli promem z Kusadasi w Turcji. Greckie stráže graniczne obawiają się, że znaczna liczba Irakijczyków i Pakistańczyków będzie usiłowała przedostać się do Grecji z tureckich wybrzeży. Sądzą oni, że uda im się skorzystać z procesu legalizacji nielegalnych cudzoziemców, jaki rozpocznie się od 1 stycznia 1998.

Polska KAFETERIA "BELLE EPOQUE"

ul. Smyrnis 42A
(na przeciw Kościoła Polskiego)
Nowo otwarta kafeeteria zaprasza wszystkich Polaków i poleca: torty, ciastka, koktaile, kawę, herbatę, drinki, piwo, soki, ciepłe dania i zimne.
Miła atmosfera - efektowny, jedyny w swoim rodzaju, wystój wnętrza.
Czynne codziennie od godz. 17.00

Premier: przed "Solidarnością" są dobre lata

20.12. Poznań - Premier Jerzy Buzek, który w sobotę jest gościem IX Zjazdu NSZZ "Solidarność" w Poznaniu uważa, że przed "Solidarnością" stoją dobre lata. "Taki związek jest zawsze Polsce potrzebny, co łączy ogromną troskę o ludzi najsłabszych z ogromną troską o przyszłość wszystkich Polaków, bo nawiązuje do najlepszych chrześcijańskich wartości, trwałych od wieków w naszej Ojczyźnie" - powiedział premier.

Buzek złożył hołd tysiącom bezimiennych działaczy "Solidarności" i obywateli naszego kraju, którzy przez najtrudniejsze lata przenieśli związek do wolnej Ojczyzny. Związkowcy przyjęli to oświadczenie gromkimi brawami.

Premier podkreślił, że związek dzięki upartym dążeniom doprowadził do zwycięstwa wolności i prawdy.

Nawiązując do przegranej "S" w 1993 r. Buzek powiedział, że związkowcy poczuli gorzki smak życia w kraju, w którym do władzy powrócili postkomuniści, gospodarka krępowana jest więzami działania dla swoich, w którym zatracono poczucie prawdy i odpowiedzialności za ludzi. Premier dodał, że wówczas "S" dała impuls do połączenia prawicy i powstała AWS, to był przede wszystkim sukces "S".

Premier w swoim wystąpieniu dużo miejsca poświęcił gospodarce. Zapowiedział, że w pierwszych dniach stycznia rząd przedstawi raport o stanie państwa, w którym będzie mowa o zaniedbaniach powstałych w okresie rządów koalicji SLD-PSL. Krytykując przyszłoroczny budżet opozycja krytykuje 4 lata swoich rządów - podkreślił Buzek. (PAP)

Marian Krzaklewski będzie szefował Związkowi i partii

Obradujący w sobotę w Poznaniu IX Zjazd NSZZ "Solidarność" przyjął uchwałę dopuszczającą łączenie funkcji związkowych i kierowniczych w "Solidarności" i RS AWS do najbliższej zwykłej sesji Krajowego Zjazdu Delegatów, która odbędzie się we wrześniu 1998 r.

Oznacza to, że Marian Krzaklewski będzie mógł pełnić do tego czasu funkcję przewodniczącego Związku i Ruchu Społecznego AWS.

Statut "S" nadal zabrania łączenia funkcji związkowych i politycznych, ale wprowadzono do niego poprawkę, która dopuszcza wyjątki od tej zasady, wprowadzane uchwałami zjazdu. Decyzja o takim wyjątku zapadła na obecnym zjeździe. Kolejny zjazd "S" będzie mógł zatem zdecydować o dalszej możliwości łączenia stanowisk związkowych i partyjnych.

Według sekretarza Komisji Krajowej Związku Stanisława Alota, podjęta uchwała o możliwości łączenia tych funkcji może zdecydować o tym, że Związek nie zostanie odpolityczniony. (PAP)

Rekordy mrozów w Polsce i na świecie.

18.12. Warszawa - Kroniki odnotowują kilka rekordowo mroźnych zim w Europie. Zima 1322/33 była tak mroźna, że zamarzł Bałtyk: "kupcy wozili swoje towary po lodzie z Norwegii do Szwecji, a na morzu były gospody i szynki" - pisał kronikarz.

Kolejną ostrą zimę zanotowano w Polsce w 1365 roku, a następną - w 1408 roku, kiedy to również zamarzł Bałtyk i chodzono po lodzie pieszo do Danii.

W XX w. wyjątkowo ostre były w Polsce i Europie zimy 1928/29 (minus 40 stopni odnotowano w Żywcu) i 1939/40 (minus 41 stopni w Siedlcach). Pamiętna zima stulecia 1978/79 dokuczyła trwającym kilka tygodni dwudziestostopniowym mrozem i obfitymi opadami śniegu. Wyjątkowo mroźna zima panowała w Europie w 1987 r. W Warszawie temperatura spadała wówczas do minus 24 stopni.

W styczniu 1993 r. rekordowe mrozy odnotowano w Mongolii. W północnej części kraju temperatura spadała w nocy do minus 50 st. C. W lipcu 1993 r. niezwykle ostra zima zaskoczyła Argentynę - w południowej prowincji Rio Negro odnotowano minus 25 st. C.

Na przełomie 1993 i 1994 roku niezwykle mrozy panowały w północnych stanach USA i we wschodnich stanach Kanady. W miejscowości Tower w stanie Minnesota (USA) pod koniec grudnia 1993 r. temperatura spadała do minus 45 st. C. Minus 32 stopnie odnotowano w Montrealu, natomiast na wschodzie Kanady temperatura spadała do minus 45 stopni. W połowie stycznia 1994 w amerykańskim stanie Północna Dakota zanotowano temperaturę minus 55 stopni. W samych Stanach Zjednoczonych fala mrozów spowodowała wówczas prawie 100 ofiar śmiertelnych.

W lutym 1994 mrozy nawiedziły Europę. W Moskwie temperatura spadała w nocy do minus 30 stopni. Na półwyspie Kola odnotowano rekordową temperaturę minus 43 st. Na Łotwie, Białorusi i Ukrainie temperatura spadała do minus 30 stopni. W Polsce w tym czasie mrozy sięgały minus 25 stopni, w Suwalskiem i Białostockiem temperatura przy gruncie spadała do minus 27 stopni C.

W czerwcu 1994 padł rekord zimna Australii: w Nowej Południowej Walii odnotowano minus 23 stopnie (poprzedni rekord z 1947 r. wynosił minus 22,5 stopnia).

W grudniu 1995 rekordy zimy padły w Polsce w Zamościu (minus 30 stopni) i Suwałkach (minus 28 stopni).

Kolejna fala rekordowych mrozów nawiedziła w lutym 1996 Stany Zjednoczone i Kanadę. W miejscowości Ely w stanie Minnesota zanotowano minus 49 stopni; w stanach Południowa i Północna Dakota - minus 36 stopni. W Kanadzie najniższą temperaturę zanotowano w miejscowości Broadview w prowincji Saskatchewan - minus 75 stopni. W grudniu 1996 ostra zima dała się we znaki Europie. W Moskwie temperatura spadała w ciągu dnia do minus 28 stopni, w nocy - do minus 30. W Republice Czeskiej padł rekord zimna - minus 33 stopnie w miejscowości Horská Kvilda na granicy czesko - niemieckiej. W Austrii najniższą temperaturę zanotowano w miejscowości Zwettl - minus 25 stopni C, w Szwajcarii - w kantonie Schwyz, minus 36 stopni. W Polsce najniższą temperaturę zanotowano w Przemyślu - minus 31 stopni, w Bieszczadach - minus 37 stopni.

Balcerowicz: związki zawodowe wiedziały o podwyżkach

18.12. Warszawa - Zdaniem wicepremiera, ministra finansów Leszka Balcerowicza związki zawodowe wiedziały o planowanych na przyszły rok podwyżkach energii ciepłej, gdyż zgodnie z ustawą o związkach zawodowych rząd przedłożył im projekt budżetu, w którym zawarte były odpowiednie informacje.

Balcerowicz odpowiedział w ten sposób w czwartek po posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów na pytania dotyczące oskarżeń OPZZ w sprawie nieskonsultowania podwyżek energii ciepłej z tym związkiem. Wiceprzewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych złożył w środę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez Leszka Balcerowicza.

Szef resortu finansów twierdzi, że dopełnione zostały obowiązki wynikające z ustawy o związkach zawodowych. Przypomniał, że OPZZ kwestionuje obecnie to, co akceptowało współpracując w poprzedniej koalicji. Popierając uchwalone wówczas prawo energetyczne, OPZZ popierało również liberalizację cen nośników energii - podkreślił. Zdaniem Balcerowicza, OPZZ nigdy wcześniej nie domagało się konsultowania rozporządzeń ministerstw. Taka nowa praktyka doprowadziłaby, jak powiedział, do hamowania możliwości działania władzy wykonawczej. Proszę sobie wyobrazić tempo podejmowania decyzji w takiej sytuacji - zwrócił się do dziennikarzy.

Według Balcerowicza, nawet gdyby przyjąć, że nie przekazano związkowi informacji o zamierzonych podwyżkach, choć tak naprawdę przekazano, to ta sprawa w ogóle nie kwalifikuje się do postępowania prokuratorskiego. Mamy raczej do czynienia ze zdżuczeniem obywateli - powiedział. Usiłuje się zdobywać punkty polityczne poprzez angażowanie prokuratury - dodał. (PAP)

28 ofiar mrozów w Polsce

19.12. Warszawa - Nadal odnajdywane są ciała ofiar mrozów, które w ostatnich dniach nawiedziły Polskę. Według Komendy Głównej Policji od poniedziałku 28 osób zmarło na skutek zimna.

90-letnia Józefa C. ze wsi Wywloczka k. Zwierzynca jest trzecią ofiarą obecnych mrozów w Zamojskiem. Kobieta wyszła z domu 15 bm. i zaginęła. Po kilkudniowych poszukiwaniach znaleziono ją martwą na polu - poinformował w piątek rzecznik prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji w Zamościu.

W woj. chełmińskim ofiarą mrozów również była kobieta. Zwłoki 60-letniej mieszkanki Cycowa Alieji B. znaleziono w obecności jednego z mieszkańców tej miejscowości. Postępowanie policji wykluczyło działania osób trzecich. Lekarz z gminnego ośrodka zdrowia uznał, iż przyczyną zgonu było wychłodzenie ciała. Denatka wcześniej spożywała alkohol. W Proszkach (woj. suwalskie) zwłoki 54-letniego mężczyzny znaleziono w kompleksie leśnym w miejscu po wypalonym ognisku. Jerzy K. był pracownikiem przedsiębiorstwa zajmującego się wycinką drzew. (PAP)

Wniosek o ujawnienie teczek 24 funkcjonariuszy UB

19.12. Szczecin (PAP) - Wniosek o ujawnienie teczek osobowych 24 b. funkcjonariuszy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Szczecinie oraz terenowych placówek UB w dawnym woj. szczecińskim (szczecińskie i koszalińskie, część gorzowskiego) skierowała do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Okręgowa Komisja Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie.

Jak poinformowano w komisji, oświadczenia przesłuchanych tam dotąd ponad 160 świadków pozwalają na stwierdzenie, że część z nich, pracując w drugiej połowie lat czterdziestych oraz do połowy pięćdziesiątych w placówkach UB stosowała niedozwolone metody śledstwa. Biciem i przetrzymywaniem w karczerach wymuszano zeznania o rzekomej działalności przeciwko ówczesnej władzy. Uzyskane w ten sposób zeznania stawały się podstawą do oskarżeń w procesach, w których zapadały wyroki wieloletniego pozbawienia wolności lub śmierci.

Cześć teczek osobowych b. funkcjonariuszy UB znajduje się w archiwum Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie i zostaną udostępnione szczecińskiej Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, trwają poszukiwania pozostałych teczek. (PAP)

SLD: zabójstwo Narutowicza powinno być przestroga

18.12. Warszawa - W oświadczeniu wydanym w czwartek klub parlamentarny SLD zaapelował, by 75 rocznica zamordowania Gabriela Narutowicza, pierwszego prezydenta II Rzeczypospolitej, "stała się dla wszystkich przestroga, do czego może prowadzić nietolerancja i brak poszanowania reguł demokratycznego państwa".

Postawie SLD chcieli początkowo, by była to uchwała Sejmu, ale - jak stwierdzili - marszałek Sejmu uniemożliwił im wprowadzenie do porządku obrad tego punktu.

W oświadczeniu stwierdzili, że zabójstwo Narutowicza "w tragiczny sposób pokazało, iż szerzenie w życiu publicznym nienawiści i pogardy oraz brak poszanowania dla ludzi o odmiennych poglądach daje przyzwolenie fanatycznym i zbrodnicy zachowaniom".

"Ten polityczny mord był finałem ideologicznej nagonki, rozpętanej przez nacjonalistyczną prawicę przeciwko demokratycznie i legalnie wybranemu prezydentowi" - napisali parlamentarzyści SLD. (PAP)

Litwa wybiera prezydenta

21.12 Wilno - W niedzielę, po raz drugi od momentu odrodzenia niepodległości w 1990 roku, Litwini wybierają prezydenta. Głosowanie odbywa się między 7.00 a 21.00 w ponad dwóch tysiącach lokali wyborczych. Prawo głosu przysługuje bez mała 2,6 mln obywateli.

O najwyższy urząd w państwie ubiega się siedmiu kandydatów: prawnik Arturas Paulauskas, ekolog z emigracji Valdas Adamkus, przewodniczący Sejmu i przywódca konserwatystów Vytautas Landsbergis, rektor Uniwersytetu Wileńskiego Rolandas Povilonis, poseł z ramienia socjaldemokratów Vytenis Andriukaitis, poseł i lider Związku Chrześcijańskich Demokratów Kazys Bobelis oraz poseł Rimantas Smetona, przewodniczący Narodowo-Demokratycznego Ruchu "O wolną Litwę". Największe szanse sondaże przedwyborcze dawały trzem pierwszym pretendentom. Kończący 5-letnią kadencję prezydent Algirdas Brazauskas zrezygnował z

ponownego ubiegania się o to stanowisko. Jest mało prawdopodobne, by wybór został rozstrzygnięty już w pierwszej turze: zwycięzca musiałby dostać więcej niż połowę głosów osób uczestniczących w wyborach przy frekwencji nie niższej niż 50 plus 1 procent uprawnionych do głosowania. Jeśli w wyborach weźmie udział mniej niż połowa uprawnionych, wybranym będzie ten ten, kto zyska najwięcej głosów, ale nie mniej niż wynosi jedna trzecia elektoratu.

Druga tura odbędzie się za dwa tygodnie - 4 stycznia. O zwycięstwo będą wtedy walczyć dwaj kandydaci, którzy w pierwszej zdobyli najwięcej głosów. Rozstrzygnie zwykła większość głosów. Pierwsze, wstępne wyniki państwowa komisja wyborcza obiecuje jeszcze w niedzielę przed północą. Badania socjologiczne zapowiadały dobrą, w granicach 70 proc. frekwencję wyborczą.

Barbara Machnicka (PAP)

Indonezja

Nikt nie przeżył katastrofy

19.12. Dżakarta - Singapurskim samolotem, który rozbił się w piątek u wybrzeży Sumatry, lecieli w większości obcokrajowcy i najprawdopodobniej nikt nie przeżył katastrofy - poinformowały źródła oficjalne w Dżakarcie. Na liście pasażerów udających się Boeingiem 737-300 z Dżakarty do Singapuru znajdowało się 40 obywateli singapurskich, 23 indonezyjskich, 10 malezyjskich, 5 Amerykanów, 5 Francuzów, 4 Niemców, 3 Brytyjczyków, 2 Japończyków i po jednym przedstawicielu Bośni, Austrii, Indii, Tajwanu i Australii. Dyrektor generalny transportu powietrznego w Dżakarcie, Zainuddin Sikado cytowany przez indonezyjską oficjalną agencję Antara wyraził obawę, że tragedii nikt nie przeżył. Samolot runął na ziemię w odległości 8 km na północ od Palembang na Sumatrze. Piątkowa katastrofa była już drugim poważnym wypadkiem lotniczym na Sumatrze w ciągu trzech miesięcy. 26 września uderzył w górę w dżungli Airbus-300 indonezyjskich linii lotniczych Garuda

przy podchodzeniu do lądowania w Medanie na północnej wyspy. Zginęły wszystkie 234 osoby na pokładzie. (pap)

USA

Clinton zapowiedział pozostawienie sił w Bośni

18.12. Waszyngton - Prezydent USA Bill Clinton powiadomił w czwartek o zamiarze pozostawienia w Bośni i Hercegowinie oddziałów amerykańskich po czerwcu przyszłego roku, kiedy to przewidywano wycofanie z tej

republiki międzynarodowych sił stabilizacyjnych SFOR pod dowództwem NATO. Clinton powiedział, że obecne stulecie wykazało, iż stabilna sytuacja w Europie i bezpieczeństwo Stanów Zjednoczonych są połączone. (PAP)

Rosja

Terrorysta, który porwał szwedzkiego dyplomatę, zabity

20.12. Moskwa - W sobotę tuż po północy pracownicy rosyjskich służb specjalnych zastrzelili stawiającego opór terrorystę, który 6 godzin wcześniej wziął jako zakładnika dyplomatę szwedzkiego Jana-Olafa Nystroma. Nystrom, przetrzymywany w swoim samochodzie koło ambasady Szwecji w Moskwie, został w piątek późnym wieczorem wymieniony na pracownika rosyjskich służb specjalnych. Dyplomatę szwedzki nie odniósł żadnych obrażeń. Terrorysta, uzbrojony w granat i pistolet, żądał okupu w wysokości 3 milionów dolarów. (PAP)

Rosja

Międzynarodowa konferencja nt. Czeczenii w Kazaniu

20.12. Moskwa - Czeczeński prezydent Aslan Maschadow i główny rosyjski negocjator w sprawie Czeczenii, Iwan Rybkin, przybyli w sobotę do Kazania (środkowa Rosja), gdzie wezmą udział w międzynarodowej konferencji na temat stosunków między Rosją i Czeczenią, zakomunikowała agencja TASS. Jest to już czwarta konferencja na ten temat od podpisania w sierpniu 1996 roku przez Rosję i dążących do utworzenia niepodległego państwa bojowników czeczeńskich porozumienia pokojowego. Rybkin, jak pisze TASS, wyraził nadzieję, że konferencja w Kazaniu przyczyni się do "osiągnięcia formuły możliwej do przyjęcia zarówno dla władz federalnych jak i dla Groznego". Moskwa uważa Czeczenię za część Federacji Rosyjskiej, podczas gdy władze w Groznym są zdania, że wywalczone niepodległość kraju. Maschadow ponownie wystąpił z prośbą o podpisanie między Moskwą i Groznym układu między państwami oraz nawiązanie stosunków dyplomatycznych. W konferencji w Groznym uczestniczą też eksperci prawni z USA, W. Brytanii i Holandii, dodaje TASS. (PAP)

Francja/ Frachtowiec ptonie w Kanale La Manche

21.12. Rennes - Na pokładzie płynącego kanałem La Manche brytyjskiego frachtowca wybuchł w sobotę pożar. Wszystkich, 33 członków załogi statku ewakuowano do Cherbourg. Nikomu nic się nie stało. Frachtowiec "Kukawa", na którego pokładzie znajdują się głównie kontenery, płynął z Wybrzeża Kości Słoniowej do Rotterdamu w Holandii. Władze francuskie zapewniły, że w kontenerach nie ma żadnych niebezpiecznych materiałów. Płonący frachtowiec znajduje się na północno-zachód od wyspy Jersey. W akcji gaszenia pożaru biorą udział ekipy z Francji i Wielkiej Brytanii.

Francja/ Nowy prezydent Kongo w Pałacu Elizejskim

21.12. Paryż - Prezydent Francji Jacques Chirac przyjął w sobotę wieczorem nowego przywódcę Kongo (Brazzaville) Denisa Sassou-Nguesso. Rozmowa obywateli trwała ponad dwie godziny. Sassou-Nguesso, który latem tego roku po kilku miesięcznej wojnie domowej powrócił do władzy w Kongo, zabiega we Francji o pomoc gospodarczą w odbudowie swego kraju. Prezydent Kongo przebywa z tygodniową, prywatną wizytą we Francji. Do tej pory spotkał się już z premierem Lionelem Jospinem i szefem dyplomacji francuskiej Hubertem Vedrine oraz szefami koncernu naftowego Elf Aquitaine. Elf jest największym inwestorem zagranicznym w Kongo. Denis Sassou-Nguesso był prezydentem Kongo w latach 1979-1992.

Zatoka Perska/Spotkanie na szczycie- sprawy Iraku i Iranu

21.12. Kuwejt - W Kuwejcie rozpoczęło się w sobotę trzydniowe spotkanie na szczycie sześciu krajów należących do Rady Współpracy Zatoki Perskiej. Obradujący za zamkniętymi drzwiami przywódcy omawiają sprawy długo odkładanej integracji wojskowej i gospodarczej oraz próbują uzgodnić jednolite stanowisko wobec Iraku i Iranu. Spotkanie na szczycie rozpoczęło się od apelu Kuwejtu do Iranu, by zapoczątkował nową erę w stosunkach z sąsiednimi krajami arabskimi, położonymi nad Zatoką Perską. Emir Kuwejtu Dżabir al-Ahmad oskarżył władze w Bagdadzie o powodowanie cierpienia narodu irackiego przez unikanie realizacji rezolucji ONZ. Podporządkowanie się tym rezolucjom mogłoby złagodzić lub spowodować zniesienie sankcji nałożonych na Irak po inwazji na Kuwejt w 1990 roku. (PAP)

Trybunał haski wycofuje oskarżenia wobec trzech Chorwatów

19.12. Haga - ONZ-owski trybunał ds. zbrodni wojennych w byłej Jugosławii oświadczył w piątek, że jego prokuratorzy podjęli działania, których efektem będzie wycofanie oskarżeń wobec trzech bośniackich Chorwatów, przebywających w Hadze pod kontrolą trybunału. Marinko Katava, Pero Skopljak i Ivan Santić oddali się w ręce trybunału dobrowolnie w październiku, wraz z siedmioma innymi oskarżonymi. "Po dalszym śledztwie i przejrzeniu dostępnych dowodów prokurator jest obecnie zadowolony, że nie istnieje wystarczająca podstawa, uzasadniająca prowadzenie postępowania przeciwko nim w żadnej ze spraw, które im zarzucano i w interesie sprawiedliwości oskarżenia powinny zostać wycofane" - stwierdza oświadczenie strony oskarżycielskiej. Wspomniani Chorwaci byli oskarżeni o udział w czystkach etnicznych, jakie Chorwaci urządzili wobec Muzułmanów w rejonie doliny Laswa w środkowej Bośni w 1993 r. Ogółem trybunał zarzucił podobne przestępstwa 16 Chorwatów, z których większość znajduje się pod kontrolą haskiego trybunału, oczekując na proces. Wnioski o wycofanie zarzutów są obecnie rozpatrywane przez sędziów trybunału. "Fakt, że wnioski te zostały złożone, nie oznaczają bezwarunkowo, iż zostaną uznane" - powiedziała rzeczniczka trybunału. Do czasu podjęcia decyzji przez sędziów Trzej Chorwaci będą przebywać w areszcie w Scheveningen koło Hagi. Prokuratorzy wnioskowali także o umorzenie oskarżenia wobec czwartego podejrzanego Stipo Alilovicia, który zmarł. (PAP)

Turcja

Premier o stosunkach z UE

18.12. Ankarę - Premier Turcji Mesut Yilmaz oświadczył w środę w Ankarze, że jeśli do czerwca 1998 roku, kiedy odbędzie się kolejny szczyt Piętnastki, Unia Europejska nie zmieni stosunku do Turcji, Ankarę wycofa wniosek o przyjęcie jej do UE. "Tak długo, jak będę szefem rządu, Turcja nie weźmie udziału w Konferencji Europejskiej" - stwierdził Yilmaz. Po szczycie UE w Luksemburgu, na którym - zdaniem Ankarę - przywódcy krajów Piętnastki

"zamknęli" Turcji drzwi na drodze do pełnoprawnego członkostwa Unii, Yilmaz w niedzielę oświadczył, że Turcja zrywa dialog polityczny z tą organizacją. Głównymi przeszkodami na drodze pełnej integracji Ankarę z UE są - według członków Unii - problemy związane z poszanowaniem praw człowieka w Turcji, sprawą kurdyjską poprawą sytuacji gospodarczej kraju i normalizacją stosunków z Grecją. (PAP)

Parę tygodni temu otrzymaliśmy list. Pisał do nas Polak z Wielkiej Brytanii. Pan Stanisław M. Stefanowicz, major Armii Krajowej pisał nam, że przeżył w roku 1945 ciekawe peregrynacje, których jednak przez lata nie mógł opublikować, zobowiązany do zachowania ścisłej tajemnicy. Obecnie jednak otrzymał pozwolenie z Pentagonu i mógł po raz pierwszy opublikować swoje przeżycia. Spisane w odcinkach, pojawiły się one po raz pierwszy w cenionym tygodniku polskim wydawanym w Londynie "Tydzień Polski" (z dn. 29.03.97).

Autor wyraził także chęć podzielenia się swoją opowieścią także z Polakami mieszkającymi licznie w Grecji.

Praga 1945

cz. I.

Stanisław M. Stefanowicz

Armia Krajowa została oficjalnie rozwiązana rozkazem generała Okulickiego z dnia 19 stycznia 1945 roku. Jednakże tak wspaniale rozwinięta organizacja nie mogła z dnia na dzień przestać egzystować. Tym bardziej, że w tym samym rozkazie gen. Okulicki nakazał żołnierzom AK prowadzić dalszą akcję o niepodległość Polski. Dlatego w niektórych miejscach ośrodki Armii Krajowej funkcjonowały jeszcze przez dłuższy okres czasu.

W październiku 1945 roku otrzymałem w Krakowie pomoc i cenne informacje. Chodziło o moją zamierzoną podróż do Italii z raportem dla generała Andersa, dotyczącym ogólnej sytuacji w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. Ziemi Odzyskanych. Na tę niebezpieczną wyprawę udawały się ze mną dwie młode niewiasty: Oleńka, której mąż był oficerem w II Korpusie i Zosia, pragnąca odszukać swego narzeczonego. Jej problem był bardziej skomplikowany, bo narzeczony został po Powstaniu wywieziony do Niemiec i znaku życia o sobie nie dał. Zosia postanowiła dotrzeć do Dywizji Pancerniej generała Maczka w nadziei, że tam uzyska pomoc w poszukiwaniach.

Na wszelki wypadek skomponowaliśmy "legendę" uwiecznioną na papierze. Papier ten, a ściślej mówiąc blankiet, był prawdziwy i pochodził z Urzędu Repatriacyjnego Polskiej Republiki Ludowej w Krakowie. Podpis pod treścią i pieczęcie zostały artystycznie podrobione. Pieczęcie były dwie: jedna jakoby z tegoż urzędu Repatriacyjnego, druga z czechosłowackiego konsulatu w Krakowie. Nazwiska nasze były rzeczywiste. Treść: osoby wymienione w formularzu udają się do Monachium w celu ułatwienia repatriacji z obozu UNRRA dwóm starym i chorym krewnym (ojcowie). Ja stanowiąłem eskortę. W wypadku jakichkolwiek trudności w podróży, odnośnie władze proszone są o udzielenie pomocy.

Żadnych dokumentów osobistych nie wzięliśmy. W ogóle żadnego innego skrawka papieru. Wszystkie adresy miałem w pamięci. Przystudiowałem też dokładnie plan Pragi.

W owym czasie Armia Czerwona okupowała jeszcze nie całą Czechosłowację: niewielki teren wokół Pilzna znajdował się pod "opieką" Amerykanów. W Pilźnie też powinna już być misja naszego II Korpusu. Zdawaliśmy sobie sprawę, że największe i jednocześnie najtrudniejsze będzie przekroczenie linii demarkacyjnej pomiędzy sowieckim okupantem i tzw. zoną amerykańską. W kraju orientowaliśmy się aż nadto dobrze. I o tych nieszczęśliwych ludziach, których KGB schwytano na granicy, słuch całkowicie zaginął. Czy byli mordowani na miejscu, czy też zayłani w głąb Rosji, nie byliśmy w stanie sprawdzić i niczego się dowiedzieć. W największej tajemnicy powierzono mi w

Krakowie adres pewnego praskiego hotelu niedaleko dworca. "To już jest nasz ostatni punkt w Pradze, jaki jeszcze funkcjonuje. Mamy tam dwóch ludzi, jednego w recepcji, drugi pracuje w kuchni. Zakwaterują was na noc, dadzą coś do zjedzenia i pouczą, jak przedostać się do Pilzna".

Przy tej okazji otrzymałem poważną kwotę w czeskiej walucie. "Właściwie te pieniądze są bezwartościowe; w Czechach wszystko jest na kartki, a bez kartek najwyżej można przejechać się taksówką." Tak więc, "uzbrojeni" w wątpliwej wartości dokument podróży oraz banknoty "właściwie bezwartościowe", wyruszyliśmy z Polski do Włoch. Miałem wszakże głęboko w głowie zakonotowane trzy adresy: pewnej pani w polskim Cieszynie, pewnych państwa w Bratysławie, oraz hotelu w Pradze. Byliśmy pełni otuchy, a "moje dziewczynki" od początku zachowywały się po bohatersku. I kółka kręcą się po nam. Zośka ukula to powiedzenie, gdy wczoraj jechaliśmy do Bratysławy.

Dziś, w tej chwili, też się kręcą, wiozą nas do Pragi. Poza nami trojgiem, nikogo nie ma w przedziale. Przymrużyłem oczy, cofając się myślą do polskiego Cieszyna. To było przedwczoraj. Pani, której adres otrzymałem w Krakowie, przyjęła nas serdecznie, poczęstowała herbatą, wręczyła "dziewczynkom" i mnie indywidualne przepustki, o zmroku przeprowadziła nas przez most i po czeskiej stronie oddała w ręce przyjaciół.

Zgodnie z przewidywaniami ta druga pani przygarnęła nas na noc. Pokoik nieduży, czystutki, dwa łóżka i umywalnia. Przy kolacji rozmowa przede wszystkim na temat, czego możemy spodziewać się w Czechosłowacji. Sytuacja aprowizacyjna jest gorsza, niż w Polsce. Żywność można kupić wyłącznie na kartki, których dają mało. Za mało. Ona, ta nasza opiekunka, radzi sobie niezłe, bo ma znajomych (krewnych?) w polskim Cieszynie. Patroli rosyjskich kręci się wszędzie dużo, albo sami, albo w towarzystwie czeskiej policji. Szczególnie obserwowane są dworce kolejowe. Zatrzymują i legitymują kogo chcą. Aresztują bardzo często - może coś im się nie podoba w dokumentach, może zachowanie w ich pojęciu jest "podejrzane". Tych patroli trzeba się strzec. Nazajutrz ona odprowadzi nas na stację, może kupić bilety i wskaże pociąg. O cel naszej podróży nie pytała. Domyślała się zapewne, że chcemy dostać się do Włoch. "To bardzo dobrze, iż jedziecie przez Bratysławę. O ile mi wiadomo, pasażerowie wysiadający z pociągów Cieszyn - Praga są specjalnie obserwowani."

W Bratysławie, wczoraj około południa, łatwo nawiązaliśmy nasz następny kontakt. Małżeństwo w średnim wieku. Pani - Polka, pan Słowak, Kielbasy z Krakowa, które za dobrą radą przywieźliśmy specjalnie dla nich, zostały z entuzjazmem przyjęte. "To rzeczywiście rarytas". Zarówno oni, jak i pani

w Cieszynie początkowo wzbraniali się przed przyjęciem od nas zapłaty za nocleg, w końcu wymienili jakieś drobne kwoty, które podwoilem. Dziwili się trochę, że podróżujemy bez bagażu. (Moja żyłetka do golenia jechała w torebce jednej z pań). Wytlumaczyłem, iż tak lepiej, tak zresztą poradzono nam w Krakowie. Pani zaprowadziła nas na stację, pomogła kupić bilety i wskazała pociąg. Wszystko odbyło się tak samo, jak poprzedniego dnia w Cieszynie. Doskonała organizacja. Wszyscy ci ludzie okazali niezmierną życzliwość i imponującą dyskrecję.

A teraz kółka znów się pod nami kręcą i zbliżamy się do stolicy tego kraju. Myślę dalej. Najpierw muszę odnaleźć hotel. "Nasz ostatni już punkt w Pradze." Pamiętam, że mniej więcej w połowie drogi między stacją a owym hotelem znajduje się park. Tam zostawię Oleńkę i Zosię i pójdę sam na rozpoznanie.

Dojechaliśmy około trzeciej popołudniu. Dzień był piękny, słoneczny, ciepły. Park znaleźliśmy z łatwością, raczej parczek, nieduży, ślicznie utrzymany. Dziewczynki usiadły na jakiejś ławce, życząc mi powodzenia. Trasę do hotelu miałem tak dobrze utrwaloną w pamięci, że nie potrzebowałem nawet czytać nazw ulic po drodze. Doszedłem i ogarnęło mnie przerażenie. Budynek był opustoszały. Okna zabite deskami, podobnie jak drzwi, które dodatkowo jeszcze zakneblowano grubym łańcuchem. Poszedłem mimo, oddałem się na jakieś dwieście, trzysta kroków i zawróciłem.

Dopiero wówczas zauważyłem żebraka siedzącego w rynsztoku. Wyciągnął rękę po jałmużnę, ale w geście tym było coś zdecydowanie przyzywającego. Prawie bezwiednie zbliżyłem się do niego, a on w pośpiechu - po polsku - dosłownie tyle powiedział: "Pan Polak? Siedzę tu, aby pana uprzedzić; niech pan natychmiast zniknie, bo być może jesteście pod obserwacją. KGB zamknęło hotel; wzięli wszystkich, personel i gości; nic więcej po, jest pan zdany na własne siły, z Bogiem." Pomimo szoku, jakiego doznałem, uświadomiłem sobie, jakże dzielny był ów nieznajomy, który udzielił mi ostrzeżenia z własnym, niezmiernym narażeniem. Tacy byli żołnierze AK.

Wróciłem do parku. Dziewczynki podbiegły. "Czy wszystko w porządku?". W odpowiedzi zdałem im relację z tragicznej sytuacji i czekałem, jaka będzie ich reakcja. Oczywiście przejęły się bardzo, lecz bez cienia jakiegokolwiek paniki. "Co teraz zrobimy?" - spokojnie zapytała Zośka. Odpowiedziałem, że przede wszystkim trzeba poszukać dach nad głową, bo wczoraj się zbliża. Jesteśmy elegancko ubrani. Mamy dużo czeskich pieniędzy. Zaczniemy od jakiegoś dobrego hotelu, może nas przyjmą. Cofnęliśmy się na stację. Już przedtem zauważyłem, że taksówek było przed dworcem sporo. Nie wiem, dlaczego zamiast podejść do pierwszej w kolejce, tak jak należało postąpić, zbliżyliśmy się ostatniej. Kierowca w pierwszej chwili zahał się okazując zdziwienie, ale moje towarzyszkę już wchodzili do środka, więc nie bardzo protestował. Może nasz elegancki wygląd zachęcił go do odstąpienia od reguły?

"Proszę nas zawieść do jakiegoś dobrego hotelu" - powiedziałem po polsku. "Pojeździemy do Grandu" odpowiedział Czech w swoim języku. Grand jak Grand. Kilka takich znałem dość dobrze. Wszystkie do siebie podobne. Zdziwił mnie mały ruch. W dużym westybulu prawie nikogo. Zapytałem recepcjonistę (po polsku), czy może wynająć dwa pokoje na jedną lub dwie noce. Odpowiedź po czesku: "Czy masz pan paszport dyplomatyczny?". "Nie, takiego nie mam." "To ja nie mam dla pana pokoju." Koniec. Kropka. Nie ulegał wątpliwości, że nie chciał ze mną rozmawiać. Następnie pojechaliśmy do hotelu International. Tutaj widok był zupełnie odmienny. Przed hotelem bez mała tłok, w środku pełno ludzi. Mundurów znacznie więcej niż ubrań cywilnych. Zanim zbliżyłem się do recepcji, chciałem się trochę rozejrzeć. W obu salach na parterze dużo osób. Sami mężczyźni. Przeważali oficerowie sowieccy, ale Amerykanów też wielu. Jedna tylko, niewielka grupa Anglików. Wszyscy trzymali się w swoich kółkach, we własnym towarzystwie. Recepcjonistki były dwie, młode, eleganckie, obie sympatycznie wyglądające. Podeszedłem do tej, która wydała mi się mniej zajęta. "Chodzi nam o jeden lub dwa pokoje na jedną lub dwie noce. Jest nas troje, dwie panie i ja."

"Państwo jada z Polski?" - odpowiedziała pytaniem po czesku. "Tak z Polski". "To będzie niemożliwe, chyba, że mają państwo paszporty dyplomatyczne". "Nie - takich nie mamy". Kobieta była zycziwa i w miarę rozmowna. "Nie wiem, po co państwo przyjechali do Pragi i nie pytam. Wiem natomiast, że żaden hotel was nie przyjmie. Lepiej nie próbować, bo może się to nawet okazać niebezpieczne. Mamy nakazy, które musimy respektować. Radzę, żeby mi pan uwierzył. Do widzenia."

W taksówce opowiedziałem moim dziewczynom szczegółowo, czego się dowiedziałem. Sytuacja rzeczywiście wyglądała niewesoło. Niespodziewanie odezwał się nasz kierowca, wplątując sporo polskich słów. Zaczął od tego, że wszystko usłyszał, że wszystko zrozumiał. Tak to prawda, żaden hotel nas nie przyjmie. Lepiej dalej nie próbować. Receptjonistka miała rację. Natomiast on może nam dopomóc, jeśli mu zaufamy.

Jego matka ma pensjonat. Nie hotel, skromny pensjonat. Już poza miastem, daleko. Chętnie nas tam zawiezie, i z matką pomówi w naszym imieniu, jeśli naprawdę jesteśmy gotowi mu zaufać. "Ależ tak, naturalnie, jesteśmy gotowi." Jechaliśmy długo, istotnie daleko. Wreszcie auto zatrzymało się przed sporym, białym budynkiem. Ulica pusta, było już ciemno. "Proszę poczekać, najpierw pójde sam". Trwało to i trwało. Czekaliśmy cierpliwie. Widocznie rozmowa nie była łatwa i przeciągała się. Wreszcie kierowca wrócił. "Chodźmy, chyba dobrze, ale będą pewne warunki".

Matka naszego przyjaciela przywitała nas w przedpokojku słowami, że nie mówi po polsku i nic nie rozumie, lecz jej syn będzie tłumaczył. Mamy rozmawiać cicho. (Położyła palec na ustach). Wie od syna, że przyjechaliśmy z Polski. Jest wolny pokój. Dwa łóżka, stolik, umywalka. Może nas przyjąć na jedną noc pod warunkiem, że wyprowadzimy się o 8-mej następnego dnia. Codziennie o 9-tej rano, punktualnie, przychodzi na inspekcję dwóch ludzi, obaj w mundurach, jeden "ruski", drugi czeski policjant. Sprawdzają, jakich gości ma u siebie. Czasem chcą z nimi rozmawiać, czasem nie. Zawsze chcą śniadania. W Czechach wszyscy są głodni. "Oni" na pewno też. Nie może im odmówić, bo mogłaby stracić licencję. Dzieli się tym, co ma sama i jej rodzina. Trudno, tak być musi.

Trzeba przecież żyć. Powtarza: musimy wyjść o 8-mej, żeby miała godzinę na sprzątnięcie i usunięcie śladów po naszej bytności. Drugi warunek: zażąda od nas podwójnej zapłaty za pokój ze względu na niebezpieczeństwo, na jakie się naraża. Oczywiście natychmiast przystaliśmy na wszystko.

dokument trzeba zniszczyć. Lepiej nie mieć żadnego, niż taki". "Ruscy i policja wiedzą o tym umyślnym błędzie w pieczęci. Zaraz by was zamknęli. To trzeba zniszczyć, podrzeć i już!"

Zgodziliśmy się, bo cóż innego można było uczynić. On sam podarł nasz "papierek" na drobne kawaleczki. Jego matka patrzyła,

"A jakie macie dokumenty?" Podaliśmy jej nasz "papier", a ona oddała go synowi do wglądu. Przeczytał, przyjrzał się nam, jeszcze raz przeczytał i rzekł: "To jest falsyfikat, świetnie podrobiony, ale nieprawdziwy. Wiecie dlaczego? Pieczęć konsulatu, dobrze wykonana. Aż za bardzo. Prawdziwa pieczęć ma błąd w ortograficznym w jednym słowie." Wskazał nam to słowo. "Na waszym dokumencie nie ma tego błędu. Ktoś zbyt mądrze to zrobił. Ja się na tych rzeczach znam i mówię wam prawdę. Ten

sluchala, nic nie powiedziala. Zaprowadzila nas do "naszego" pokoju. Kierowca obiecal przyjechać po nas po 8-mej rano i poprosił o podwójną zapłatę za dzisiejsze używanie jego taksówki.

Zostaliśmy sami, z naszymi myślami. Nie na długo. Weszła Czeszka z czajnikiem i trzema kubkami. Sumitowała się, że to nie herbata. Jakiś wywar z roślin, niesmaczny, ale gorący. "Wypijcie, to wam dobrze zrobi. Pewnie jesteście głodni, a ja nic wam dać nie mogę, bo nie mam." Głodni byliśmy rzeczywiście, albowiem od skromnego

śniadania w Bratysławie nic nie mieliśmy w ustach. Nie to jednak było najważniejsze. Mamy "dach" na dzisiejszą noc. Ale co jutro? Zdecydowałem, że muszę poszukać szczęścia u Amerykanów. Angielski znam. Pojadę w pobliże hotelu International i będę czekał, aż zobaczę jakiegoś oficera, którego wygląd wzbudzi we mnie zaufanie. Olenka i Zosia przystały chętnie na ten projekt, o nic innego nie przychodziło do głowy.

c.d.n.

informator KA

GINEKOLOG - POŁOŻNIK
JORGOS SIROS

ANO PATISIA
ul. SARANTAPOROU 1
& PATISION 335
150m od stacji metra Ag. Eleftherios

przyjmuje
od poniedziałku
do piątku
w godz.
18.00-22.00

tel. gab. 21 11 007
tel. dom. 25 19 084
tel. kom. 093 35 69 76

lekarz med. specjalista
GINEKOLOG - POŁOŻNIK

SZYMAŃSKA MAŁGORZATA
gabinet - dzielnica Ambelokipi
ul. SINOPIS 3/2, 1p. (dzwonek APARTAMENT 2)
dojazd: koniec ul. Aleksandras na prawo
ul. Vas. Sofijas, 1 - wsza na lewo Merogiu -
1 - wsza na prawo SONOPI
Godz. przyjęć każdy piątek 10.00-21.00
tel. w godz. przyjęć 777 50 77
lub każdego innego dnia po tel. uzgodnieniu wizyty
tel. 0294 75836 lub tel. kom. 094 424091

DERMATOLOG
Serafin Prodromidis

**Estetyka twarzy
laser - upiększanie**
przyjmuje codziennie
w godz. 18.00-21.00

PI. KYPSELIS, FAIDRIADON 2, 1lp.
tel. 86 22 881

Izabela Tomczak (IZAMIEEA TOMCZAK)
LEKARZ SPECJALISTA
CHOROBY WEWNĘTRZNYCH
(również PŁUC i SERCA)
przyjmuje w dni robocze w godz.
9.00-12.00 i 17.30-20.30

tel. 99 54 618 - 99 52 120
autobusem nr. 237 z ul. SINA (AKADIMIAS),
dojazd: wysiadamy ANO ILIUPOLI,
PL. ETNIKIS ANTISTASIS
GABINET ul. Sofokli Wenizelu 99, 1 piętro

LEKARZ DENTYSTA
LILI BARLAMA

Przyjmuje w dniach:
od poniedziałku do czwartku
w godzinach 10.00-13.00 i 17.00-20.00
oraz w piątki w godzinach 17.00-19.00
Adres: **LEMESU 57 & MICHAİL VODA**
(blisko stacji metra AGIOS NIKOLAOS)

Tel. 86 48 537

LEKARZ - DENTYSTA
EFTHIMIADOU ELENI

Przyjmuje od poniedziałku do piątku
Prosimy dzwonić w celu uzgodnienia wizyty
tel. 93 80 567
w godz. 10.00-14.00 oraz 17.00-21.00
tel. dom. 95 17 434
KALITHEA ul. Sokratas 195 (parter)
Mówimy w j. polskim, greckim, czeskim

Nikolas Xamis DENTYSTA - CHIRURG
Specjalista - Protetyk

Specjalne ceny dla Polaków
Przyjmuje codziennie
w godz. 9.00-13.00; 17.00-21.00
piątek 9.00-13.00

tel. 20 29 767 ul. **KATO PATISJA,**
20 14 913 ul. **KAFTANDZOLU 35**
(KAYTANTZOLAOY) (parter)

KOSTAS ZACHARAKIS
Neurolog - Psychiatra
ul. Dimitr. Soutsou 41, Ambelokipi

Tel.: 64 55 634 kom. 094 435127

stres, depresja,
problemy alkoholowe,
psychologiczne

Wizyty po wcześniejszym
umówieniu telefonicznie

BIURO REKLAM I OGŁOSZEŃ tel. 64 50 859, fax 69 25 969

Biuro Pośrednictwa Pracy
Awacion

OFERUJE PRACĘ DLA KOBIET
TEL. 52 41 571 | 52 44 854

dochodzące i z mieszkaniem.
BARDOZO DOBRE WYNAGRODZENIA
Adres **OMONIA, MENADROU 51, 1lp.**

Medium

Jeśli masz
kłopoty i chcesz
dowiedzieć się
jaka będzie
Twoja przyszłość?
ZADZWON!
odpowie Ci medium.
tel. 98 29 038
w godz. 14.00-17.00
tel. kom. 094413003

**HOROSKOPI
DLA DZIECI**
I DOROSŁYCH

Biuro Pośrednictwa Pracy
A. B. C.

Adres **MARNI 32, 1lp., pokój 24**
Tel. 5231048, 5231994, 5230566
MÓWIAMY PO POLSKU - Prosimy **Elzbieta**

**NAJLEPSZE PRACE I BARDOZO DOBRE PŁACE
ZNAJDZIESZ TYLKO U NAS !!!**
Ofertujemy prace
z mieszkaniem i dochodzące w hotelach,
restauracjach, kafełkach, fast foodach
w Atenach i poza Atenami.

UBEZPIECZENIA "INTERAMERICAN"
Tylko z Waszym paszportem

oferujemy:
- ubezpieczenie na życie dla Ciebie i Twoich bliskich
- programy ubezpieczeniowe leczenia szpitalnego
- programy emerytalne
- ubezpieczenia samochodów
- ubezpieczenia od wypadków drogowych
- programy inwestycyjne

Szersze informacje: Pani **Jeorgjia Arwantinu**
tel. biuro 6533453 - 6540596
tel. kom 094 749537 - tel. dom 9510865

BIURO REKLAM I OGŁOSZEŃ tel. 64 50 859, fax 69 25 969

za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności

Nazywane jest najpiękniejszym miastem Grecji. Potrafi zauroczyć swoim magicznym czarem o każdej porze roku. Nie jest istotne, na jak długo tu przyjedziemy i ile czasu spędzimy - Nafplio nie pozwoli zapomnieć o spędzonym tutaj czasie, a wywiezione stąd wspomnienia nie zostaną zamknięte jedynie w zdjęciach z naszego albumu.

**NAJCIEKAWSZE
WŚRÓD NAJSTARSZYCH**

NAJPIĘKNIEJSZE MIASTO GRECJI

Właściwie nie ma większego znaczenia, w jakim sezonie zajrzemy do Nafplio. Wczesną wiosną miasto rozkwita w pięknej zieleni drzewek cytrusowych. Wszędzie pachną kwiaty pomarańczy i cytryn. Nafplio otwiera swe podwoje dla gości - na zewnątrz wychodzą ze swoją ofertą kolorowe tawerny, rybne lokalne, sklepy z pamiątkami. Ich wszystkie dobra wystawione zostają na ulice, które zapelniają się turystami już w pierwszych dniach maja. Nafplio oferuje swoim gościom syntezę

epoki mykeńskiej - Myken, Trynisu i Argos, a także innych, bardzo ciekawych i popularnych tras wycieczkowych, stanowi niezwykle dogodną bazę wypadową dla wszystkich globtroterów.

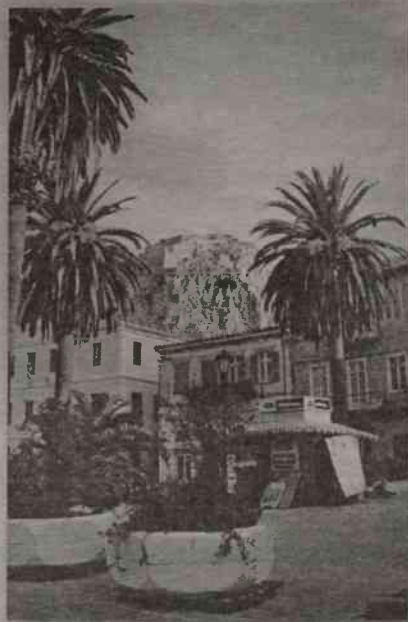
Co warto zwiedzić w mieście? Niepisanym obowiązkiem każdego gościa jest wędrowka do dominującej ponad Nafplio wenecko-tureckiej twierdzy Palamidi. Nazwa tego niezwykle rozległego kompleksu obronnego, składającego się z trzech odrębnych zamków, pochodzi od Palamedesa - najsłynniejszego mieszkańca antycznego Nafplio. Według podań mitologii greckiej, ten uczeń centaura Chirona, stał się później bohaterem wielu podań o Troi. Uchodził za poetę i mędrca, który wynalazł między innymi dodatkowe znaki alfabetu, system miar i wag oraz opracował zasady gry w kości a także w warcaby.

Wzniesione w siedemnastym wieku Palamidi ozdobione jest w wielu miejscach emblematem Lwa św. Marka - symbolem Wenecji. Również w murach wielu innych miejskich budowli można dojrzeć ten znak. Choć miasto istniało już w czasach klasycznych, rzymskich i bizantyjskich, swe najlepsze lata zawdzięcza panowaniu weneckich władców. Miejsce to było bowiem stolicą weneckich posiadłości w wschodniej części Morza Śródziemnego i nosiło nazwę "Napol di Romania".

Do wznoszącej się na wysokości 230 metrów twierdzy Palamidi można dotrzeć, wspinając się po 899 kamiennych schodach. Nie jest to łatwa i prosta trasa. Jej pokonanie, szczególnie w upalne, letnie popołudnia wymaga od turystów naprawdę wiele samozaparcia. Ale na szczęście nie jest to jedyne

wejście do twierdzy. Z przeciwnej strony fortu wybudowano wygodną asfaltową trasę, którą można dotrzeć do progów potężnych wrót, prowadzących na zamkowy dziedziniec. Do naszych czasów zachowały się w dobrym stanie rozległe, połą-

zione podziemnym korytarzem fortyfikacje, a także imponujący system umocnień zewnętrznych, wieże, barbakany, dziedzińce, bastiony i warownie. Zwiedzanie tej twierdzy to ciekawa wędrowka w przeszłość. Historia tej budowli związana jest również z najnowszą historią Grecji. Zdobyta po rocznym oblężeniu przez powstające wojska pod wodzą

Teodorosa Kolokotronisa, stała się następnie jego więzieniem, do którego wysłał go, rezydujący w Nafplio rząd grecki. Miasto to pełniło bowiem funkcję pierwszej stolicy nowożytnej Grecji. W labiryncie wąskich uliczek odszukać można pamiątkowe tablice informujące nas, że w latach 20-tych ubiegłego wieku mieściła się tutaj pierwsza siedziba greckiego parlamentu, pierwsze Ministerstwo Spraw Zagranicznych, pierwsze greckie gimnazjum, pierwsza akademii wojskowa, pierwszy w Grecji urząd miasta. Tutaj również, 6 stycznia 1828 roku objął rządy pierwszy prezydent Grecji - Jannis Kapodistris, a 25 stycznia 1833 roku wjechał do Nafplio książę bawarski Otto - pierwszy król Greków.

Na zachód od Palamidi wznosi się kolejna zabudowana skała - Its Kale. Kiedyś znajdowała się tutaj najstarsza osada miasta, założona jeszcze w czasach antycznych. Niestety, dzisiejsze pozostałości, głównie po średniowiecznym forcie nie są imponujące w porównaniu z architekturą Palamidi. Jeśli należymy do gorących miłośników Hellady i pasjonują nas naukowe badania, na Its Kale doszukać się można fragmentów pozostałych po trzech różnych zabudowach - bizantyjskiej, frankońskiej i tureckiej.

Trzeci fort miasta to XV-wieczna Bourtzi - twierdza ulokowana na wysepce, niedaleko przystani. Leżąca u wejścia do portu i dokładnie na przeciw akropolu, w antycznych czasach z nim połączona i umożliwiająca pozostawianie poza portem niepożądanych statków. Początkowo, ze względu na wybudowany na wyspie mały kościółek św. Teodora, nosiła ona przez pewien czas imię świętego. W 1471 roku Wenecjanie przemienili Bourtzi na warownię, umocnioną później przez Turków. Po wyzwoleniu Grecji mieściła się tutaj siedziba katów, którzy uśmiercali skazańców na Palamidi. Przez krótki czas twierdza działała również jako hotel. Dzisiaj ulega jednak stopniowo niszczącemu działaniu czasu.

Miasto zbudowane na planie weneckich architektów, kryje w swoich alejkach wiele perełek. Należą do nich również dwa muzea - Muzeum Archeologiczne oraz Muzeum Sztuki Ludowej. Kolekcja pierwszego muzeum to przede wszystkim pamiątki pochodzące z wykopalisk przeprowadzonych w pobliżu Nafplio. W drugim muzeum podziwiać można ciekawie wyeksponowane stroje, hafty, wyposażenie mieszkań, oraz sprzęt domowy. W 1981 roku instytucja ta uzyskała europejski tytuł "Muzeum Roku". Centrum stolicy Argolidy to plac Sintagma. Przyozdobione zabytkowymi rezydencjami, między innymi tureckimi meczetami, tętni życiem szczególnie wieczorami. Oświetlona kolorowymi światłami okolica, jest ciekawa również w dzień. W sezonie przedświątecznym to niewielkie, raczej prowincjonalne miasteczko przyozdabiają dziesiątki choinek, mrugających lampek i barwnych dekoracji. Utrzymany w dobrym tonie uliczny wystrój, nie dominuje nad prawdziwym charakterem tego wyjątkowego miejsca. Leżące u stóp Palamidi stare miasto z uroczymi, malowniczymi uliczkami, weneckimi domami i balkonami, tureckimi fontannami i eleganckimi neoklasycyzyzmami budowlami sprawia, że każdy, kto choć raz odwiedził Nafplio, będzie tutaj powracał. W Nafplio łatwo się zakochać. Ten "Neapol ziemi greckiej", posiadający wspaniałą atmosferę śródziemnomorskich zabytkowych miasteczek, z pewnością zachwyci każdego.

Do Nafplio, stolicy nomosu Argolidy, oddalonego od Aten o 148 kilometrów, dojechać można autobusem, kursującym codziennie co godzinę (ul. Liosion 260). Podróż trwa 2,5 godziny.

greckich atrakcji. Można tutaj znaleźć jedno z najciekawszych zabytków architektonicznych, pochodzące zarówno z czasów najdawniejszych jak i z wieków nowożytnych. Otoczona skalistymi wzgórzami najstarsza część osady przyciąga swoich miłośników niezwykle malowniczymi, wąskimi przypominającymi architekturę Półwyspu Apenińskiego, uliczkami. W wysokich, murowanych kamieniczkach, w małych, ale przytulnych lokalach zamykają się wszystkie potrzeby miejscowych osób. Tuż nad miejską promenadą, do brzegów której przybijają wszystkie statki i kutry, ulokowały się najsmaczniejsze tawerny Nafplio. W lecie wędrujących nabrzeżem uderza w nozdrza smakowity zapach tutejszych potraw. Po upalnym, greckim dniu, późnym wieczorem i nocą przy wystawionych na zewnątrz stolikach trudno znaleźć wolne miejsce. "Dary morza" konsumują pospółt mieszkańcy Nafplio i oraz goście. Czasami może się zdarzyć, że ci drudzy zapłacą nieco wyższy rachunek - oż, ryzyko drobnych błędów popełnianych przez greckich kelnerów powinno być wliczone w nasze wakacyjne koszty.

Przed podróżującymi, w sezonie Nafplio "płk w szwach". Określenie we wszystkich przewodnikach o Grecji jako najbardziej urokliwe miasteczko tego kraju, przyciąga rokrocznie tysiące osób pragnących bliżej poznać uroki tego miejsca. Położone bardzo blisko prehistorycznych pozostałości po

Boże Narodzenie w oczach naszych dzieci

Polskie dzieci i młodzież w Atenach... Jakie trudne i wyjątkowe jest ich życie. Są najmłodszą generacją emigrantów. Są zdolne, wrażliwe i dorosłe ponad swój wiek. Wiele problemów zbyt wcześnie spada na ich barki. Świat, jaki jest tłem ich dzieciństwa jest dla nich trudniejszy, mniej zrozumiały i bardziej niepewny niż w przypadku dzieci rosnących w kraju. Mniej czasu mogą spędzić ze swoimi zapracowanymi rodzicami. Ich zdolności nieraz pozostają niedocenione. Żyją z dala od Polski. Niektóre z nich znają Ją tylko z opowiadań rodziców. Ale Boże Narodzenie jest dla nich tak samo wielkim przeżyciem, jak kiedyś było dla nas. Polskie kolędy, Pasterka, śnieg, opłatek w gościu pojednania, rodzina...i prezenty - oto, czym dla są te dni.

Zima

Pada śnieg, prószy śnieg,
wszędzie go nawiało.
Dachy są już białe, a śnieg
jest jak mleko.
Na ulicach już biało.

Darek Świędra
kl. III, lat 10

Boże Narodzenie

Boże Narodzenie
Gdy już stoi choinka,
i szopka pod choinką
to już wiem, jest Boże
Narodzenie.
Śpiewamy kolędy,
Rozdajemy prezenty
To już wiem, jest Boże
Narodzenie.

Joasia Barska
kl. III., 9 lat

Już błysnęła pierwsza gwiazda

Już błysnęła pierwsza
gwiazda.
Wieczera podana.
Przełamujemy się opłatkiem w
goście pojednania.
Wszystkich potraw
spróbujemy.
Spod strojnej choinki dla
każdego wyciągniemy piękne
upominki.
Zaspiewamy też kolędy, trochę
powróżymy.
Razem z dziadkiem na
Pasterkę w cichą noc ruszmy.
Natałka Andrzejewska
kl. III, 9 lat

Powitanie Bożego Narodzenia

Najpierw trzeba przygotować
kolację do stołu i jeść z
rodzicami.
Potem łamać się opłatkiem.
Już Pan Jezus rodzi się,
a my śpiewamy kolędy.

Kamil Świergosz
kl. III., 9 lat

Mikołaj

Ja już czekam na Świętego
Mikołaja
bo pora na świąteczne
prezenty.
Całym sercem czuję,
że Ty do mnie przyjdiesz.

Justyna Maciaszek
kl. III, 9 lat

Wigilia

Już zasiedli do stołu
mama, tatuś, babcia i
dziadzius.
Już się dzieli opłatkiem.
Później mama ukradkiem
ociera oczy - córeczko bądź
dobra dla siostry i brata.
Dla pani w szkole i koleżanek.

Ewa Wójcik,
kl. III, 9 lat

Pędzą sanie

Pędzą sanie daleko, daleko,
na tych saniach jest Mikołaj z
prezentami.
Dzieci ubierają choinkę i
Mikołaj
wchodzi do kominku z
prezentami.
Wesołych Świąt!

Edytka Stankowska
kl. III, 10 lat

SŁOWO NA NIEDZIELĘ

Światłość Świata

"W owym czasie wyszło rozporządzenie Cezara Augusta, żeby przeprowadzić spis ludności w całym państwie. Pierwszy ten spis odbył się wówczas, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. Wybierali się więc wszyscy, aby dać się zapisać, każdy do swego miasta. Udał się także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby dać się zapisać z poślubioną sobie Maryją, która była brzemienna. Kiedy tam przebywali, nadszedł dla Maryi czas rozwiązania. Porodziła swego pierworodnego Syna, owinęła go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy przebywali w polu pasterze i trzymali straż nocną nad swoim stadem. Naraz stanął przy nich anioł Pański i chwala Pańska zewsząd ich oświeciła, tak, że bardzo się przestraszyli. Lecz anioł rzekł do nich: Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką; dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę, owinięte w pieluszki i leżące w żłobie. I nagle przyłączyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, które wielbiły Boga słowami: Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi ludziom, w których ma upodobanie."

Łk.2, 1-14

Cały chrześcijański świat przygotowuje się do kolejnej pamiątki narodzin Zbawiciela świata. Wydarzenie to miało miejsce dwa tysiące lat temu i będzie świętowane do końca świata. Święty Łukasz opisuje je bardzo prosto. Oto Cezar August wydaje rozporządzenie spisu ludności. Zapewne św. Józef widząc stan Maryi nie chciał iść, pomimo rozporządzenia, jednak Ona podporządkowała się ludzkiemu prawu i razem udali się do Betlejem. Czy wiedziała o zapowiedziach proroków, że Mesjasz ma się urodzić właśnie w tym mieście? O tym dowiemy się po tamtej stronie życia. Faktem jest, że przez jej posłuszeństwo wypełniły się pisma, gdyż Ona czuła w swoim sercu, że to jest wola Boga. Niełatwa to była podróż i jakże musiało być im smutno, kiedy to szukając noclegu spotkali się z odmową, ale i to było w Bożych planach.

Oto Jezus Chrystus rodzi się w ubogiej grocie - stajence pełnej przeróżnych zapachów, zapewne nieposprzątej, ciemnej i zimnej. Król świata rodzi się w tak ubogim miejscu. Przychodzi z wysoka w miejsce najniższe na ziemi, również i geograficznie (jest to rejon największej depresji ziemskiej). Oto jak wydarzenie to opisuje Ojciec Pio: "W samym sercu nocy, o najbardziej nieprzyjemnej porze, w chłodnej grocie, nadającej się bardziej na schronisko dla zwierząt niż dla ludzkiego stworzenia - nastąpiła pełnia czasu, przyszło światło, obiecany Mesjasz: Jezus Chrystus, Zbawiciel ludzi. Nie było wokół Niego hałasu; wół i osiołek ogrzewały nowonarodzone ubogie Dziecię, pokorna Niewiasta, ubogi mężczyzna - tych dwoje oddawało Mu hołd czci. Nie rozgoryczają się tym, że

Boże maleństwo kwili i płacze. Przecież i tym płaczem i tym kwileniem dokonuje Ono prześlania Boskiej sprawiedliwości, składając pierwszy okup na rzecz naszego pojednania.(...)

Wszystko dokonano się w milczeniu i wydawało się, że nikt nie wie o tym wielkim wydarzeniu. Jedyne nieco później odwiedzili Go pasterze, pełniący straż nad trzodami, znajdujący się na pobliskich łąkach. Uwagę na to wstrząsające wydarzenie zwróciły im niebiańskie duchy, które zaprosiły ich, by udali się do groty. O chrześcijanie, ile i jakie nauki płyną z betlejemskiej groty! O jakże winno rozgorzeć miłością serce Tego, który ujawnił tam całą swoją dobroć względem nas! O jakże winno w nas płonąć owo pragnienie doprowadzenia całego świata do tej ubogiej i pokornej groty, bo ona jest tronem i mieszkaniem Boga, miejscem schronienia dla Króla królów, największego wśród ludzkich władców! Prośmy to Boże Dzieciątko, by nas przydziłało w pokorę, gdyż tylko dzięki tej cnocie możemy zakosztować tego misterium pełnego Bożych rozkoszy."

Błyszczące pałace pysznego Izraela, ale światłość nie w nich przyszła na świat! Chępią się ludzką wielkością, opływają w złoto i przyodziani są w strojne szaty magnaci żydowskiego narodu, napelnieni są próżną wiedzą i pychą kapłani sanktuarium, podczas gdy prawdziwe znaczenie Bożych objawień jest zupełnie inne: nie przyjmują właściwej postawy oczekiwania na Zbawiciela, bo sądzą, że przyjdzie na świat w ludzkiej wielkości i potędze. Bóg jednak, który zawsze zawstydzą mądrość tego świata, zniweczył ich plany, a wbrew oczekiwaniom tych, którzy są pozbawieni boskiej mądrości, zstąpił między nas w największym uniżeniu, w wyrzeczeniu do tego stopnia, że narodził się z pokornego rodu Józefa ograniczył się do skromnego mieszkania i przebywał razem z krewnymi i znajomymi w mieście Judy, jakby odrzucony przez ludzi, ratował się ucieczką i

skorzystał z pomocy nędznych zwierząt, wybrał ich stajnię na miejsce swoich narodzin, a ich lchnienie na ogrzanie swego maleńkiego ciała. Pozwolił, by jako pierwszy hołd Mu złożyli prości, prymitywni pasterze, których przez swoich aniołów powiadomił w wielkiej tajemnicy". (1)

Jakże wielka jest pokora Boga, jakże inne są Jego drogi od dróg ludzkich. Zapewne nikt z nas nie urodził się w stajni. On godzi się na takie uniżenie! I chociaż była to ciemna noc, otaczająca maleńkie ludzkie ciało, to jednak w tym ciele przyszła na świat ŚWIATŁOŚĆ PRAWDZIWA! Jakże wielka powinna być nasza radość i nasze dziękczynienie Bogu. Możemy już żyć w światłości, bez lęku, gdyż nasze życie nabrało sensu. Wiemy już kim jesteśmy i dokąd dążymy, bo ujrzelśmy cudowne Światło niosące nam pokój i radość. Narodzenie Bożego Syna na ziemi było największym wydarzeniem w historii ludzkości, lecz czy współczesny człowiek zdaje sobie z tego sprawę? Jakże wielu zapomniało o tym najważniejszym fakcie życia całej ludzkości i każdego człowieka z osobna.

Wielu dopiero po śmierci odkrywa doniosłość tego wydarzenia. Coś niedobrego stało się w ludzkiej mentalności i w ludzkim życiu, że wielu nie podchodzi do tego faktu właściwie. Dla wielu święta Bożego Narodzenia zostały spłycone do czasu wolnego od pracy, zakupów, wystroju, prezentów. A przecież On chce na nowo narodzić się w naszych sercach. Przyszedł po to, aby pojednać nas z Ojcem, abyśmy w sercu mieli światło i prawdziwe życie. Czyż wielu nie upodobniło się do tych, którzy żyli w czasach Jezusa i nie rozpoznali Jego przyjsia? Tak, ludzka pcha wciąż na nowo odrzuca Tego, który jest Jedyną Światłością! Odrzucenie to dokonuje się i na naszych oczach, albowiem ludzie poszli za ojcem kłamstwa, który wmówił człowiekowi, że jedynym uszczęśliwiającym go bożkiem jest pieniąż, sława, sukcesy. Kto jednak wybiera takiego boga zawiedzie się w życiu, gdyż jest to bożek martwy wymyślony przez ludzi.

Każdy, kto chce żyć w świetle będzie słuchał Jezusa Chrystusa. I najpierw przygotowuje swoje serce dla Niego, aby stało się godnym mieszkaniem. Może moje wnętrze jest jeszcze tak nieposprzątaną stajenką. Jezus chciałby się i w tej "stajence" narodzić na nowo, aby światło Jego łaski dotknęło mojego serca i uzdrowiło je, abym pojednał się z Bogiem i ludźmi. Ten piękny polski symbol łamania się opłatkiem właśnie tutaj ma najgłębszy sens. Wybaczmy sobie wszystko i życzymy, aby przyszłość była lepsza, aby w niej było więcej miłości i radości. Jest to szczególny dzień. Wyrzucmy więc z serca wszelkie "śmieci" tzn. grzech, pojednajmy się z Bogiem i ludźmi, gdyż Boże Dzieciątko chce się w nas narodzić i przynieść nam światło prawdziwego życia, aby nas rzeczywiście uszczęśliwił.

"O Najświętszy Duchu, porusz moje serce, aby ono mogło wielbić i kochać; obdarz światłem mój umysł, aby mógł kontemlować subtelność wielkiej tajemnicy miłości Boga, który stał się dziecięciem, rozpal ogień mojej woli, abym nim mógł ogrzać Tego, który cały drżący leży dla mnie na sianie. Matko moja Maryjo, wprowadź mnie do groty betlejemskiej i spraw, bym zagłębił się w kontemplacji nad tym wielkim i doniosłym wydarzeniem, które dokonano się w milczeniu tej najdłuższej i najpiękniejszej nocy, jakiej dotąd świat nie oglądał". (2)

Niech te słowa Ojca Pio będą i naszymi życzeniami, abyście Drodzy Polacy, mieli zawsze w swoim sercu Boże światło, Boży pokój i Bożą miłość. Niech przykład Waszej wiary prowadzi Innych do Tego, który jest PRAWDZIWYM ŚWIATŁEM ŚWIATA I NASZYCH DUSZ!

**TEGO WAM ŻYCZA
DUSZPASTERZE Z ATEN!**

1. Majka Gracjan, Z Chrystusem przybity do krzyża, s. 320
2. tamże, s. 321.

Porządek nabożeństw w Kościele Chrystusa Zbawiciela ul. M. Voda 28 w okresie Bożego Narodzenia 1997

Spowiedź św.

dnia 23 grudnia - godz. 9.00 - 13.00 i 14.00 - 20.00
dnia 24 grudnia (Wigilia) - godz. 9.00 - 13.00 i 14.00 - 17.00

Pasterka Bożego Narodzenia

dnia 24.12.1997 o godz. 20.00 oraz 21.30
o godz. 19.30 czuwanie Adwentowe, które poprowadzi młodzież naszej parafii.

Msze św. w Świątę

25.12.1997 - Boże Narodzenie - godz. 9.00, 13.00, 15.30 (chrześcielna), 17.00, 18.30, 20.00

26.12.1997 - Drugi dzień Świąt (św. Szczepana) - jak wyżej

dnia 27.12.1997 - godz. 20.00

dnia 28.12.1997 - Uroczystość Świętej Rodziny (niedziela) - godz. 9.00, 13.00, 17.00, 18.30, 20.00

dnia 31.12.1997 - Msza św. na zakończenie starego roku - godz. 20.00 z nabożeństwem dziękczynno - błagalnym

dnia 1.01.1998 - Nowy Rok (czwartek) - jak w każdą niedzielę

dnia 2.01.1998 - I-ty piątek miesiąca - Msza św. o godz. 19.00 i 21.00

dnia 6.01.1998 - Objawienie Pańskie (Trzech Króli) - jak w każdą niedzielę

Ponad tysiąc lat historii Bizancjum (324-1453) pozostawiło po sobie niezatarty ślad i miało niepodważalny wpływ na współczesną cywilizację, jej kulturę, kościół, politykę, język, architekturę, literaturę i sztukę. Paradoksalnie jednak, przeciętny człowiek wciąż dysponuje skromnym zasobem informacji, dotyczących bizantyjskiego milenium. Właściwie do połowy wieku XIX nie ukazały się żadne poważne publikacje, związane z tematem Imperium Bizantyjskiego.

Współczesna nauka z uznaniem przedstawia tę zapomnianą kulturę, którą świat zaczyna się ponownie interesować. Bizancjum zostaje znów docenione. Nacisk kładzie się na zaprezentowanie bogactwa, chwały, znaczącego wpływu na politykę greckiego i rzymskiego społeczeństwa. Wszystko, co nosiło ślady wpływów bizantyjskich, wskazywało na świetność sztuki, bogactwo intelektualnych ideałów, fascynujące biografie głównie przywódców religijnych, piękną architekturę, pasjonujące postaci, historie romantycznych romansów, intrygi, filantropię, piractwo, wojny, przemoc i heroizm.

Bizantyjskie perły Aten

Cesarstwo Bizantyjskie (wschodniorzymskie), powstało w 395 roku po podziale państwa rzymskiego, w którym Grecja spadła do roli prowincji. Obszar państwa bizantyjskiego pierwotnie objął Półwysep Bałkański, Azję Mniejszą, Syrię i Egipt a przez jakiś czas także Italię i północno-zachodnią Afrykę. Dzieje antyku dobiegły już końca, chociaż panującym językiem i kulturą cesarstwa były język i kultura greckie. Najważniejsza jednak stała się pobożność i asceza. Kolejne dekryty w tzw. państwie wschodniorzymskim (utworzonym po podziale Imperium Rzymskiego) zakazywały kulturowania wiary starożytnych, propagowania ich filozofii, organizowania igrzysk olimpijskich. W 313 roku Bizancjum zaakceptowało chrześcijaństwo jako swoją oficjalną religię. W tym też okresie potomkowie starożytnych Hellenów zmuszeni byli pogodzić się ze swoją nową rolą w krainie bardzo nieszczęśliwej, coraz bardziej ubogiej, bo będącej łupem najazdów wielu chciwych, bezwzględnych barbarzyńców.

Podczas szerzenia się chrześcijaństwa, Ateny, jako centrum "studiów pogańskich", coraz bardziej traciły na znaczeniu. Zamykano szkoły, zakazywano zgromadzeń z filozofami i retorykami. W 529 roku, na mocy decyzji cesarza Justyniana Wielkiego, zamknięto Akademię Platonską - szkołę filozoficzną założoną ok. 387 roku p.n.e. przez Platona. Według słów edyktu, był to "ostatni ośrodek niechrześcijańskiej myśli greckiej". Wszystkie antyczne teksty zostały zabrane do Konstantynopola, gdzie zostały zmienione zgodnie z chrześcijańskimi doktrynami. Antyczne świątynie przemieniano na chrześcijańskie kościoły, likwidując również wewnętrzny wystrój budowli. W IV wieku miasto stało się małą senną osadą Imperium Bizantyjskiego. Stolicą cesarstwa było greckie miasto Bizancjum, które rozwinęło się następnie w Konstantynopol (dzisiaj Istanbul). W latach największej prosperity Imperium, Bizancjum uważano za "Jerozolimę" ortodoksyjnych chrześcijan bizantyjskich, jak nazywani byli mieszkańcy. Ponieważ jednak Bizantyjczycy uważali się za kontynuatorów spuścizny antycznego Rzymu, a nie Hellenów, niszczyli wszelkie pozostałości po "pogańskiej" Grecji.

Ateny próbowały zyskać na znaczeniu podczas trwania wypraw krzyżowych. W ich wyniku Grecja została podzielona na kilka królestw. Funkcję stolicy jednego z nich - księstwa ateńskiego - przyznano Atenom. Przez 250 lat istnienia tej niewielkiej jednostki administracyjnej, zmieniali się szereg razy władcy, którzy rezydując na wzgórzu Akropolis, przekształcali kilkakrotnie wygląd tego antycznego sanktuarium Ateny. Przemieniono między innymi na pałac monumentalną bramę Propyleje. Dookoła sanktuarium

wybudowano nowe bastiony i wzmocnienia obronne.

Sztuka epoki bizantyjskiej najlepiej wyrażała się w świątyniach i ich dekoracji. Klasyczny grecki kościół bizantyjski wznoszony był na planie równoramiennego krzyża greckiego. Właściwe wnętrza świątyni poprzedzał portyk, zwrócony najczęściej na zachód. Dalej przechodziło się do nawy głównej, zajmowanej wyłącznie przez mężczyzn. Kobiety modliły się w nawach bocznych. Główna nawa po stronie wschodniej wyodrębnia się w apsydę - bimbę, w której umieszczano ołtarz. Ta część świątyni oddzielona była od pozostałej części ikonostasem - ścianą ozdobioną wizerunkami świętych postaci. Pozostałe dwie nawy boczne wysklepiały się w apsydy - półkoliste nisze. Świątynia ozdobiona była

Pankratora (Wszchemocnego).

W okresie bizantyjskim wybudowano w Atenach wiele chrześcijańskich kościołów. Kilka z nich szczęśliwie zachowało się do naszych czasów. Dziś osłaniają je wysokie kamienice, rozległe rezydencje, drzewa lub place budowy. Być może przechodzimy obok nich każdego dnia, ale nie zwracamy uwagi na zmuszające tysiącletnie budowle.

Do najważniejszych bizantyjskich zabytków miasta Aten zalicza się budowle sakralne. Większość z nich ulokowana jest wśród wąskich, malowniczych uliczek dzielnicy Plaka. W większości wybudowane one zostały po inwazji barbarzyńców w XI wieku, za panowania Bazylego II (zw. Bułgarobójcą).

Jedną z najlepiej zachowanych ateńskich świątyni z okresu Bizancjum jest **Mała Metropolia**, znana pod oficjalnym wezwaniem **Matki Boskiej Szybko Wysłuchującej** Próżb (także św. Elefeteria). Ta miniaturowa świątynia (11,5 m. szer. 17,5 m. dł.) znajduje się na placu Christou Smirnis na Placu, a tuż obok niej wznosi się XIX-wieczna ateńska katedra. Wiele elementów XI-wiecznej kapliczki pochodzi z rozmaitych greckich, rzymskich i wczesnochrześcijańskich budowli ateńskich - połączono tutaj motywy pogańskie z symbolami nowej religii. Niektóre dekoracje świątyni pochodzą z gmachów antycznych. Określana jako bizantyjska perła Aten, przez szereg ubiegłych wieków pełniła funkcję miejskiej katedry. Dziś jest to prawdziwe muzeum bizantyjskiego zdobnictwa

Zaledwie 100 metrów od Małej Metropolii, w miejscu gdzie ulica Ermou rozdzwaja się, tworząc niewielki placik, wznosi się kolejny klejnot bizantyjski - XI-wieczna cerkiew **Kapnikarea**. Niewielka świątynia, znana jako kościół Zaśnięcia Matki Bożej, kryje w swoich historycznych wnętrzach cenne przykłady malowidła ściennego, reprezentującego typowy dla sztuki bizantyjskiej tematyczny kanon

Kościół św. Teodorów

mozaikami i freskami. Malowidła pokrywano cienką warstwą złota lub srebra, co miało symbolizować wieczność. Freski powstawały wskutek nałożenia na świeży tynk odpowiednich kolorów, które wiązały się ze sobą w procesie szybkiego suszenia. W kopule kościoła, określanej jako najważniejszy wynalazek architektury bizantyjskiej, umieszczano zawsze ascetyczne wyobrażenie Chrystusa

Cerkiew Kapnikarea

Cerkiew Mała Metropolia

ikonograficzny.

Najważniejszym zabytkiem sakralnym z okresu Bizancjum jest **kościół św. Teodorów**, biorący swą nazwę od dwóch różnych świętych noszących to same imię. Ginie on jednak wśród otaczających go, gęsto skupionych gmachów. Cerkiew znajduje się na skrzyżowaniu ul. Ewerypidou i Klafthmonos. Ufundowana w 1065 roku, reprezentuje klasyczny styl sakralnej budowli bizantyjskiej. Jako materiał budowlany, średniowieczni architekci wykorzystali typowe dla swoich czasów kamienne bloki i cegły, które warstwowo przeplatają się ze sobą. Interesująco kontrastują ze sobą barwy - czerwonoszary kolor cegieł z intensywną czerwieńią dachówek. Wewnątrz kościoła zachował się między innymi piękny ikonostas.

Monumentem wartym poznania jest także **klasztor Panagia Pandanassa** (Matki Uniwersum), zwany również "małym klasztorem". Wznosi się on na centralnym placu dzielnicy Monastiraki, który bierze swą nazwę właśnie od tej budowli (*monastiraki* - mały klasztor). Początki tej świątyni sięgają X wieku. Niedługo istniał tutaj kompleks klasztorny, został on jednak wyburzony podczas pierwszych prac ateńskiego metra. Dziś z klasztoru pozostał jedynie jeden kościół, gruntownie odnowiony w 1911 roku. Niestety, obecnie jest on zastąpiony budowlanymi rusztowaniami.

Inną bizantyjską budowlą, która przetrwała do naszych czasów głównie dzięki kompleksowej renowacji i całkowitemu przebudowaniu jest kościół **św. Nikodema** przy ul. Filhelion, pierwotnie założony w X wieku. W wieku XII kościół został zburzony przez Turków. Dzięki funduszom pochodzącym od rosyjskiego cara, w XIX wieku świątynię postawiono raz jeszcze. Wewnątrz gmachu przyciągają uwagę bogato zdobione wnętrza. Kościół ulokowany jest na zadziwnym skwerze, nieopodal ruin rzymskich term.

Bizantyjskie kościoły Aten zwracają na siebie uwagę dzięki skromnemu wyglądowi, ciekawym, rozwiązaniom architektonicznym oraz surową, ascetyczną dekoracją. Ich cechą typową są również niewielkie rozmiary, podyktowane ówczesną liczbą mieszkańców Aten. Wiele bizantyjskich budowli zostało wyburzonych w XIX wieku, kiedy Ateny dynamicznie przystąpiły do jak najszybszego zaprezentowania się jako stolica nowourodzanego państwa. Władze miasta nie dbały o średniowieczne zabytki, mając na uwadze jedynie budowle antyczne. Bez wątplenia warto jednak poświęcić im również uwagę. Grecja, oprócz zabytków z czasów antycznych, słynie także ze wspianych budowli bizantyjskich, których poznanie jest niezbędne do pełnego obrazu pięknej Hellady.

opr. Katarzyna Jakielaszek
na podstawie "Artystyczne stolice świata - Ateny" - Natalii Sidorowej; "Sailing to Bizancjum" W. Yeatsa

CZYM GREK OD POLAKA SIĘ RÓŻNI

(A HOMO SAPIENS OD NEANDERTALCZYKA)

Tak się akurat złożyło, że znów miałam problem z odebraniem swoich, ciężko zarobionych pieniędzy. Zatręskniałam do państwowej posadki w Polsce bo mało tego było, ale za to co miesiąc i bez opóźnień. No i tego samego dnia, kiedy mój pracodawca po raz sześćdziesiąty dziewiąty zrobił unik bardzo sprytny, nie znalazłam go więc ani w biurze, ani w domu, przyznać musiałam, że czytając "Odyseję" wiele się nauczyłam i zrezygnowałam na parę dni z polowania. Wracam autobusem i widzę, jak pewna kobieta, w średnim już wieku, ustępuje miejsca młodszemu od siebie mężczyźnie - obrazek wcale nie tak wyjątkowy pod tą szerokością geograficzną. Ponieważ tyle razy pisałam o tym, jak bardzo jesteśmy do siebie podobni - my i oni - tym razem chciałabym skupić się na różnicach. Sami oszczędźcie, czego jest więcej a czego mniej. Podobni jesteśmy - czy może całkowicie inni.

Przeciwny Grek pracuje od rana do wieczora. Rano najczęściej na jakieś państwowej posadzie, zapowiadającej mu dobrą emeryturę i święty spokój, jeśli chodzi o sprawy socjalne, za to z głodową pensyjką, za którą żyć ani rusz. Więc zaraz po fajrancie biegnie szybko do domu, przegryza coś i kładzie się na godzinkę lub dwie, po czym rusza, np. do pizzerii, gdzie pracuje na "czarno", do północy albo i dłużej, ale za to zarabia.

Polak, jeśli ma już posadę państwową, z reguły na tym poprzestaje a jeśli brakuje do domowego budżetu, posyła żonę do pracy i jeszcze narzeka, że obiad nieugotowany na czas, że w skarpetce dziura a dziecko ze szkoły znowu dwójkę przyniosło więc krzyczy: "No jak ty dzieci wychowujesz".

Przeciwny Grek żeni się po to, żeby mieć rodzinę i dzieci. Jeśli robi skoki na bok, to bez specjalnych konsekwencji dla swojej legalnej połowicy, której pozycja po urodzeniu mu potomka, staje się praktycznie nienaruszalna. Co sobotę zabiera rodzinę do knajpy, gdzie jedzą dość niezdrowo,

popijając winem, które to wino z kolei ma takie właściwości, że poprawia trawienie, więc kiedy wraca już do domu, nie męczą go złe sny, śpi spokojny o dzień jutrzejszy. Nawet, jeśli jutro czeka go coś, czego powinien się obawiać, to w końcu będzie to dopiero jutro...

Przeciwny Polak żeni się z czystej, zupełnie nieracjonalnej miłości. Daje mu to pełne podstawy do pędzenia życia wynikającego z równouprawnienia, czyli do życia wg. schematu: praca od 7.00 do 15.00, przyjazd do domu, gdzie najczęściej czeka zupka, drugie danie i deser, po czym kaptcie, gazeta i drzemka przed telewizorem ("dzieci, nie wchodźcie do tatusia, bo tatuś śpi"). W sobotę Polak sprasza kolegów, siada z nimi do stołu, na którym jego kochana żoneczka postawiła efekty dwudniowej bieganiny po sklepach, tudzież parogodzinnej dłubaniny w kuchni. Panowie, a czasem nawet panie - żeby było wesoło - wypijają po pół literka na głowę, żoneczka gospodarza czasu nie ma, przy gościach posiedzieć, ćwiczy bowiem w wielkim upodobaniu jogging między stołem a kuchnią, żeby Broń Boże w oczach przyjaciół nie wypaść. Kiedy zaś goście już sobie pójdą, a gospodarze udadzą się na spoczynek, pan z wielkim rozczarowaniem w głowie mówi pani na dobranoc: "co, znów cię głowa boli?"

Przeciwny Grek, jeśli już dorobił się własnej firmy, z reguły zalega z wypłatami. Biegać trzeba za nim i biegać, płakać, rozpaczać, odwoływać, do jego sumienia, na dziesięcioro drobiazgu i chorą żonę się powoływać albo - w zależności od tupetu - krzyżeć. Faktem jest, że jeśli już jest coś winien, to rzadko, bardzo rzadko, udaje się to wyegzekwować.

Filozofia takiego działania jest prosta: skoro z bilansu miesięcznego wynika, że starczy albo dla niego, albo dla mnie, to niby dlaczego mam dać jemu? (No, właśnie, dlaczego? Zaczynając gdziekolwiek pracę, trzeba mieć oczy szeroko otwarte i dobrze sprawować kondycję firmy).

Przeciwny Polak w Polsce płacił. Oszukiwał, co prawda ZUS ale pensję wypłacał regularnie, tyle pamiętam. Ponieważ jednak od paru lat mieszkam i pracuję tutaj, zauważyłam, że Polacy mają dużą zdolność przystosowawczą. Wyszło na to, że dla własnego komfortu psychicznego lepiej unikać pracowania dla swoich. Zawsze to przyjemniej jest ponarżekać na obcych. Można wtedy spokojnie udawać, że Polacy (a więc i ja) grzechów narodowych nie mają.

Greki - znów przeciwny, (wyjątki zdarzają się wśród każdej z nacji), żony nie bije. Co najwyżej nawrzeszczy, że za dużo wydała i że jest głupia. Pijany też do domu nie wraca, w związku z tym zaoszczędzone mu są sceny typowo polskie: z butami pod pachą, chwiejący się pan, wspina się ostrożnie po schodach, najciszej, jak tylko pozwala na to jego stan, otwiera drzwi - i nic z tego, wałek do ciasta i tak ląduje na jego głowie. Jeśli zaś nie jest pantoflarzem (no, bo jak już pozwala się bić walkiem, to już pantoflarz), żona w takiej sytuacji nie ma innego wyjścia jak zwinąć szybko dzieciaki i uciec do mamusi albo do sąsiadki.

Przeciwny Grek, wracający z pracy, może spokojnie liczyć na to, że - zmęczonemu - kobieta ustąpi miejsca. W Grecji panował od zawsze i trwa po dziś dzień - etos pracy. Człowiek z odciskami zawsze był bardziej szanowany niż urzędnik w krawacie. Tu się żyło z połową ryb, z ustawianiem kamieni albo cegieł, słowem - z pracy konkretniej. Grek (przeciwny, przypominam),

pracy za biurkiem nie rozumie, dlatego ma dla niej specyficzny rodzaj szacunku jako dla czegoś bardzo zagadkowego. To jest zresztą poza tematem bo urzędnicy i tak do pracy autobusami nie jeżdżą.

Polak wracający z pracy ma tę świadomość, że kobieta pracująca jest, żyłki na nogach posiada, obciążona tysiącami siatek pełnych zakupów (na jej własne, zresztą, życzenie, kto to bowiem mężowi wmówił, że się na robieniu zakupów nie zna?), więc szarmancko miejsca ustępuje. No, chyba że parę lat po Atenach jeździ, wtedy żegnaj domowa kindersztubo, siada taki i zapomina, że babcia, która nad nim stoi, jego własną matką by być mogła. On, jako istota doskonale się przystosowująca, filozofię odpowiednią znajdzie, żeby się przed samym sobą i Panem Bogiem wytłumaczyć ze swojego chamstwa. Jak choćby coś takiego: no, kto babci w godzinach szczytu każe trolejem jeździć?

Greki przeciwny nie zwala na żonę problemów ekonomicznych, uważając, że to nie na kobiecie rozum, takie rzeczy. Rękę żony, wyciągniętą przy okazji wydatków związanych z krawcową, fryzjerem czy dokształcaniem dzieci, przykrywa z reguły odpowiednim banknotem, w związku z tym przeciwna Greczynka - niezależnie od tego, co my sobie na ten temat myślimy - ani uciskana się nie czuje, ani niedoceniana. Polka, kiedy pierwszego wyciągnie rękę po wyplatę (calusieńką!), bierze na siebie obowiązki rozplanowania tej sumy, pokrycia wydatków domowych, rachunków, itd., w związku z czym czasami ma po prostu dosyć tego całego równouprawnienia.

Przeciwny Grek bowiem, jeśli jest typowym samcem, to wyłącznie w dziedzinie erotycznej, poza tym raczej sprawuje się doskonale. Polak w tej pierwszej z wymienionych dziedzin - i owszem - też lubi sobie dogadzać. Ale raczej bezpiecznie w domu. Jego samczość ujawnia się za to w skłonności do strojenia się w piękne piórka, wskakiwania na płot i wydawania kogucich pień: patrzcie na mnie, jaki piękny jestem...

No i czy naprawdę, od czasów, kiedy neandertalczyk wyruszał na polowanie, pozostawiając swą wybrankę w jaskini, tak wiele się zmieniło?

A nam, babom pozostaje tylko się zakochać. Miłość, na całe nasze szczęście, ślepa jest i bezkrytyczna.

JOKA

KOGO BOJĄ SIĘ GRECY W BOŻE NARODZENIE?

KALIGANDZARIES - to słowo związane wyłącznie z grecką tradycją świąt Bożego Narodzenia. Określa ono stworzenia, przypominające swoim wyglądem szwedzkie trole, a charakterem - małe diabły, które przybywają na ziemię raz roku, pod koniec grudnia. Współcześnie Grecy nie pamiętają już o tym zwyczaju. Kaligandzaries są złośliwymi osobnikami, ale nie wyrządzają one nikomu krzywdy. Ich zajęciem przez dwanaście dni pobytu na ziemi jest nieustanne płatanie żartów ludziom, których spotykają. Czekać one na te "wesole chwile" cały rok! W pozostałych miesiącach pozostają wewnątrz ziemi. Nie jest jasne pochodzenie tych tajemniczych kreatur. Niektórzy twierdzą, że słowo pochodzi z języka tureckiego, inni - że z albańskiego, jeszcze inni doszukują się śladów starożytności - kaligandzaries rzekomo wywodzi się od centaurów. Jakie są wyobrażenia na temat tych stworów? W domysłach Greków są to niskie, chude postacie ze stopami w kształcie kaczyczych nóg. Ich włosy są

długie i postrzępione. Ich ubranie jest w bardzo złym stanie, poniszczone i poszarpane, a na nogach noszą buty wykonane z żelaza. Ich głowy przykrywa wykonana ze świńskiej skóry czapka, przypominająca nieco swoim wyglądem trójkątne nakrycia głowy krasnoludków. Aby uchronić się przed złośliwością kaligandzaries, Grecy praktykują te same zwyczaje, które stosuje się podczas protekcji przed diabłem. Przed swoimi domostwami wykonują krucyfikami znak krzyża oraz palą kadzidła, aby odpędzić złe duchy. Palą także stare buty, wierząc że to pomoże im odgonić kaligandzaries od siebie. Niebezpiecznie jest je spotkać na otwartej przestrzeni, mają bowiem tajemniczy zwyczaj zmuszania ludzi do tańców, aż do upadłego! Kaligandzaries opuszczają ziemię 6 stycznia, kiedy pop poświęci wodę, przepędzając w ten sposób zło i nieszczęście. Stwory wracają do swoich podziemi, gdzie znów przez cały następny rok będą obmyślać, w jaki sposób można dokuczyć człowiekowi. Będą również próbować nadpiłować drzewo, na którym opiera się ziemia.

Innym zwyczajem, związanym z greckim Bożym Narodzeniem jest uroczyste świniobicie. Tradycja ta istnieje w szczególności na Krecie, gdzie zwierzę wielkości, najczęściej tura, rozciągnięte jest na całej swej długości nad ogniem i następnie konsumowane przez każdego, kto odwiedza gospodarzy. Cały dzień wszyscy chodzą po swoich sąsiadach i rodzinach i w każdym miejscu są częstowani winem oraz mięsem.

Co nas może zdziwić w Grecji:

- * Wigilia nie jest świętem typowo rodzinnym. Spora część rodzin wychodzi w ten wieczór do restauracji. Inni spędzają czas z przyjaciółmi.
- * Wiele osób spędza te świąteczne dni wyjeżdżając za miasto, czy za granicę.
- * Tradycyjnie w tym okresie po domach chodzą kołędnicy, ale niestety coraz rzadziej śpiewają kołędy. Dawniej były to dzieci z dzwoneczkami, proszące przy okazji o grosik na słodycze. Dziś niestety coraz częściej są to... "śmieciarze", którzy mówią Chronia Pola i proszą o kilkaset drachm.
- * W taksówkach w dni świąteczne płacimy świąteczne taryfy.
- * Pierwszy Dzień Bożego Narodzenia zaczyna się poranną Mszą św. po której rodziny spożywają obfity posiłek. Sąsiedzi zgodnie ze

zwyczajem przynoszą sobie nawzajem talerze pełne domowych wypieków.

- * Prezenty - choćby niewielkie należą się każdemu, kogo w te dni spotkamy. Pracownicy dostają "doro"- świąteczny dodatek pieniężny. Domownicy obdarowują się prezentami w dzień Nowego Roku.
- * Stateczek zamiast choinki - to dawna tradycja grecka. Wywodzi się od rodzin wyspiarzy, które w dni świąt wykonywały model stateczku i umieszczały go wysoko w mieszkaniu. Jeszcze gdzieś tam i dziś możemy zobaczyć stateczki ze światełkami, niestety coraz częściej zastępowane okazałymi, zachodnimi choinkami.

Świąteczny słowniczek grecko - polski:

- Paramoni Christujennon - Wigilia Świąt Bożego Narodzenia
- Animeria Christujennon - Pierwszy Dzień Świąt Bożego Narodzenia
- Dewteri Mera Christujennon - Drugi Dzień Świąt Bożego Narodzenia
- Kala Christujenna - Wesolych Świąt Bożego Narodzenia
- Kales Jortes - Wesolych Świąt
- Chronia Pola - (składane i z innych okazji, znaczy dosłownie: Wielu Lat)
- Paramoni Protochronias - Sylwester, 31 grudnia
- Protochronia - Pierwszy Dzień Nowego Roku
- Kali Chronia - Dobrego (Nowego) Roku
- Chronia Pola - Wszystkiego Najlepszego (Wielu Lat)
- Eftichismenos Kenurios Chronos - Szczęśliwego Nowego Roku

informator KA

FRYZJER DAMSKI
MAŁGORZATA
WSZYSTKIE USŁUGI
ul. ALKAMENEOS 103
rownolegia do M. Veda.
Stacja metra Attiki
82 51 870
od godz. 12.00

Fryzjerstwo damskie
TEL: 48 35 331
JOLANTA
Przystępne ceny Wszystkie usługi (w tym henna) Z dojazdem do klienta
CZYNNIE CODZIENNIE OD PONIEDZIAŁKU DO SOBOTY
ZAPRASZAMY

damsko-męskie usługi fryzjerskie
tel 093 68 94 05
ATENY
Kypseli 12 dzwonek "A" schodami w dół
Zapraszamy
czynne codziennie oprócz czwartku od 17.00-21.00
dojazd troleibusami 2, 4, 9.
MONIKA
uczesczenia ślubne i komijnjne
modne strzyżenie
kosmetyka włosów
trwałe ondulacje
używamy środków firmy L'OREAL

przewozy do ślubów
tel. 093 68 94 05

Tu Twoja Reklama
GAZETA UKAZUJE SIĘ W KAŻDĄ SOBÓDĘ
reklamę i ogłoszenia prosimy zgłaszać do poniedziałku każdego tygodnia
Zapraszamy

USŁUGI **FRYZJERSTWO**
damsko-męskie **Edyta**
tel: 72 37 287
UCZESANIA ŚLUBNE
z dojazdem do klienta

Usługi fryzjerskie DAMSKO - MĘSKIE
Dorota
tel. 093 68 47 71
Czynne codziennie w godzinach 11.00-21.00
KIPSELI 12 "na dwonku Dorota"
dojazd troleibusami: 2, 4, 9.

Fryzjerstwo damsko-męskie
Usługi w zakresie:
strzyżenie modne i klasyczne,
trwała pasemka, farbowanie
balayge, kosmetyka włosów
uczesczenia ślubne
Przyjmujemy codziennie od wtorku do soboty w godz. 16.00-20.00
Thision, ul. PULOPULU 20
blisko stacji metra Thision
Thision drugo stacja od Omonih

ul. ORFANIDOU 9; ANO PATISIA
"DREAM" 20 15 688-95 16 574 "NAILS"
CENTRUM KOSMETYCZNE
Zacznij od teraz nową karierę w Grecji, innych krajach
Po zakonczeniu kursu - DYPLOM
Pomagamy znaleźć pracę jako wykwalifikowane kosmetyczki
CZYSZCZENIE TWARZY
GŁAZIENIA
masaże
manicure - pedicure
CENA

**Zwłaszcza dziś żywo wspominacie
w białej, puszystej, zimowej szacie
drogą Wam zawsze Ziemię Ojczystą...
W swym domu wigilię - jakże uroczystą:
wieczera, kolędy a później Pasterka
w kościele pełnym zapachu świerka...
dom w woni świerka, jodły i sosny...**

Tak bardzo daleko mamy do domu. Być może przez cały rok nie przyznajemy się do braku naszego kraju i jego tradycji.

Jest jednak taki dzień grudniowy, w którym koniecznie chcemy zasiąść do wspólnego stołu razem z najbliższymi, rodziną. Pod śnieżnobiałym obrusem najstarsi członkowie rodziny ukryli być może siano. Przy stole każdy ma swoje miejsce, a jeden talerz czeka na niespodziewanego gościa. Nie jest wstydem pomodlić się przed wieczerzą, uronić kilka łez ze wzruszenia, wspomnieć o tych, których brakuje. Dzieci, podeksycytowane prezentami, koniecznie muszą odnaleźć na niebie pierwszą gwiazdkę.

"Ostatnia wieczerza" emigranta

Dom pani **Małgosi Zangle** jest domem dwóch kultur - polskiej i greckiej. Obydwie tradycje są tutaj jednakowo istotne i wartościowe. Dzień Wigilii nigdy nie była kwestionowana. Dzień Wigilii dla całej rodziny jest bardzo ważnym momentem. Święta Bożego Narodzenia mają typowo polski wymiar, być może są bardziej tradycyjne, niż niekiedy w Polsce.

Rano dzieci (17- i 23-letni synowie) ubierają choinkę. Mama zawsze pilnowała, żeby synowie mówili po polsku. Nie wolno im się przy tym kłócić, bo przecież będą się sprzeczać cały następny rok! Dlatego pani Małgosia, choć zajęta sprawami kulinarnymi, zawsze pilnie przysłuchuje się rozmowom dobiegającym do jej uszu z pokoju. Około godziny piątej wieczorem rodzina korzysta z telefonu. Dzwonią do znajomych, w szczególności do rodziny w Polsce, aby jeszcze zdążyć złożyć im życzenia przed rozpoczęciem spożywania tej wyjątkowej kolacji.

Po godzinie szóstej telefon jest odłączany i cała świątecznie ubrana rodzina (nawet pan domu - Kostas, który nie cierpi zakładania garnituru, w tym dniu robi wyjątek), oraz goście siadają do pięknego stołu, zastawionego wyłącznie polskimi potrawami ułożonymi na śnieżnobiałym obrusie. Wcześniej oczywiście łamią się opłatkiem i ze łzami składają sobie wzajemne życzenia. Pani Małgosia bardzo się wzrusza opowiadając o swoich świętach. Szczególną tkliwość ogarnia ją, kiedy każdego roku synowie życzą mamie...powrotu do Polski.

-Ze spędzonych w Grecji wigilii, w wyjątkowy sposób utkwiły mi w głowie dwa wieczory. Były one dla mnie szczególnie ważne, choć złożyły się na to różne powody.

Jedną z wigilii odbyła się w 1986 roku, kiedy był największy napływ, ogromna wręcz fala przyjazdów emigrantów z Polski. Przygotowałam wówczas wigilię u mnie w domu, do której, jak nigdy dotąd, zasiadło bardzo dużo osób. Zawsze mam gości w tym dniu, wtedy jednak spożywałam kolację z wieloma naprawdę ludźmi.

Wigilia jest radością, ja jednak pamiętam jeszcze z domu, że powinno się przez cały wieczór zachować należytą powagę. Jestem katoliczką i bardzo przestrzegam wszystkich tradycji związanych z tym świętem. Kiedy zapraszałam swoich gości, nie chciałam od nich nic, a jedynie prosiłam, żeby byli ubrani odpowiednio do sytuacji. Ponieważ przeważnie byli to ludzie niezamożni, udający się przecież do Grecji rzekomo "na wycieczkę", a więc pozbawieni odświętnych ubrań, pamiętam nasze wzruszenie, kiedy tak razem wszyscy starali się wyglądać odświętnie w ten wyjątkowy wieczór. Osoby

te były tutaj bardzo krótko, w większości po raz pierwszy spędzały święta poza krajem, w ciepłej, śródziemnomorskiej Grecji. W Polsce zaś zostawili swoje skromne posady, najczęściej na uczelniach i z niewielkim, bardzo skromnym bagażem wyruszyli w świat. I choć nikogo nie było stać na zakup specjalnej garderoby, i tak wyglądali pięknie. Kiedy składaliśmy sobie życzenia, wszyscy płakaliśmy. Szczególnie podczas Wigilii, kiedy przybywa się z dala od domu i własnego kraju, odczuwa się brak własnej rodziny, której nie zastąpią serdeczni i bardzo dobrzy przyjaciele. Szanujemy się nawzajem, lubimy ale... W Wigilię zawsze brak nam matki, ojca, mroźnej i zasypanej śniegiem Polski. I każdy w każdej minucie tego wieczoru powraca myślami do domu: "A Polska pewnie dzisiaj ośnieżona. W domu już połamali się opłatkiem i siadają do kolacji. A zaraz wyjdą na Pasterkę". Wszyscy wiemy, jak nam smutno, nostalgicznie i melancholijnie w ten dzień, tży same cisną się do oczu, myśli biegną do domu.

Być może w tych moich wspomnieniach o Wigilii, nie ma nic szczególnego, nic wyróżniającego ten wieczór od innych spędzonych poza ojczyzną. Przygotowaliśmy przecież tradycyjne potrawy, składaliśmy sobie życzenia, śpiewaliśmy kolędy i poszliśmy razem później na Pasterkę. Zapamiętałam jednak tego dnia, że tak bardzo poczuliśmy tęsknotę. W tak dużej grupie biło jedno polskie serce. Nawet jeśli czuliśmy się skrępowani własnymi łzami, to jeszcze bardziej zbliżało nas do siebie.

Rok wcześniej na Wigilii, również u mnie w domu spotkaliśmy się w nieco mniejszym gronie. Wtedy poznało się tutaj dwóch młodych mężczyzn, którzy później ogromnie się zaprzyjaźnili. Jeden z nich namalował po kolacji obraz pt. "Ostatnia wieczerza". Była to rzeczywiście jego ostatnia wieczerza, jaką spędzał w Europie. Nie wiedział wtedy, czy będzie kiedykolwiek w życiu miał okazję raz jeszcze usiąść przy polskim stole. Niedługo potem wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Przed wyjazdem podarował swemu poznanemu na Wigilii przyjacielowi wspomnianą "Ostatnią wieczerzę". On również zamieszkał wkrótce gdzieś indziej. Przed opuszczeniem nas, dał mi ten swój obrazek na przechowanie i powiedział, że jak mu się wszystko ułoży za oceanem, wróci tutaj i wtedy będzie mógł zabrać ode mnie swój prezent.

Mój znajomy przyjechał ponownie do Grecji na początku lat 90-tych. W Stanach znalazł pracę, powodzi mu się dobrze. Ale nie chciał wziąć z sobą "Ostatniej Wieczerzy", tej wieczerzy, która odbyła się wiele lat temu, w Europie, w polskim domu, choć nie w Polsce. Druga Wigilia, którą noszę w pamięci, to Wigilia z początku lat 90-tych. Polska w tym czasie przechodziła okres zmian społeczno-politycznych, które w tak bardzo istotny sposób wpłynęły na życie naszego kraju. Po kolacji wigilijnej poszliśmy na Pasterkę do Kościoła Polskiego. Było pełno ludzi, ogromna liczba Polaków, którzy nie mieścili się w świątyni. Ponieważ nieco się spóźniliśmy, musieliśmy modlić się na schodach. Na tych schodach staliśmy przemieszani wszyscy razem: i Polacy mieszkający tutaj na stałe i emigranci z kraju o niepewnym statusie pobytu i... pracownicy naszej ambasady. Wtedy po raz pierwszy zobaczyłam polskich polityków nie zajmujących, jak zwykle, pierwszych miejsc, lecz stojących jak inni, zwykli ludzie. Wszyscy razem śpiewaliśmy kolędy. To był moment, który mnie wzruszył. Pomyślałam wtedy, jak

WIGILIJNE

straszenie dużo lat musiało upłynąć, abyśmy tak wspólnie stali. Może dla kogoś to być bardzo prozaiczne, dla mnie nie.

Z Pasterki do aresztu...

Sergiusz z Ukrainy, choć z pochodzenia nie jest Polakiem, mówi i myśli w naszym języku. Od ośmiu lat mieszka w Grecji, wcześniej studiował i pracował na Uniwersytecie w Kijowie. Języka polskiego nauczył się, ponieważ jedynie w tym języku można było dostać w Ukrainie zachodnią literaturę. Pozytywnie w języku rosyjskim były twórczością typowo proletariacką, subiektywną, ukierunkowaną na jednolity sposób odbierania ich przez czytelnika.

Na Ukrainie celebrowano Bożego Narodzenia, jeszcze kilka lat temu była niezwykle utrudniona. Innymi słowy mówiąc - święta te oficjalnie nie były obchodzone, a wręcz zabronione. Zjawienie się w kościele czy nawet w pobliżu świątyni było surowo karane. Kiedy system komunistyczny w Europie Wschodniej zaczął się chwiać, echo zmian dotarło również na Ukrainę. Ludzie zaczęli śmiało ukazywać swoje uczucia religijne. Wciąż jednak przed kościołami, ówczesne władze ustawiały kordony młodych ludzi, których zadaniem było powstrzymanie wiernych przed wejściem do środka i rozpoczęciem nabożeństwa. Wybuchy bójki, policja zabierała do aresztów dziesiątki niewinnych ludzi, którzy następnie spędzali długie miesiące w więzieniach.

Wstąpienie do kościoła podczas świątecznych dni było równoznaczne z utratą miejsca na uczelni, likwidacją stanowiska, przerwaniem kariery i otrzymaniem "wilczego biletu" do końca życia. Dlatego Boże Narodzenie, kulturowane było w bardzo skromnym, duchowym wymiarze - były to w szczególności święta głębokiego wzruszenia, święta obchodzone w małym gronie, bardzo rodzinne. Tradycja tych wyjątkowych dni przekazywana była z pokolenia na pokolenie. Dotyczy to zwłaszcza rodzin katolickich, będących emocjonalnie związanych z Polską poprzez swoich przodków.

Polskie zwyczaje w greckich domach

Wojtek jest jednym z wielu Greków urodzonych i wychowanych w Polsce. W jego rodzinnym domu, który przez kilkanaście lat nie istniał na ziemi greckiej, lecz w Krakowie, zachowywano zwyczaje związane z grecką tradycją. Ale mimo wszystko młodzi Grecy, kształcący się w polskich szkołach i na polskich uczelniach, przyswajali sobie również obcą kulturę. Żyjąc w Polsce odruchowo chłonęli nasze obyczaje, które niedługo potem weszły na stałe do ich codzienności. *Dziś sam Wojtek, zwany przez Greków Ewangeliosem, nie wyobraża sobie 24 grudnia bez uroczystej kolacji w gronie najbliższych osób. Nawet mamy co roku karpia!* - opowiada z entuzjazmem. *Polskę w tych szczególnych chwilach wspomina bardzo ciepło.*

W tym roku zrobi wyjątek, spędzi wieczór w pracy. Po raz pierwszy w jego restauracji "Krakus" serwowany będzie w tym dniu prawdziwy polski karp. Zostanie on przygotowany własnoręcznie przez kucharza ze słynnego krakowskiego "Wierzyńka"! Jak twierdzi Wojtek, temat świąt jest nieco skomplikowany. Większość rodzin greckich, które przybyły do Polski z początkiem lat 50-tych, była niewierząca. Nie chodzili oni do kościoła, nie przywieźli ze sobą tradycji dotyczących świąt bożonarodzeniowych. Ich uradzone na polskiej ziemi dzieci, wyrastały obok swoich polskich kolegów. Młodzi Grecy obserwowali ich podczas przygotowań do tych wyjątkowych świąt i chcąc, nie chcąc - chłonęli również tę przedświąteczną

atmosferę. Nierzadko byli zapraszani do polskich rodzin. Podziwiali choinkę, łamali się opłatkiem. Później rodzice sami przygotowywali w tym dniu specjalną kolację, zapraszali swoich krewnych i najbliższych znajomych.

Po przyjeździe do Grecji, pomimo iż mieszkańcy tego kraju nie przykładają aż tak wielkiej roli do tego święta jak katolicy, większość z nich - Greków urodzonych i wychowanych w Polsce - 24 grudnia spotyka się przy choince ze swoimi bliskimi. Jest to dla nich okazja, aby zebrać się całą rodziną. Składają sobie życzenia i spożywają wspólną kolację. W wielu osobach pozostał sentyment do tych szczególnych polskich zwyczajów i nie pozwala im ich zapomnieć.

Wigilia w rytmie salsy

Obecnie w Salwadorze trwa lato! Choć temperatura powietrza nie jest zbyt niska (ok. 23 st. C), Mayra mówi, że ludzie marzną. Salwador - miniaturowe państwo w Ameryce Południowej, jest krajem w większości katolickim. Dlatego też tutejsza ludność przywiązuje ogromną wagę do bożonarodzeniowych dni.

Mayra tęskni za swoimi świętami w Salwadorze. Wciąż pamięta te najpiękniejsze, kiedy była małym dzieckiem. Dookoła stołu gromadziło się dwadzieścia osób i każdy był przepełniony szczęściem tego święta. Głęboko wierzyła w Świętego Mikołaja i pamięta, że później bardzo płakała, kiedy okazało się, że to tylko legenda.

POWROTY DO DOMU

Choć w Grecji ma już swą własną rodzinę, szczególnie w te dni ogrania ją nostalgia za domem, rodzicami, rodzeństwem. Boże Narodzenie w Europie, szczególnie w prawosławnej Helladzie, ma zupełnie inny, dla Mayry obcy wymiar. Nie potrafi się z nich cieszyć, jeśli nie jest w domu. Nie uważa świąt w wydaniu greckim, kiedy kolację zjada się na zewnątrz, w tawernie czy restauracji, ale...

W Salwadorze okres przedświąteczny "wybuch" pierwszego grudnia. Na chodniki i pasaż wychodzą ze swoim przebogatym asortymentem wszystkie sklepy, które są czynne do późnych godzin wieczornych.

Ulice przebogato ozdobione dekoracjami, bombkami, światełkami, mrugają do każdego przechodnia.

Każdy dom powinien obowiązkowo zaprezentować na zewnątrz swoją własną szopkę, w której Jezus z Maryją oczekują przyjścia swego Syna. Miejsce Dzieciątka jest puste - jego figurka położona zostanie dopiero 24 grudnia o północy. Dookoła Rodziców ustawiane są zwierzęta i inne postacie - im więcej tym lepiej.

Święta Bożego Narodzenia w Salwadorze to święta radości, szczęścia i... tańców latynoamerykańskich. Przygotowuje się tradycyjne posiłki - zwyczaj naka-

zuje jeść przyrządzonego w specjalny sposób indyka oraz wiele czekoladowo-orzechowych słodkości. W domu najstarszych członków rodziny gromadzi się pozostała rodzina. Podobnie jak na całym świecie, tak i w Salwadorze, dzieci oczekują w tych dniach na wspaniałe prezenty. Ponieważ tutejszy klimat jest ciepły (nie zapominajmy, że grudzień to w Ameryce Południowej lato!), nie ma potrzeby wznosić kominów. Święty Mikołaj wybiera więc drogę przez okno. Czasami wieszka też upominki na drzewach. Wcześniej oczywiście otrzymuje on listy z zamówieniami na podarunki.

Celebrowanie Bożego Narodzenia rozpoczyna się 24 grudnia. Całe rodziny udają się na uroczystą mszę świętą, która ma miejsce o północy. Lokalne kościołki pękają w szwach - w tym dniu każdy chce się pomodlić, nawet jeśli przez cały rok nie czuje potrzeby odwiedzenia świątyni.

Po mszy wraca się do domu, w którym bogato zastawione stoły aż uginają się od swego ciężaru. Wszyscy zjadają bardzo obfity posiłek, w którym kluczową rolę odgrywają dwie potrawy - indyk oraz czekoladowo-orzechowe słodkości, przygotowane najczęściej w kształcie choinki.

Impreza ciągnie się do wczesnych godzin porannych. Wiele przy tym tańców, zabawy, śmiechu, radości, charakteryzującej Latynosów. Następnego dnia każdy cierpi z powodu niestrawności. Szczęśliwie nie przeszkadza to jednak, na nowo zorganizować bal.

Jednym z najważniejszych elementów tej nocy są sztuczne ognie, petardy, wybuchy. Do rana słychać wzbudające trwogę wystrzały, które przebijają się co chwilę przez głośną, dobiegającą z każdego domu muzykę.

W wielu wioskach i miastach chodzą po domach grupy stowarzyszonych przy kościele dzieci. Odgrywają one przed ludnością scenki rodzajowe, związane z tradycją Bożego Narodzenia. Dostają za to słodycze, owoce, czasami drobne pieniądze. Rodzina, która weźmie udział w teatrze, otrzyma na jednodniowe przechowanie figurkę nowonarodzonego Jezusa Chrystusa. Dnia następnego Dzieciątka powędruje do innego domu.

Salwador tętni życiem do 6 stycznia - Święta Trzech Króli. W tym dniu znikają z ulic kolorowe dekoracje świąteczne, rozbierane są choinki, chowane porcelanowe figurki z szopki.

Kolejną Wigilię w Grecji Mayra zamierza spędzić z dwoma przyjaciółmi - z Hondurasu i Salwadoru. Przygotują uroczystą kolację - indyka i turtę - ciasto z czekoladą, migdałami, winogronami. Ale podobnie jak my tęsknimy do świąt w puszysto-mlecznym, śniegowym krajobrazie, tak każdy z nich będzie marzył o świątach w upalnej, słonecznej Ameryce Południowej.

Szał prezentów i słodyczy

Veronique - francuska dziewczyna mieszkająca od siedmiu lat w Grecji, nie chce spędzać tutaj Bożego Narodzenia. W zeszłym roku, ze względu na swoją pracę i tutejszych przyjaciół, została w Atenach. Były to bardzo smutne święta, najsmutniejsze jakie pamięta. Myślała nieustannie o rodzicach i pięknie przystrojonym w tym okresie Paryżu. Brakowało jej atmosfery Bożego Narodzenia, którą trudno odtworzyć w Grecji. Czuli się bardzo samotna.

Święta we Francji zaczynają się 24 grudnia. Choć miasta i wioski od dawna są już pięknie przystrojone w świąteczne dekoracje, najważniejsze chwile przychodzą właśnie wtedy. Rodziny gromadzą się na wspólnej kolacji. Najważniejszym posiłkiem jest indyk z kasztanami, który uzupełniany jest również

rybami. Po kolacji spożywane jest specjalnie, czekoladowo-kawowe ciasto - *buche de Noël*. Na stole pojawia się mnóstwo słodyczy, na które oczekują przede wszystkim dzieci. Również ze względu na najmłodszych członków rodziny, nocne msze w dzień Wigilii zostały przesunięte na wcześniejszą porę. Prezenty otwierane są wczesnym rankiem dnia następnego. Kto wytrzyma dłużej wytrzyma, aby nie spojrzeć pod choinkę, która stoi w większości domów od początków grudnia?

25 grudnia jest dniem spędzaniem w własnym, ściśle rodzinnym gronie. Zajada się wówczas różne przysmaki, przyrządzane specjalnie na te chwile. Natomiast 26 grudnia to dzień wizyt. Odwiedza się bliskich i przyjaciół, u których również czeka na nas zastawiony stół.

Francuskie Boże Narodzenie kojarzy się może głównie z konsumpcją. Wszystkich ogarnia szal zakupów - niepisany obowiązek jest obdarowanie podarkiem każdego, kogo znamy. Przez sklepy i magazyny przewijają się miliony osób, a najważniejsza ulica Paryża - Pola Elizejskie - błyszczy setkami choinkowych światełek. W Euro-Dysneylandzie królują postacie z dysneyowskich kreskówek, przybrane w świąteczne ubranka. Organizowana jest wspaniała parada, w której uczestniczą tłumy niezwykłe podekscytowanych spotkaniem dzieci.

Zapach choinki i

...rodzinie świniobicie

Typowym danie Wigilii na Węgrzech jest...karp. Choć przyrządza się go na kilka sposobów, najważniejszy przepis to karp w papryce (czyli w tak wielu różnych gatunkach tego warzywa, jak jest to tylko możliwe). Generalnie najważniejszymi potrawami tego wieczoru są ryby, choć od niedawna, wskutek wpływu zachodnich zwyczajów, na węgierskich wigilijnych stołach pojawia się także indyk. W małych wioskach przyrządza się także prosiaka, który umieszczony w dekoracyjnych warzywach, króluje na świątecznych stołach. Tradycyjnym ciastem jest makowiec.

Ważnym wydarzeniem Świąt Bożego Narodzenia, w szczególności celebrowanym w niewielkich miastach, jest świniobicie. Uczestniczy przy tym cała rodzina a także sąsiedzi. Egzekucja wykonywana jest wcześniej rano - o czwartej.

Następnie zwierzę rozciągane jest na specjalnie przygotowanych zerdziach i odpowiednio preparowane. Zadaniem kobiet jest m.in. czyszczenie jelit, wykorzystywanych następnie do robienia wędlin. Dzieci za punkt honoru stawiają sobie zarekwirowanie świńskiej nogi, lub choćby jej paznokcia. Choinka w węgierskim domu musi być żywa. Bez względu na prace ekologów czy postanowienia Ministerstwa Środowiska, podczas bożonarodzeniowych dni mieszkania muszą pachnieć tym cudownym drzewkiem. Po rozebraniu choinka nie jest wyrzucana na śmietnik - Węgrzy palą wyschnięte drzewka w piecach, dzięki czemu w ich domostwach raz jeszcze czuć żywicę.

Węgierska choinka ozdobiona jest przede wszystkim czekoladowymi wyrobami. Zapakowane w błyszczące świąteczne papierki, kuszą dorosłych i dzieci. Od podstawy drzewka aż po jej szczyt choinkę zdobi papierowy łańcuch, wykonany własnoręcznie przez najmłodszych członków rodziny. Pięknym zwyczajem jest przechowywanie tej ozdoby przez lata - później do łańcucha dołącza swe oczka syn lub córka.

Ubranie choinki nie jest obowiązkiem dzieci. Robi to jeden z dorosłych członków rodziny

pod ich nieobecność. Pięknie przybrane drzewko stawiane jest najczęściej na szafie lub specjalnym stole - dorośli Węgrzy obawiają się zbytnej aktywności małych urwisów.

Najpiękniejsze Boże Narodzenie na Węgrzech ma miejsce wyłącznie jeśli jest pod dostatkiem śniegu. Kiedy w wigilijny wieczór rodziny gromadzą się przy wspólnym stole, biała, puszysta masa powinna pokrywać ziemię. Jak kaže katolicka tradycja, po kolacji wszyscy udają się na mszę, która rozpoczyna się o północy.

Największa szopka

Ciepla od pięciu lat mieszka poza granicami Belgii. Wigilię zawsze jednak spędza w domu, z rodzicami i rodzeństwem. Święta Bożego Narodzenia oznaczają dla niej radość, rodzinną atmosferę i miłość, jaką otrzymuje od swoich bliskich. W tym samym czasie budzi się w niej wspomnienie wszystkich ubogich osób, które niestety nie mogą w podobnie piękny sposób spędzać tych wyjątkowych dni. Nie sposób czuć się szczęśliwym oglądając deszcz spoza szyb ciepłego pokoju, jeśli wiemy, że niedaleko nas ktoś jest sam w ten wyjątkowy wieczór.

Domy w Belgii przyozdabiane są świątecznymi świecidełkami kilka dni przed Bożym Narodzeniem. Sezon przedświątecznych zakupów trwa od początku grudnia. Ulice i sklepy przeobrażają się w pełne Mikołajów, reniferów, choinek magazyny.

Podobnie jak w większości krajów europejskich, w których celebryje się Boże Narodzenie, najważniejszą potrawą jest indyk z nadzieniem - warzywami, grzybami, mięsem, trufkami, alkoholem. Wcześniej spożywa się różne przystawki - łososia, ostrygi, kawior, które praktycznie w ciągu roku nie pojawiają się często na stołach. Deser przypomina bardzo polskiego sękacza - jest to typowe danie świąteczne. Do kolacji popija się smaczne wino bądź szampana.

Prezenty otwierane są po posiłku. Jeśli jednak w domu są bardzo niecierpliwie dzieci, można zmienić nieco tradycję i zezwolić na zamieszanie pod choinką przed spożyciem posiłku. W nocy, o dwunastej rodziny wędrują do kościołów, gdzie oprócz tradycyjnych mszy, odbywają się świąteczne koncerty muzyki kameralnej, głównie koled i pastorałek. Jeśli ktoś nie mógł zjawić się w świątyni na nocnym nabożeństwie, może pomodlić się na popołudniowej mszy 25 grudnia. Kościół w Belgii odgrywa dużą rolę w organizowaniu wigilijnych wieczorów dla osób samotnych, biednych, bezdomnych, opuszczonych i starszych.

Rano dnia następnego Belgowie raczą się specjalne upieczonym słodkim chlebem, który jest w kształcie śpiącego Dzieciątka Jezus. Ten dzień dedykowany jest najbliższym, z którymi nie udało się spędzić poprzedniego wieczoru.

Tradycją utrzymywaną w domach belgijskich jest coroczne rozkładanie szopki ze wszystkimi postaciami. Najczęściej dekoracja ta umieszczana jest pod choinką, ale jeśli potrzebuje dużo miejsca - postacie umieszczane są w specjalne wygospodarowanych przestrzeniach. Niekiedy zajmują one znaczną część pokoju. Istnieje także dość silna rywalizacja pomiędzy sąsiedztwami, a nawet wioskami, kto przygotuje ładniejszą, większą i efektowniejszą szopkę.

Szopki dominują również, oczywiście zaraz za choinkami, na centralnych placach miast i dzielnic. Postacie świętych w naturalnych ich rozmiarach, dookoła których ustawiono zwierzęta, pastuszków i inne elementy, zachycającą szczególnie matę dzieci, które z ciekawością przyglądają się kolorowym figurkom.

moda

Moda zmysłowa jest odtrutką na zmaskulinizowanie damskiej sylwetki i tęsknotą za stuprocentową kobiecością.

ZBLIŻAJĄ SIĘ - NOC SYLWESTROWA, KARNAWAŁ I WIELKIE WYJŚCIA

Ubranie wymyślono po to, by zakrywało ciało, chroniło przed zimnem i wreszcie stroiło. Ale czy tylko? Ubranie może przecież... rozbierać. Odstaniać i uwydatniać najbardziej ponętne części ciała, kusić. Ten erotycznie - uwodzicielski podtekst wykorzystywały panie we wszystkich epokach. Używały różnych sztuczek, by wyeksponować raz piersi, to znów biodra czy ostatnio nogi. Dla przyjemności własnej i otoczenia, bo ubieramy się (czy rozbieramy) nie tylko dla siebie, ale i dla innych. Już słyszę głosy pełne obawy, czy aby czyniąc użytek z kobiecej kokieterii nie przekroczymy granicy dobrego smaku. Otóż wszystko zależy od sposobu rozebrania. Albo, mówiąc dokładniej, jak to jest podane i jaką ma oprawę. To nie to samo przecież wystąpić w sukni sexy z rozcięciem nawet do biodra, i nie to samo w stroju striptizowym...

W modzie - z większym lub mniejszym natężeniem - powraca temat kobiecości kuszącej, uwodzicielskiej, zmysłowej. Jest to odtrutka na zmaskulinizowanie damskiej sylwetki i objaw tęsknoty za stuprocentową kobietą w dzisiejszych trudnych

czasach. Oczywiście, nie sposób w krynolinie a' la Maria Antonina z dekoltem po pępek biegać na co dzień lub pokazywać w biurze udo spod spódnicy hollywoodzkiego wampa. Ale już na tzw. Wielką okazję czy karnawałowy bal można pokusić się i sięgnąć po któryś z wypróbowanych kobiecych oręży. Tym bardziej że wzorów dostarczają sami wielcy w modzie. Ciekawe, że nawet w momencie apogeum miłości panującej od kilku sezonów mody

ekologicznej - oszczędnej i zgrzebniej - wielcy projektanci nie zapomnieli o kobiecie budzącej pożądanie. Niemal we wszystkich kolekcjach przewijają się stroje z pieprzykiem, które rodowód mają gdzieś między buduaem a kabaretem. Na ich widok niejedno westchnienie wyrwało się z piersi podczas pokazów i jak zwykle wiele radości mieli fotoreporterzy żądni goliżny i mocnych wrażeń. Z "rozbieranych" modeli z ostatnich

przykryte przezroczystym muślinem, długie z tyłu, a podkasane z przodu tiurniury, w buduarowe koronki, nogi odsłonięte aż do bioder. Co jeszcze można wymyślić w tej dziedzinie, wydawałoby się tak już dogłębnie znanej? Okazuje się, że ciągle można.

paryskich kolekcji wybraliśmy kilka, których autorami są sławni krawcy. Jak widać, lubią oni celebrować kobiece ciało i potrafią nadać sztuce rozbierania wymiar prawie dworski. Jakże daleko odeszliśmy od prowokacji Madonny i jej publicznych występów w białym. Stanik Madonny zrobił swoje, zapoczątkowując tzw. Nurt mody białiznianej, ale dziś wyda się prostacki w porównaniu z subtelnościami muślinów i koronek, ze stylizowanymi gorsetami, sukniami z piór. Jak kusić, to z klasą i w luksusowej oprawie - powiadają paryscy krawcy. I bawią się w stylizacje w krynoliny czy empirowe suknie odcinane pod biustem, w super - głębokie dekolty, gołe piersi

BUDKA SUFLERA

KĄCIK
MUZYCZNY

"Zbaraniałem, gdy pierwszy raz
usłyszałem Whole Lotta Love.
To brzmienie, to uderzenie".

ROMUALD LIPKO - O SOBIE I INNYCH

Ubolewam nad tym, że w życiu jest tak mało czasu. Nie bardzo mogę sobie pozwolić, żeby zejść do mojego archiwum w piwnicy, wyciągnąć jakąś starą płytę i przy niej siedzieć, powiedzmy trzy godziny... Dużego zbioru nie mam. Zresztą mogę powiedzieć, że więcej mam nagrań na starych kasetach niż na płytach... Myślę, że płytowe zbieractwo jest raczej domeną - jak to mówią - "ludzi z cywila". Zwykle nie są to muzycy. Ale nie uważam, że powinni mieć oni z tego powodu kompleksy.. Sądzę, że najważniejsze, aby kultura się jakoś odkładała w człowieku. Jeżeli ktoś jest chłonny, to nie jest konieczna ta podpórka w postaci płyty pod ręką... Ja mam taką "średnią" ilość płyt, ale o niektórych nawet moi koledzy z zespołu nie wiedzą... Jeżeli my, Budka Suflera, jesteśmy w Ameryce i ktoś z nas mówi: "Patrz, nowy Joe Cocer", to zwykle wszyscy koledzy kupują tego Cocera... Ja nie zachowuję się w ten sposób, wolę postępować trochę bardziej indywidualnie. Choć nie jestem szperaczem płytowym... Uczestniczę jakoś w tym wszystkim jako twórca, ale też jestem takim "zwykłym konsumentem". Tak jak inni ludzie konsumują twory muzyczne dla szerokiej publiczności - może tylko odrzucam te najmniej wartościowe. Myślę, że to zdrowa postawa, chociaż niezbyt oryginalna... Moi koledzy z Budki dwa lata temu zrobili mi prezent: kupili mi antologię Abby. Bo ja tak szanuję wspaniałą aranż. Profesjonalizm, który niosła ze sobą ta grupa... Historii muzyki może nie pisała, ale kiedy sobie to puszczałam - sprawia mi dużo radości. Szanuję ich kompozycje. Znakomicie wiem, jak trudno jest napisać hit. I nieważne, czy to ma być hit Beatlesów, Abby, Doorsów albo Budki Suflera... To jest coś, co jest dane - człowiek ma w sobie taki "podkład" dźwiękowy albo nie... Swoją pogląd światowy mam sprecyzowany. Uważam, że coś zostało mi dane w jakimś przystępie łaskawości. A ja tylko z tego korzystam. Dlatego wybieram te nuty, a nie inne...

Manfred Mann

Jestem taki, że nie wstydzę się ronić łez, lubię sobie popłakać ze wzruszenia. W związku z tym zawsze robili na mnie duże wrażenie rockowi twórcy, którzy potrafili zrobić z muzyki pewnego rodzaju misterium. W latach sześćdziesiątych, gdy byłem młodym człowiekiem, już sama dłuższa, bardziej rozbudowana forma była czymś fascynującym. Ze nie trzy minuty *I wan you, I need you*, tylko coś więcej. Dlatego zaczęła się moja miłość do Manfreda Manna. Ścisłej biorąc zainteresowałem się nim trochę później, gdy już zaczął używać syntezatorów: *Messin'*, *Solar Fire*, *Nightingales And Bombers* takie rzeczy... Wtedy - co było chyba naturalne - oczarowała mnie też ta nowa technologia, która wchodziła na rynek muzyczny. Dzisiaj już nikt nie interesuje się, jaki instrument klawiszowy gra, bo jest ich tyle. Ale jak pojawił się pierwszy minimoog - zwracało się na to uwagę...

Manfred Mann to artysta, który bardzo mi przypadł do serca. Nie wdawałbym się tu w rozważania, co spodobało mi się bardziej... *Solar Fire* podobał mi się wyjątkowo, jednak myślę, że na każdej z płyt znajdowałem coś co sprawiło mi dużo satysfakcji jako słuchaczowi. Bo zawsze były jakieś dowody wielkości tego muzyka.

King Crimson

Z początku chętnie słuchałem wszystkiego, co robili. Potem jakoś się z nimi rozminąłem... Zostali w pewnym momencie przygnieci przez

rynek, znikli. A ja nie szperalem, nie szukałem ich. Dlaczego? Jak słuchałem jazz rocka, to rozumiem, o co chodzi w tej muzyce, ale nie jestem fanem tych tematów. Oczywiście, jestem w stanie ocenić klasę muzyków. Gdy kiedyś słuchałem Mahavishnu Orchestra, to oczy rozszerzały mi się z wrażenia... Ale jazz rock to nie jest coś takiego, co sobie puszczać, żeby się wyluzować po trudnym dniu...

Polubiłem wczesne płyty King Crimson, bo zawsze cieszył mnie taki monumentalizm muzyczny. Powiedziałbym nawet - "element mszalny". Bo w graniu większości zespołów rockowych dostrzegałem swego rodzaju mialkość.

Weźmy *Satisfaction* Rolling Stonesów - gdy to usłyszałem, nie miałem wątpliwości, że będą to... takie, jakie jest. Tyle, że może ostre, że pewnie dobrze trafione socjologicznie.

Pink Floyd Właściwie mogłoby się tu obyć bez komentarza. Wymieniając ten zespół potwierdzam mój gust, który już wyżej zasygnalizowałem... *Dark Side Of The Moon* mieściło się w konwencji mojego myślenia o muzyce, a nawet może ją przerastało... W tym zespole było wtedy mniej improwizacji niż w King Crimson. Raczej takie tworzenie statycznych obrazów muzycznych...

A to, co wcześniej robili, było niezbyt przystępne - było w sferze eksperymentu... Dlatego może *The Wall* najbardziej mi przypasowało, bo coś się ruszyło. Bo udało mi się tu połączyć wcześniejsze doświadczenia z czymś... Może nawet użyłbym słów: trochę komercjalizmu? I taka synteza wyskoczyła, która od razu szalenie mi się spodobała... *The Davison Bell* syn mi przyniósł słuchałem, jakoś mnie nie wciągnęło. Led Zeppelin

Lubię wszystko Zeppelinów, bo nawet jeśli grają

BUDKA SUFLERA "NIC NIE BOLI TAK JAK ŻYCIE"

1. Takie tango
2. Radio taxi
3. Jeden raz
4. Gdzie jest ta krew
5. Strefa półcienia
6. Głodny
7. Nic nie boli, tak jak życie
8. Szukamy się
9. Przegrzywać czasem to normalna rzecz
10. Bez aplauzu
11. Po tej stronie nadziei
12. Nowa Wieża Babel
13. CD. - ROM TRACK Cookie: "Sufierzy"

z surowym, chudym brzmieniem to też mają w sobie coś, co mnie ujmuję, czaruje... Przynam się szczerze, że zbaraniałem, gdy pierwszy raz usłyszałem *Whole Lotta Love*. To brzmienie, to uderzenie. Wydam się może przewrotny - jako piosenkę, oczywiście wolę *Schody*, ale jako przykład ich wybitnego kunstzu rockowego wskazałbym właśnie *Whole Lotta Love*. Poruszyli kulę ziemską. To była ta moja pierwsza, podstawowa część. Nieco mistyczna. Mógłbym tu jeszcze - kierując się starym sentymentem - wspomnieć o *Free*, ale nie uwzględniłem ich w zestawieniu, bo nie wydaje mi się, abym mógł ich wymienić obok Pink Folyd czy King Crimson. Pewnie, gdyby po tamtych wyszli na estradę, to ludzie też by klaskali. Jednak, gdy tak się ich słucha w domu nie ulega wątpliwości, że to inna klasa. Inna sprawa. Podoba mi się puls tego zespołu i - naturalnie - wokalista. Załuję, że tak strasznie zbladł od tamtej pory. Jak już mówię o Paulu Rodgersie, to mi się zaraz przypomina *Rod Stewart*. Bardzo dobry wokalista, bardzo dobry muzyk. Jest bardzo rytmiczny, bardzo zorganizowany w swoim śpiewaniu. To nie jest tylko cikliwie *Sailing* - świetnie też zaśpiewał wiele numerów *rythm'n'* bluesowych. Z tego samego powodu lubię *Joe'go Cockera*. Tak naprawdę kocham go za te pierwsze wyczyny. Ten gitarowo - fortepianowy Cocker był najmocniejszy... Ale chciałbym żebyście mnie właściwie zrozumieli. Kiedyś było tak: doszedłem do jakiejś muzyki, dotknąłem, powiedziałem sobie: "Tak, to jest także moje"... A dzisiaj jestem dorosłym człowiekiem, który włącza radio w samochodzie i - po prostu - albo kogoś słucha, albo zaraz wyciąga. Cockera zawsze słucham.

A jeżeli chodzi o tę moją drugą część... Ogromnie sobie cenię twórców wspaniałych, pięknych melodii. Bez względu na to, kim są. Mam w domu wszystko *Beatlesów*. Uwielbiam *Girl* - także za fantastyczną instrumentację, bardzo mi bliską. Uwielbiam *Help* - również za tę motorykę, za ten podstęp: niby jest to takie proste, a jakby dziś spróbowali zagrać to jazz rockowi perkusiści, to mogłoby być bardzo

śmiesznie... Może warto przypomnieć, że pierwsze piosenki *Beatlesów* też kiedyś były dla nas szokiem - też nie bardzo wiedzieliśmy, co się dzieje... Lubię całego *Sierżanta Pieprza*, bo oczywiście to u nich była rewolucja... Mam najlepsze numery *Stonesów*. Oczywiście nie mógłbym zapomnieć o niektórych nagraniach *Animalsów* - jak *Dom wschodzącego słońca*... Wymieniłbym tu też *Cata Stevensa*. Uwielbiam piosenki *Eltona Johna*. Ale nie chciałbym robić jakichś analiz... Jeśli już *Vangells*, to w nagraniach z *Demisem Roussosem*. Wbrew pozorom nie jestem kibordzistą z zamiłowania - nie jest tak, żebym po kątach wstuchiwał się w czyjeś patenty i próbował je grać. Oczywiście - jeśli dożyję - nagram swoją solową płytę z instrumentalnymi tematami, które nie znalazły zastosowania w moich piosenkach...

Ta muzyka rockowa, która jest przez ludzi pamiętana, to po prostu śliczne tematy. Jak gra się hity *Guns N' Roses* na fortepianie to można trafić na normalną włoską piosenkę. Dobra melodia i tyle. I dlatego to się broni... *Lubiruce'a Springsteena* i lubię *Bryana Adamsa*. To jest coś, co trudno mi wyjaśnić... Wydaje mi się, że mamy tutaj połączenie takiej muzycznej skuteczności z bezpretensjonalnym pięknem. Tak jak piękny jest widok starego samochodu, jadącego przez amerykańskie pustkowia. Ci goście grają bezpretensjonalnie, otwarcie... W ogóle słychać w muzyce amerykańskiej, że oni jakoś inaczej podchodzą do instrumentu. Oczywiście rozumiem, że moc dodatkowo wynika z tekstów, które bywają niczym jakiś manifest - *Born In The USA* i tak dalej. A wracając do muzyki... Jest w tym jakaś chropowatość. A ja nie lubię rzeczy gładkich w dotyku, nie lubię fanelli... Chciałbym jeszcze powiedzieć, że uwielbiam *Kato Bush*. Śpiewa takie małe dzieła, obrazki muzyczne. Mógłbym jeszcze wymienić parę kobiet, paru facetów. Ale wystarczy. Jeżeli ktoś po zapoznaniu się z powyższym uwierzy, że mam wnętrze, to niech widzi je właśnie takie...

ŚWIĄTECZNY ŻOŁĄDEK WOŁA O ROZSADEK

Tradycje świąteczne w naszym narodzie są niemal kultem świętości. Najpierw poprzedza je nerwowa bieganina, sprzątanina i przygotowanie najsmakowitszych potraw, a później w świąteczne dni siadamy przy suto zastawionym stole, jedząc i pijąc do woli i bez grzechu, bo przecież według tradycji świątecznej.

Święta to szczególna okazja, kiedy nasze stoły zaopatrzone są w smakowite specjały, którym trudno się oprzeć. Właśnie ta nasza polskość i jej tradycja sprowadza się do tego, że w te uroczyste dni jemy ponad miarę. Ten przesyt gościnności jest najczęściej powodem dolegliwości żołądkowych spowodowanych przejedzeniem.

Trudno powiedzieć, od kiedy człowiek zaczął dostrzegać związek pomiędzy swoim stanem zdrowia a spożywanym pokarmem. Przed wiekami już prawo Izraelitów zawierało szczególne zakazy i nakazy dotyczące żywności - czego nie można, co należy jeść i w jakim wymiarze.

Jak podaje księga Levitikusa, 2000 lat pne. Mojżesz ogłosił zasady, które miały chronić ludzi przez zachorowaniem związanym ze spożywaną żywnością. Postępująca cywilizacja agresywnie wkroczyła do naszego codziennego życia, fascynując urokiem lepszego, bogatszego bytowania, a co za tym idzie - wytwornego jedzenia. Nic więc dziwnego, że w tak uroczyste dni z prawdziwą ochotą oddajemy się rozkoszy naszego podniebienia.

Uzucie głodu jest mechanizmem obronnym organizmu ludzkiego. Pojawia się ono zwykle po kilku godzinach od ostatniego posiłku, a zaspakajanie głodu daje uczucie sytości i dostarcza nowego zapasu energii.

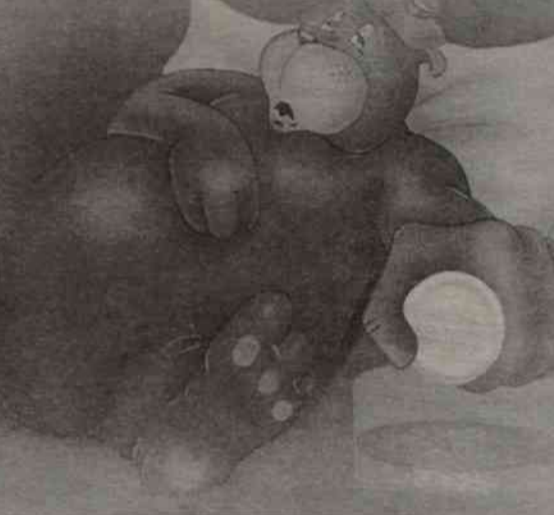
W wolne od pracy dni świąteczne, zasiadając do biesiadnego stołu uczucie głodu jest nam z pewnością obce. Jemy dużo i z rozkoszą, zapominając, że skutki zdrowotne przekarmienia prowadzą nie tylko do otyłości, ale również do poważnych problemów chorobowych.

Przekarmienie świąteczne może spowodować zaburzenia regulacji przemiany materii, a cały nasz powab i szczupła sylwetka może pozostać już tylko na fotografii. To prawda, że pulchne ciało pozbawione jest zmarszczek, ale otyłość na pewno nie służy zdrowiu ani urodzie. Pamiętajmy, że sprawne funkcjonowanie organizmu zależy od spożywanego pokarmu i jemy po to, aby żyć, a nie żyjemy po to, aby jeść!

Zależność między odżywianiem a chorobami jest znana od dawna. Każdy wie, że nadmierne

odżywianiem może doprowadzić do miażdżycy naczyń, zawału serca, udarów mózgu, uszkodzenia wątroby, chorób nowotworowych i reumatoidalnych. Współczesna nauka odkryła, dlaczego złe odżywianie szkodzi naszemu zdrowiu i w jaki sposób, dzięki prawidłowej diecie można pozostać zdrowym i sprawnym fizycznie. Tajemnica tkwi w układzie odpornościowym.

Każdy kęs, jaki wkładamy do naszych ust jest kontrolowany przez nasze komórki obronne. To jedno z najtrudniejszych zadań, jakie ma układ immunologiczny. Wystarczy przeanalizować, jakie ilości

pożywienia spożywamy w okresie świąt. Każda zjadana przez nas cząsteczka musi być skontrolowana przez układ odpornościowy, gdyż w żywieniu znajdują się nie tylko substancje, których nasz organizm potrzebuje, ale również mogą być i takie, które są szkodliwe. Wtedy układ ten musi je zwalczać. Metody badawcze potwierdzają, że w naszym codziennym życiu współczesny sposób odżywiania nadmiernie obciąża nasz układ odpornościowy. Można sobie wyobrazić, jak wygląda to obciążenie w czasie naszego świątecznego obżarstwa.

Rozwój przemysłu spożywczego spowodował, że środki spożywcze są wzbogacone dodatkami chemicznymi. Ponadto dodatkowymi czynnikami obciążającymi są zaburzenia trawienia i procesy gnilne w jelicie. Jelito ma za zadanie rozkładać pożywienie na elementy składowe. Podczas tego procesu trawienia, z pożywienia są pozyskiwane nie tylko węglowodany, białka i tłuszcze, lecz również niezbędne do życia składniki mineralne i witaminy.

Pobieranie tych ważnych składników odbywa się przez ścianę jelita do krwi. Komórki odpornościowe ściśle współpracują z jelim i stanowią jakby rolę olbrzymiego komputera immunologicznego. Wszelkie szkodliwe składniki muszą zostać oddzielone, zwalczone i wydalone. Codziennie wraz z pożywieniem dostają się do jelita olbrzymie ilości substancji szkodliwych. Nie ma drugiego takiego narządu w naszym organizmie, w którym układ odpornościowy musiałby pełnić tak aktywnie swoją funkcję. Właśnie dlatego dzięki odżywianiu można tak skutecznie wpływać na swój układ odpornościowy. Większość komórek odpornościowych znajduje się w przewodzie pokarmowym i broni nasz organizm przed wszelkimi szkodliwymi substancjami, jakie trafiają do naszego jelita podczas każdego posiłku. Nadmierne spożywanie

posiłków może w konsekwencji doprowadzić do zaburzeń układu odpornościowego i będziemy coraz bardziej podatni na choroby.

Kiedy pojawiają się problemy, trudno niekiedy je wyjaśnić. Czasami stawiane są rozpoznania infekcji lub wyczerpania. Powiązanie objawów ze sposobem odżywiania nie przychodzi jednak nikomu na myśl. Nadal jemy bez ograniczeń i dziwimy się, że dolegliwości wciąż powracają. Otyłość w przeszłości była udziałem krajów i grup społecznych żyjących w dostatku. Ten wielowiekowy czynnik, wyróżniający elitę od innych warstw społecznych, w dzisiejszej dobie stracił na wartości. Dawniej poważny odwód w pasie senatora rzymskiego dodawał mu prestiżu wśród mas niedożywionych plebejów, a coroczne ważenie chana tureckiego (Aga Khan) urosło do legendy wśród jego poddanych. W Neapolu do dziś otyłość jest wyrazem znaczenia. Pogląd ten jak wszyscy wiemy, jest błędny i bardzo szkodliwy dla zdrowia. Wiadomo, jak trudno wyzwolić się do nalogów. Wiadomo też, że pewne związane z tradycją przyzwyczajenia żywieniowe są u ludzi bardzo silnie zakorzenione. Czasami jednak warto oprzeć się pokusie i zapalić zielone światło pod hasłem "umiarkowanie".

Reasumując należy podkreślić, że nasze zdrowie i kondycja zależy od tego, co jemy jak jemy i ile jemy oraz jak żyjemy. Nie zapominajmy w te świąteczno-noworoczne dni o spacerach i przyjemnościach na świeżym powietrzu. Ateny mają w sobie tyle uroku i atrakcji, że pomogą nam utrzymać dobrą kondycję i wspaniałe wspomnienia. Analizując bilans minionego roku przeanalizujemy bilans naszego zdrowia.

Halina Szymańska

informator KA

GINEKOLOG
Adj. dr med. Georgios Kotulas

POŁOŻNIK były ordynator Oddz. Ginekologicznej Polikliniki Akademii Medycznej w Łodzi

Przyjmuje: poniedziałki w godz. środy 18.00-20.00 czwartki

Armbelokipi, ul. Mesogion 6, IIIp.
tel. gab. 77 96 143
tel. dom. 80 29 871
tel. kom. 093 330 989

Adres:

LEKARZ GINEKOLOG-POŁOŻNIK
SIDERIS APOSTOLIS

przyjmuje: WTOREK w godz. 18.00-20.00 (bez wcześniejszego umówienia spotkania)

PONIEDZIAŁEK RANO - Tylko po
NIEDZIELĘ RANO - wcześniejszym
SOBOTĘ RANO - uzgodnieniu wizyty

Tel. kom. 094 535785 Tel. 64 27 600
adres: ul. ALEKSANDRAS 194 IIIp.

Lekarz - Ginekolog
Nikos Prokopiju

ul. Aristofanos 31, HALANDRI
68 16 386 - 68 15 032

Szpital "Mitera" tel. 68 69 000
tel. kom.: 094335105

bardzo tanio dla Polaków
dzwonić we wszystkie dni o każdej porze!

JANIS HATZIARSENIS
GINEKOLOG - POŁOŻNIK

Absolwent Współpracownik
A.M. we Wrocławiu Kliniki Ginekologicznej "LITO"

GABINET: KUKAKI
ul. MATROZU 15
tel. 92 19 755

tel. dom. 99 56 458
tel. kom. 094 45 77 92

LEKARZ DENTYSTA
Panagiotopoulos Markos

Absolwent Akademii Medycznej w Krakowie
Specjalista protetyk

Przyjmuje codziennie oprócz sobót i niedziel
NA UL. KIFISIAS T31, I p.

Tel. 69 21 916
tel. kom. 094 844666

W celu uzgodnienia wizyty proszę dzwonić w godz. 15-21

LEKARZ STOMATOLOG
Aleksandra Kotula - Pachigianni

HALANDRI, PI. ĐUROU
ul. PRODOU ATTIKOU 1

tel. gab. 68 59 155 - tel. dom. 61 39 547
tel. kom. 094 58 22 56

przyjmuje codziennie 17.30-20.30
WTOREK - CZWARTEK 11.30-13.30

Daje się
ul. 45 - przystanek obok Muzeum Narodowego I aut. 450

Lekarz-Chirurg-Dentysta
JOANNA DUWRY

przyjmuje codziennie od
poniedziałku do soboty
w godz. 13.00-21.00

adres: IOANNOU SOUTSOU 3. IIp.
na wysokości
63 ALEKSANDRAS STR.

Tel. 64 49 925

LEKARZ - DENTYSTA
Petros Kotulas

Przyjmuje codziennie

AMBELOKIPI
ul. Mesogion 6, IIIp
tel. gab. 74 87 608
tel. dom. 61 41 886
tel. kom. 094 64 20 75

(po telefonicznym uzgodnieniu wizyty)

HOROSKOP

BARAN (21.03-0.04)

Cudowne święta pobudzą Twoje chęci do ulepszenia wszystkiego wokół. Zapowiadają się bardzo miłe dni, uważaj jednak, by nie zepsuć go swoim zbytnim perfekcjonizmem. Zachowaj umiar. Nie zapominaj o swoich bliskich, którzy uczynią przeciwieście wszystko, aby umilić wszystkim te dni. Wszystko pójdzie po Twojej myśli. Dotyczy to zwłaszcza planów wyjazdowych. Z pewnością uznasz te dni za udane - świąteczna atmosfera sprzyja wyrozumiałości.
Szczęśliwy dzień: środa
Przychylny znak: Panna

BYK (21.04-21.05)

Z pewnością do wigilijnej kolacji zasiądziesz w pełnej harmonii z rodziną i bliskimi i w doskonałym humorze. Żadne nieporozumienia nie zakłócą świątecznej atmosfery, a Wy jeszcze silniej niż zwykle odczujecie wzajemną miłość i przywiązanie. Świąteczne dni upłyną Ci spokojnie, może nawet leniwie. Miłym akcentem stać się może wizyta krewnego, z którym się już od dawna nie widziałeś. Jest to też dobry czas na zaplanowanie krótkiego, zimowego urlopu.
Szczęśliwy dzień: niedziela
Przychylny znak: Koziorożec

BLIŹNIĘTA (22.05-21.06)

Zapowiadają się bardzo udane dni. Nie wolno Ci jednak pamiętać tylko o miłych stronach świata. Nie zapomnij, że potrzebne są do pracy każde ręce, a chyba zdajesz sobie sprawę, jak wiele obowiązków czeka nas przed spożyciem kolacji wigilijnej? Wszystko jednak pójdzie gładko i sprawnie - przeciwieście cały rok czekamy na tych wyjątkowych kilka godzin. Jeśli pomyślisz o otaczających Cię bliskich i przyjaciółkach, na pewno przeżyjesz nadchodzące święto w wyjątkowy sposób.
Szczęśliwy dzień: piątek
Przychylny znak: Skorpion

RAK (22.06-22.07)

Uważaj, aby nie przeoczyć wspaniałej okazji do radości, jaką są Święta Bożego Narodzenia. Nawet jeśli postanowiłeś w tym roku nie przygotowywać nic specjalnego, zawsze masz jeszcze chwilę czasu, aby zmienić swoje plany. Wystarczy przeciwieście odrobina dobrej woli i z pewnością uda Ci się wyczarować tę niezapomnianą, wyjątkową bo polską atmosferę. Warto powspominać dawne wigilie. Nie wstydź się własnych wzruszeń - w te dni każdy tęskni za rodziną.
Szczęśliwy dzień: niedziela
Przychylny znak: Wodnik

LEW (23.07-23.08)

Jeśli tylko zechcesz, Twoje świąteczne dni upłyną w naprawdę cudownym nastroju. Udane kontakty towarzyskie i wspaniała atmosfera sprawią, że Twoje samopoczucie będzie wyjątkowo dobre. Zapowiadają się naprawdę niezapomniane chwile, którymi, jeśli tylko możesz, podziel się ze swoimi bliskimi. A jeśli będziesz nieco zmęczony i niewyspany, nie próbuj nawet marudzić! Będziesz mógł doskonale porozumieć się ze swoimi bliskimi, gdyż wasze więzy uczuciowe ulegną zacieśnieniu. Nie wolno Ci zmarnować takiej okazji.
Szczęśliwy dzień: piątek
Przychylny znak: Strzelec

PANNA (24.08-23.09)

Choć przygotowania do świąt trwają już od kilku dni, Ty dopiero teraz możesz zostać wciągnięty w główny rytm wydarzeń. Przyniesie Ci to wiele satysfakcji. Na dodatek masz zagwarantowane udane kontakty towarzyskie, w których na pewno będziesz mógł wyciągnąć wiele korzyści. Przy kupowaniu prezentów postaraj trzymać się za kieszeń, Twoja hojność bowiem może spowodować katastrofę. Świąteczne wieczory upłyną Ci w miłej atmosferze, co sprzyja w prowadzeniu szczerych, otwartych rozmów, nawet na najtrudniejsze tematy.
Szczęśliwy dzień: poniedziałek
Przychylny znak: Byk

WAGA (24.09-23.10)

Choć gorączka przedświątecznych wydarzeń, obowiązków i przygotowań sięga właśnie zenitu, na pewno nie poczujesz się tym wszystkim zmęczony. Wręcz przeciwnie - te ostatnie zadania, które zostały Ci przydzielone, wykonasz z niewypowiedzianą chęcią i wyjątkowym zaangażowaniem. Dokonane przez Ciebie zakupy okażą się bardzo udane i sprawią Twoim przyjaciołom wiele radości. Postaraj się jednak pamiętać również o bliskich w kraju. Chyba zdajesz sobie sprawę, jak bardzo czekają wszyscy na list od Ciebie.
Szczęśliwy dzień: wtorek
Przychylny znak: Wodnik

SKORPION (24.10-22.11)

Choć Gwiazdka tuż, tuż, tak wiele rzeczy pozostało Ci jeszcze do zrobienia! Czy przypadkiem nie wzięłeś się w tym roku zbyt późno do przygotowywania świąt i teraz musisz nadrabiać stracony czas? Z pewnością oczekujesz spodziewanych od dawna gości. Ich przyjazd sprawi Tobie i Twoim bliskim bardzo wiele radości, a spędzone wspólnie święta będą wyjątkowe. Dni upłyną w prawdziwie świątecznym nastroju. Czekają Was niezapomniane wrażenia, do których nawet po latach warto będzie powrócić.
Szczęśliwy dzień: środa
Przychylny znak: Waga

STRZELEC (23.11-22.12)

Tuż przed Wigilią może Cię dotknąć wiele niewyjaśnionych kwestii, które winny być niezwłocznie załatwione. Nie dopuść aby znużenie i zniechęcenie wzięły górę nad tym wyjątkowym, bo jakże uroczystym świętem. Wieczorem nadarzy się okazja szczerzej rozmowy z najbliższymi - być może uda się wyjaśnić wiele dręczących wątpliwości i niedomówień. Poza tym następnie wolne dni spędzisz dokładnie w taki sposób, jaki sobie wymyśliłeś. Ciesz się więc swoim szczęściem i nie pozwól, aby zostało ono zakłócone choćby najmniejszym nieporozumieniem z bliskimi.
Szczęśliwy dzień: sobota
Przychylny znak: Baran

KOZIOROŻEC (22.12-20.01)

Wszystkie znaki na niebie i ziemi wskazują, że zapowiada się naprawdę lepszy okres w Twoim życiu. Nawet najbardziej uciążliwe świąteczne prace nie sprawią Ci żadnego kłopotu, a powierzzone Tobie obowiązki wypełnisz z prawdziwą przyjemnością. Twoi bliscy będą z Ciebie dumni, a Tobie towarzyszyć będzie uczucie zadowolenia z samego siebie. Znajdziesz się w samym centrum wydarzeń, którym towarzyszyć będzie bardzo miły, świąteczny nastrój. Jeśli masz zamiar wybrać się z wizytą - uczyn to, szczególnie, że spotkasz się z lubianymi przez Ciebie osobami.
Szczęśliwy dzień: środa
Przychylny znak: Rak

WODNIK (21.01-20.02)

Nieoczekiwany przed świątami zastrzyk gotówki pomoże Ci przygotować niezapomniane święta. Jeśli będziesz się zbyt wahał, przypomnij sobie, jaką radość możesz sprawić nie tylko swoim bliskim, ale również i sobie samemu. Czyżbyś już zapomniał ile szczęścia czeka dzieci podczas Świąt Bożego Narodzenia? Szczególnie teraz powinienes pamiętać swoje dzieciństwo. Tylko się nie pomył podczas robienia zakupów! Potrzeby najmłodszych nieco się zmieniły od lat Twej młodości.
Szczęśliwy dzień: czwartek
Przychylny znak: Bliźnięta

RYBY (21.02-20.03)

Gorączka przedświątecznych przygotowań ogarnęła Cię już na dobre. Zakupy, porządki, prezenty, prace w kuchni, spotkania z przyjaciółmi - wszystko to stworzyło barwny korowód wydarzeń, który, choć bardzo męczący, sprawi Ci wiele radości i satysfakcji. Spróbuj jednak wygospodarować jakiś moment dla siebie, bo inaczej spędzisz świąteczne dni przemęczony, niewyspany i w złym humorze. Twoje stosunki z bliskimi układają się wyjątkowo dobrze, a wspólnie spędzony wigilijny wieczór tylko pogłębi łączące Was uczucia.
Szczęśliwy dzień: piątek
Przychylny znak: Koziorożec

Tydzień z Kurierem Ateńskim

359 dzień 1997
Grudzień
25 CZWARTEK THURSDAY
Πέμπτη
Anety, Glorii
Wiara i miłość tworzą jedną tajemnicę, niki jednak nie wymaga od miłości, aby potwierdziła swoje istnienie

360 dzień 1997
Grudzień
26 PIATEK FRIDAY
Παρασκευή
Dionizego, Szczepana
Bóg przychodzi do każdego, trzeba znać tylko możliwości, aby odczytać znaki Jego przyścia.

361 dzień 1997
Grudzień
27 SOBOTA SATURDAY
Σάββατο
Fabioli, Jana
Ostatnie słowo należec będzie do nieuzbrojonej prawdy i bezwarunkowej miłości.

362 dzień 1997
Listopad
28 NIEDZIELA SUNDAY
Κυριακή
Antoniusza, Teofili
Kto nie wie, skąd przychodzi i komu siebie zawdzięcza, ten nie odkryje też, dokąd powinien iść.

363 dzień 1997
Grudzień
29 PONIEDZIALEK MONDAY
Δευτέρα
Dawida, Dionizy
Jestemy śmiertelni tam, gdzie brak nam miłości, nieśmiertelni - tam, gdzie kochamy.

364 dzień 1997
Grudzień
30 WTOREK TUESDAY
Τρίτη
Eugeniusza, Katarzyny
Dobro jest tym, co nie sposób określić, lecz co określa wszystko pozostałe.

WSZYSTKIM SOLENIZANTOM NAJSERDECZNIEJSZE

365 dzień 1997
Grudzień
31 ŚRODA WEDNESDAY
Τετάρτη
Mariusza, Sylwestra
Kto chce zdobyć cokolwiek, musi dać mu w zastaw swoje serce.

AUTO MOTO SPORT

Audi zamierza jeszcze przed 2000 rokiem zaprezentować auto zużywające nie więcej niż trzy litry paliwa na 100 km. Pojazd wykonany będzie z aluminium i wyposażony w silnik diesla o bezpośrednim wtrysku. Plany zakładają produkowanie 50 tys. superoszczędnych samochodów rocznie. Być może małe Audi podobne będzie do studyjnego Al 2 zaprezentowanego jesienią na frankfurckim salonie samochodowym.

W ciągu pierwszego miesiąca po wprowadzeniu na rynek Alfa Romeo 156 (od końca listopada Samochodu Roku 1998) przyjęto 40 tysięcy zamówień. Docelowa roczna produkcja ma wynieść 120 tysięcy. Prace nad następcą modelu 155 trwały prawie 3 lata i kosztowały 800 miliardów lirów. Zbudowano 125 prototypów samochodu i podzespołów, w próbach drogowych uczestniczyło 400 aut, które przejechały 6 milionów kilometrów. W zakładzie Pomigliano d'Arco, gdzie produkowany jest Samochód Roku 1998, pracuje 7600 osób, które spędziły 280 000 godzin na szkoleniach związanych z nową Alfą. Internetowy plik Alfa 156 w ciągu listopada przeglądało 36 tysięcy osób.

Produkty firmy Audi, których oznaczenie poprzedzone jest literą "S", zawsze były w kręgach miłośników sportowych samochodów obiektem pożądania. Koncepcja była prosta: każde "S" to pozornie zwykłe rodzinne Audi, ale o walorach auta prawie wyczynowego i oczywiście z napędem czterech kół. Poprzednio produkowane Audi S2 wywodziło się z modelu 80. Teraz, po zmianie systemu nazw, z A4 (następcy 80), w którym zastosowano silnik V6 z pięcioma zaworami w cylindrze, zmiennymi fazami rozrządu, ale także dwoma turbosprężarkami. Moc maksymalna tego 2,7 - litrowego

silnika jest, jak na jednostkę turbodoładowaną, niewygórowana - 265 KM przy 5800 obr./min. Za to imponujący jest moment obrotowy - 400 Nm, w bardzo szerokim zakresie obrotów. Samochód dostępny będzie w wersji sedan i kombi (Avant), jak na auto rodzinne przystało. Statystyka też nie jest wyzywająca. Ale pod skórą - niezwykle zaawansowany napęd quattro z elektronicznym systemem antyblokującym, niezwykle wydajne hamulce i sportowe zawieszenie. Osiągi są całkiem wystarczające do podróży wakacyjnych z dziećmi i psem. 100 km/h ze startu zatrzymanego osiąga się w czasie 5,6 sekundy.

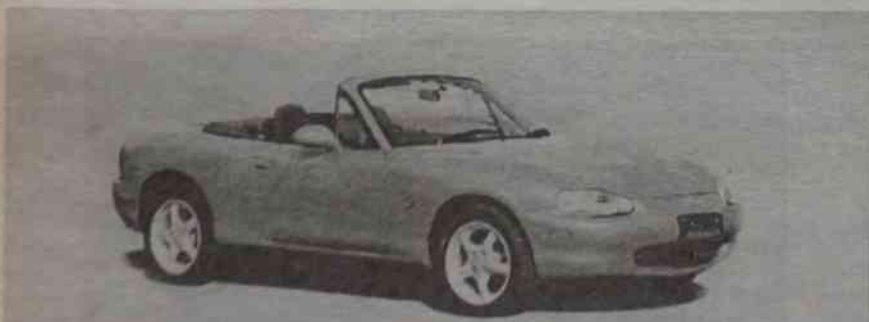
Już w momencie premiery nowego Porsche 911 Carrera znana firma tuningowa TechArt oferowała szereg akcesoriów nadających mu indywidualny wygląd, między innymi poprawiające aerodynamikę spoilery, sportowe zawieszenie, całą gamę kompletnych kół na obręczach z lekkich stopów. Oferta dotycząca wnętrza obejmuje między innymi sportową, aluminiową pedalierę i dźwignię zmiany biegów, skórzany wystrój w dowolnym kolorze, specjalną konsolę do telefonów z zestawem głośno mówiącym i systemem nawigacyjnym.

Regulamin wyścigów serii GT wymaga, by auto biorące udział w zawodach było dostępne na rynku (w cenie nie wyższej niż 1 mln USD). Siłą rzeczy Nissan - chcą wystawić do wyścigów model N 390 GT - musiał opracować również wersję drogową tego wozu. Wytwarzana jest ona w brytyjskiej firmie TWR, będącej współtwórcą sukcesów wyścigowych Jaguarów i Volvo. Współpracuje ona także z Volvo w zakresie produkcji modelu C70, a jej właściciel Tom Walkinshaw jest posiadaczem i szefem zespołu F1 - Arrows. Nissana napędza centralnie osadzony, 3,5 - litrowy, 550 - konny silnik V8, wyposażony w dwie turbosprężarki i głowice z 4 wałkami rozrządu oraz 32 zaworami. Połączony

został z sekwencyjną przekładnią 6 - biegową, przenoszącą napęd na tylne koła. Zarówno szkielet nośny, jak i nadwozie wykonane z włókien węglowych. Wersja drogową R 390, osiągającą prędkość maksymalną 300 km/h, w odróżnieniu od wyścigowej (zakaz regulaminowy) wyposażona jest w ABS i ASR.

Licząca już 8 lat Mazda MX - 5 ciągle należy do najpopularniejszych i najlepiej sprzedawanych aut w klasie dwuosobowych, lekkich pojazdów z otwieranym dachem. W przyszłym roku na rynek trafi odmłodzona wersja tego samochodu. Mazda MX - 5 nowej generacji najpierw pojawi się w Japonii i USA, a w Europie w następnej kolejności. Przy prawie nie zmienionych wymiarach zewnętrznych, sylwetka roadstera jest bardziej agresywna i sportowa. Samochód ma nadal klasyczny układ napędowy, z silnikiem z przodu (1,6 lub 1,8 l DOHC 16 V) i napędem przenoszonym na tylną oś. W mocniejszej wersji zastosowano nową, 6 - biegową ręczną skrzynię przekładniową. Poprawiono też układ jezdny, bezpieczeństwo i komfort podróżowania

Ostatnią tegoroczną premierą Toyoty jest następczyni Cariny E - Avenis. Wprowadzenie innej nazwy sugeruje, że nowe auto klasy średniej jest czymś więcej niż prostą kontynuacją cieszącej się opinią solidnej i funkcjonalnej Cariny E. Avenis ma być pojazdem prestiżowym i pożądanym. Podobnie jak zaprezentowana kilka miesięcy temu wcześniej nowa Carolla, jest to samochód zaprojektowany specjalnie dla Europy. Toyota Avenis produkowana jest w trzech wersjach nadwoziowych: jako 4 - drzwiowy sedan

oraz 5 - drzwiowe: liftback i kombi. Auto ma zapewnić możliwie najlepszą ochronę kierowcy i pasażerów, między innymi dzięki standardowemu wyposażeniu w poduszki powietrzne dla jadących z przodu i ABS firmy Bosch. Boczne airbagi oferowane są w bogatszej wersji Linea Sol, w innych stanowią opcję. Paleta silników jest taka sama, jak w Carinach, ale zostały one przekonstruowane tak, by dawały więcej mocy i lepszy moment obrotowy na niskich i średnich obrotach, a jednocześnie były bardziej ekonomiczne.

KRZYŻÓWKA ŚWIĄTECZNA

KURIERA ATEŃSKIEGO

POZIOMO:

2 Tytuł oficerski w dawnej Turcji; 3 dwanaście miesięcy; 4 fałda na stoku narciarskim; 6 pierwsza kobieta; 7 symbol chemiczny radu; 8 pisarz niemiecki - twórca słynnych powieści awanturnych dla młodzieży; 10. mały koń; 11. indyjski zwyczaj palenia wdów; 12. promieniotwórczy pierwiastek chemiczny (l. a. 85); 13. surowy befszytk; 15. praktyka prawnika przygotowującego się do zawodu; 16. owoce południowe o soczystym zielonym miąższu; 18. ... zdobywc; 20. zaburzenia rytmu pracy serca; 22. tłuszcz wielorybi; 24. grecki mielony; 26. dwadzieścia cztery godziny; 28. mocny napój alkoholowy; 29. on i ...; 30. potrawa; 31. np. mezozoik; 32. urodzinowe ciasto; 33. aparat do rozmów na odległość; 34. drapieznik na futerko; 36. miasto w Grecji; 38. zniszczony budynek; 39. wojskowy ksiądz; 44. tornado; 45. symbol chemiczny sodu; 46. nieoficjalnie; 48. miasto obwodowe w Kazachstanie; 52. obszar obniżonego ciśnienia; 54. droga pocisku; 55. film S. Spielberga; 56. symbol chemiczny pierwiastka chemicznego mendelew; 57. państwo w zachodniej Afryce; 59. stolica Egiptu; 61. długowieczne drzewo; 63. ruchomy element na skrzydle samolotu; 64. tost; 66. pasja; 67. potwór z lwią paszczą, tułowiem kozy i ogonem węży (*mit. gr.*); 68. u jelenia; 70. np. dyplomatyczna; 71. tytuł feudalny w krajach muzułmańskich; 73. jednostka masy; 75. Bundy z telewizyjnego serialu komediowego; 76. dziedziina wyników i rekordów; 78. przyprawa do ciast; 81. skala osadowa - podstawowy surowiec przemysłu ceramicznego; 82. zimowa dyscyplina sportowa; 84. francuska czapka wojskowa; 86. żalobny; 88. barc; 89. jednogarbny wielbłąd; 91. antonim więcej; 92. szmelc, żelastwo; 94. jedna z liter greckiego alfabetu; 95. koleżanka Ali; 96. harmonia - instrument muzyczny; 99. luz; 100. dawniej drobny rolnik; 101. angielskie "nie"; 102. dawna jednostka pojemności; 105. amerykańskie "w porządku"; 106. staropolska nazwa Świąt Bożego Narodzenia; 108. szrama; 110. dopływ Wolgi; 112. sekret; 114. jon ujemny; 115. pocztowe zawiadomienie; 116. pierścień; 118. mądry klub sportowy; 120. układ jednostek miar; 122. najmniejsza cząstka pierwiastka; 124. australijski strus; 126. płyta kompaktowa; 127. córka Uranosa i Gai (*mit. gr.*); 129. odmiana fortepianu; 131. dawny student; 133. badanie serca; 134. moment najwyższego podniecenia seksualnego; 136. kruche ciastko; 137. kaucja; 139. czarna lub wietrzna; 140. symbol chemiczny wapnia; 141. jeden z dźwięków w muzyce; 142. niejeden na dworcu; 146. dzieworódtwo.

PIONOWO:

1. Nauka zajmująca się wpływem warunków klimatycznych na rozwój roślin uprawnych; 5. magnat; 6. twórca teorii względności; 9. błąd ostatnich Jagiellonów; 10. urządzenie pozwalające utrzymać statek w miejscu; 14. gra z lotką; 17. sycylijska zemsta; 19. wynalazca dynamitu; 21. kieruje wyższą uczelnią; 23. lina windy ładowniczej statku; 25. zdrobniale o Franciszce; 27. rada w starożytnych Atenach; 29. nauka o ptakach; 30. obraz w dwóch częściach; 35. członek rady; 37. forma rządów, w której najwyższą władzę sprawują kapłani; 40. kananejska bogini płodności; 41. dawniej sejm krajowy w państwach niemieckich; 42. wodospad na granicy Kanady i USA; 43. podpora architektoniczna w formie posagu muskularnego mężczyzny; 47. twarz; 49. wierzenia, kult; 50. bożek z kołczanem; 51. na rzece w zimie; 53. część kaloryfera; 54. porządek załatwiania spraw; 58. numer; 59. glina porcelanowa; 60. grecki odpowiednik ZUS; 62. oznaczenie decybel; 63. związek taktyczny w armii rzymskiej; 65. sygnał; 66. tor wyścigowy dla koni; 69. greckie "o"; 72. spis; 74. układ szyn umożliwiający przejazd z jednego toru na drugi; 77. mała świątynia na rzucie koła; 79. spalił Rzym; 80. tylna straż; 82. ... -car po angielsku wagon sypialny; 83. na niebie; 85. zęgnaj; 87. symbol chemiczny selenu; 90. jest nią kwiat, drzewo; 91. więcej niż hrabia; 93. ... Polo; 97. zdrobniale Robin; 98. powieść E. Zoli; 103. zamykamy w nim wyrazy; 104. druga era w dziejach Ziemi; 107. rodzaj zamka do drzwi; 109. dorosła samica świnowatych; 111. lista; 113. aktor w pantomimie; 117. stała posada; 119. państwo w zach. Azji; 121. fachura; 123. morski ptak; 124. ja; 125. Urząd Ochrony Państwa; 128. przystąpienie; 130. organizacja wojskowa irlandzkiej partii Sinn Fein; 132. świąteczna ryba; 135. broń sieczna; 138. stan gotowości do akcji; 143. czepia się psiego ogona; 144. wada wzroku; 145. dusiciel.

* W E S O Ł Y C H * Ś W I A T *

ŚWIĄTECZNE SŁODKOŚCI

Tort z kremem cytrynowym

(porcja dla 12 osób)

Składniki:

250 gram mąki
200 gram płatek kukurydzianych
250 gram masła
250 gram cukru
1/2 szklanki mleka
1 torebeczka proszku do pieczenia
starta skórka z jednej cytryny
5 jajek (oddzielone żółtka od białek)

Do dekoracji i na krem:

300 gram kremu serowego
300 gram śmietany kremówki
1 opakowanie galaretki o smaku cytrynowym
1 puszka gruszek w syropie (400 gram mniej więcej)
5 łyżek likieru
cukier puder do posypania

Sposób wykonania:

Miksujemy masło i cukier puder, dopóki mieszanina nie będzie biała. Mieszmą ją z mąką, płatkami kukurydzianymi i proszkiem do pieczenia. Do tego kolejno wrzucamy najpierw po jednym żółtku z jajek, oraz utartą skórkę z cytryny, cały czas ubijając. Później dodajemy mleko wymieszane z mąką. Ubijamy białka dopóki nie będą wystarczająco sztywne, przekładamy delikatnie do reszty gotowego ciasta.

Smarujemy brytfankę masłem i wlewamy do niej ciasto. Pieczemy przez 40 - 50 minut w 160 st. C. Pozostawiamy do całkowitego wystygnięcia, wykładamy z formy i przekrawamy przez pół na dwa krążki.

Przygotowujemy krem według

następującego przepisu:

Przygotowujemy galaretkę o smaku cytrynowym (według przepisu na opakowaniu) i pozostawiamy do ją stężenia. Ubijamy mikserem śmietanę kremówkę, dopóki nie będzie odpowiednio gęsta. Następnie ubijamy krem serowy, dopóki nie będzie puszysty. Dodajemy do kremu serowego śmietanę kremówkę, później 3/4 z galaretki cytrynowej i ubijamy mikserem na małych obrotach.

Odciedzamy gruszki z puszk, a syrop zostawiamy. Miksujemy gruszki i mieszamy z pozostałą częścią galaretki. Układamy

jeden krążek biszkopta do formy polewamy częścią syropu i likieru, później rozsmarowujemy część mieszaniny z gruszek i galaretki, następnie na to krem serowy z galaretką. Wkładamy wszystko do lodówki aby się ochłodziło. Kontynuujemy smarując znów gruszkami z galaretką i przykrywamy drugim krążkiem z biszkopta, przyciskając żeby się przykleiło. Znów wkładamy do lodówki. Wyciągamy tort z lodówki, polewamy go pozostałą częścią syropu i likieru. Posypujemy cukrem pudrem, a boki obsmarowujemy pozostałą ilością mieszanki gruszek z galaretką.

Miodowa gwiazda

Składniki:

640 gram grysiku
100 ml oleju
200 gram masła
50 gram cukru
320 gram miodu
3 łyżki wody
1 szklaneczka likieru lub koniaku
sok z jednej pomarańczy
skórka z 1/2 pomarańczy
1/2 łyżeczka proszku do pieczenia
50 gram mąki (5 łyżek)
1 łyżeczka cynamonu
1 łyżeczka goździków
100 gram orzechów grubo pokrojonych
podsmażona skórka pomarańczowa do dekoracji
Do syropu: 250 gram miodu, 125 ml wody

Sposób wykonania:

Wsypanymy do miski grysik. Topimy na małym ogniu cukier, miodem i wodą. Rozgrzewamy na patelni masło i olej, wysypujemy grysik. Mieszamy dopóki grysik nie "wpije" masła. Kontynuujemy mieszanie, dodajemy roztopiony wcześniej miód, koniak, sok i skórkę pomarańczową. Mieszamy proszek do pieczenia z mąką i wysypujemy do reszty składników. Smarujemy masłem i obsypujemy brytfankę w kształcie gwiazdy mąką i napełniamy ją połową gotowego ciasta, następnie wysypujemy na wierzch orzechy, goździki i cynamon. Wypełniamy foremkę pozostałą częścią ciasta. Pieczemy w nagrzanym piekarniku do 200 st. C przez około 50 minut. Na syrop gotujemy przez chwilę miód z wodą. Wyciągamy z piekarnika gwiazdę i polewamy gotowym syropem. Do dekoracji topimy niewielką ilość cukru z utartą na cieniutkie paseczki skórką pomarańczową.

But Świętego Mikołaja ("Wasilopita")

Składniki:

500 gram mąki
1/4 litra mleka
40 gram świeżych drożdży
150 gram cukru
1 szczypta soli
3 jajka
250 gram masła
starta skórka z 1 pomarańcza
2 łyżeczki wanilii
cukier puder do posypania

Sposób wykonania:

Ważymy i przygotowujemy

składniki, zostawiamy w temperaturze pokojowej. Przesiewamy mąkę do dużej miski. Podgrzewamy przez chwilę mleko w małym garnuszku. Dodajemy drożdże krusząc je na małe kawałki, 4 łyżki mąki i mieszamy. Zostawiamy wszystko przykryte przez 30 minut. Pozostałą mąkę mieszamy z cukrem i robimy na środku dołeczek. Wrzucamy do niego jajka, dookola kładziemy masło w kawałkach. Wlewamy mieszaninę drożdży i startą skórkę pomarańczową, wysypujemy wanilię. Mieszamy i ugniatamy wszystkie składniki dopóki nie powstanie jednolite ciasto. Przykrywamy je i pozostawiamy do wyrośnięcia przez 1 godzinę. Smarujemy masłem i obsypujemy mąką foremkę w kształcie buta. Mieszamy ponownie ciasto i wkładamy do foremki. Zostawiamy do ponownego wyrośnięcia jeszcze przez 15 minut. Pieczemy w 180 st. C przez 50 minut. Już gotową posypujemy cukrem pudrem. Przyciskamy mocno od spodu foremkę, aby wyszedł dokładnie wzór buta.

Ciasteczka "kurabiedes" (klasyczne i o innych kształtach)

Składniki:

640 gram mąki
400 gram miękkiego masła
150 gram cukru
1 żółtko z jajka
1/2 łyżeczki proszku do pieczenia
160 gram migdałów bez łupki, pokrojonych
1 szklaneczka koniaku
30-35 goździków
zapach migdałowy
cukier puder

Sposób wykonania:

Ubijamy masło mikserem, dopóki nie zbieleje (jeszcze lepiej jest stopić masło i kiedy wystygnie ubijać). Dodajemy koniak, cukier, żółtko z jajka i mąkę. Następnie wysypujemy migdały i ugniatamy ciasto, które powinno być miękkie, ale nie kleić się. Rozwałkujemy ciasto i wycinamy ciasteczka o różnych formach. Do "kurabiedes" klasycznych wbijamy w każde ciastko jednego goździka i pieczemy je na wysmarowanej masłem brytfance przez 15 minut w 220 st. C. Zaraz po wyciągnięciu z piekarnika posypujemy je cukrem pudrem. Na ciasteczka o różnych kształtach rozwałkujemy ciasto na grubość 1/2 cm, następnie je wykrawamy. Dekorujemy kolorowym lukrem (cukier puder z sokiem owocowym) i zanim jeszcze zastygnie posypujemy je migdałami pokrojonymi w płatki, orzeszkami pistacjowymi drobno pokrojonymi i tym podobnymi.

Życzymy smacznego!!!

SPORT

SERWIS AGENCYJNY Z
MIONEM TYGODNIA

Marszałek i futbol

18.12. Warszawa - "Musicie coś zrobić, aby ponieść polską piłkę nożną na wyższy poziom" - powiedziała marszałek Senatu, Alicja Grześkowiak podczas spotkania z przedstawicielami PZPN - wiceprezesem Związku Ryszardem Kuleszą i prezesem walbrzyskiego OZPN, senatorem Kazimierzem Drożdżem. Delegacja PZPN przybyła do pani marszałek z życzeniami świąteczno-noworocznymi. Jak podkreślił Ryszard Kulesza, pani marszałek wykazała wielką znajomość sportu. Sama była gimnastyczką, osiągnęła w tej dziedzinie klasę mistrzowską. Zna się też na futbolu, a to od czasu, gdy jej mąż występował w barwach Zawiszy Bydgoszcz, w koszulce z nr 10.

R. Kulesza dodał, iż wzrost poziomu umiejętności naszych piłkarzy zależeć będzie m.in. od absolwentów Szkoły Trenerskiej, której już trzeci rocznik (nie brak w niej znanych piłkarzy) przystępuje do pracy. "Nie odbiegamy ani trochę poziomem od najbardziej renomowanych szkół trenerskich. Ważne jest jednak, w jakim stopniu nasi absolwenci będą potrafili nabytą w szkole wiedzę przekazać zawodnikom - skłonił do wiceprezes PZPN.

Ćwierćfinałści ME
U-21

18.12. Berlin - Piłkarze Grecji zostali ostatnim ćwierćfinalistą piłkarskich mistrzostw Europy do lat 21.

Grecy przegrali wprawdzie w Norwich rewanżowy mecz z Anglią 2:4, ale pierwsze spotkanie wygrali 2:0 i awansowali do 1/4 finału. W tej fazie rozgrywek zmierzają z Niemcami. Pozostałe pary tworzą: Hiszpania - Rosja, Norwegia - Szwecja i Holandia - Rumunia.

Finałowy turniej mistrzostw, z udziałem zwycięzców ćwierćfinałów, zostanie rozegrany w dniach 23-31 maja 1998 roku, ale nie wiadomo jeszcze w którym kraju. O prawo jego przeprowadzenia ubiegają się Grecja, Rumunia i Szwecja.

Zwycięstwo siatkarki
Włoch w Eurolidze

20.12. Teramo - Włochy pokonały Ukrainę 3:0 (15:6, 15:6, 15:10) - w meczu Euroligi siatkarki grupy 3. W tej grupie grają jeszcze zespoły Polski, Hiszpanii, Francji i Grecji. Reprezentacja Polski najbliższy mecz rozegra 30 grudnia na wyjeździe z Grecją. (PAP)

Polska - Rumunia 3:2

Pierwsza wygrana reprezentacji Polski siatkarek

Reprezentacja Polski zagrała w Braszowie w składzie: Magdalena Śliwa, Dorota Świeniewicz, Iwona Hołowacz, Agnieszka Obremska, Jolanta Kosmol, Małgorzata Glinka oraz - Agata Żebro i Beata Strządala.

"To był bardzo trudny mecz" - powiedział w rozmowie telefonicznej z dziennikarką PAP trener reprezentacji Polski, Jerzy Skrobecki.

"Mimo, że to my byliśmy faworytami, to wiedziałem, że w Rumunii, na parkiecie przeciwnika czeka nas bardzo trudny mecz. Tak też było. Rumunki w mistrzostwach Europy wygrały co prawda jeden mecz, ale wszystkie ich sety w przegranych spotkaniach trwały ponad 30 minut i były zacięte - jak mówili trenerzy. Zespół rumuński to młoda drużyna, wysoka, o bardzo dobrych warunkach fizycznych - średnia wieku 22-24 lata".

"Nasze spotkanie trwało 98 minut i mogło się podobać licznie zgromadzonej publiczności w bardzo zimnej hali. Żywiolowo reagujący kibice byli siódmym graczem w drużynie rywala. Na taką owację i doping liczyliśmy w Bielsku-Białej, to jest zawsze potrzebne. Nie ma zespołów słabych, tak jak już o tym nie raz mówiłem, nikogo nie można lekceważyć. Wysoki blok, skuteczna zagrywka i silny atak Rumunek sprawiły

nam sporo kłopotów. Można było wygrać 3:0, nie udało się - przyszedł mały kryzys i dwa stracone sety doprowadziły do decydującego seta piątego. W najtrudniejszych momentach pomagała nam zagrywka, skuteczny atak Gosi Glinki, która kończyła prawie wszystkie piłki w ataku. Chcę wyróżnić całą pierwszą szóstkę, która zagrała bardzo dobry mecz, przy wspaniałej postawie rywalek".

"Polski zespół grał w osłabieniu - w meczu nie wystąpiły nasze czołowe siatkarki, Joanna Podoba i Ewa Nogowska. Joanna doznała kontuzji barku i pozostała w kraju. Mam nadzieję, że obie zawodniczki dojdą do siebie na mecz z Czechkami w Bielsku-Białej. To będzie prawdziwy dla nas sprawdzian. Czeski to silny zespół, trzecia drużyna mistrzostw Europy. Zawsze groźny, tak samo na wyjeździe, jak u siebie. Nie ukrywam, że chcielibyśmy to spotkanie rozstrzygnąć na swoją korzyść".

"Chciałbym złożyć wszystkim kibicom siatkówki, a także dziennikarzom najserdeczniejsze życzenia świąteczne i razem z drużyną nasze pierwsze zwycięstwo w Eurolidze właśnie im dedykujemy. Jednocześnie zapraszam wszystkich do Bielska, 30 grudnia, na mecz z Czechami, licząc na wspaniały doping" - zakończył trener J. Skrobecki.

Slalom gigant PŚ kobiet

Deborah Compagnoni kontynuuje serię zwycięstw w slalomach gigantach Pucharu Świata. Włoszka - mistrzyni świata i olimpijska jest niezwykła w swej popisowej konkurencji - gigantcie od 3 stycznia br. 27-letnia alpejka zdążyła wygrać w tym czasie 8 kolejnych slalomów gigantów PŚ.

Tym samym przerwana została inna rekordowa seria - pięciu sukcesów po kolei w zawodach PŚ Katji Seizinger. Niemka nie poddała się łatwo - wygrała pierwszy przejazd i to ze sporą przewagą nad Włoszką, która była zaledwie 4. i miała stratę do liderki ponad 0,6 sek.

W drugiej próbie liczyła się tylko Deborah - jako jedyna przejechała trasę poniżej minuty dziesięciu sekund i zachwyliła raz jeszcze swym słynnym z płynności, a jednocześnie dynamiki stylem. Rywalki - głównie Niemki, zupełnie się w drugim przejeździe pogubiły - Seizinger nie ukończyła konkurencji, Martina Ertl i Hilde Gerg zjechały nieporadnie i z błędami. W efekcie z pozycji 2. i 5. spadły poza czołową 15. Tylko Austriaczka Alexandra

Meissnitzer i Francuzka Leila Piccard usiłowały dotrzymać kroku supermistrzyni giganta. W efekcie uplasowały się na drugim i trzecim miejscu podium wygranych.

"Cały czas wierzyłam, że zwycięstwo jest jeszcze możliwe" - mówiła na mecie uradowana Compagnoni, myśląc o stratach w 1. przejeździe - Pamiętałam, że

byłam dopiero piąta po pierwszej próbie podczas MŚ w Sierra Nevada, a jednak tam zwyciężyłam. Zbyt ostrożnie podeszłam do trasy w pierwszym przejeździe, a mimo to byłam dość szybka.

Wiedziałam, że w drugim muszę wyzbyć się kunktatorstwa i więcej zaryzykować, choć trasa była trochę trudniejsza. Świadczą o tym przypadki Niemek."

Seizinger, która w pierwszym przejeździe stłukła na jednej z bramek lewą rękę, walczyła dzielnie do połowy drugiego przejazdu. W pewnym momencie zahaczyła jednak nartą o jedną z tyłek bramek i skończyły się marzenia o rekordzie absolutnym - sześciu kolejnych triumfach w

zawodach PŚ.

Na uwagę zasługuje 9. miejsce obrończyni PŚ - Pernilli Wiberg. Szwedka po kontuzji kolana pomalutku dochodzi do formy. (PAP)

Mistrz świata nie
wywalczył biletu do
Nagano

18.12. Heerenveen - Do sensacji doszło w czwartek w Heerenveen w rozpoczętych tu mistrzostwach Holandii w łyżwiarstwie szybkim. Mistrz świata w wieloboju Ildis Postma, który niedawno ustanowił w Berlinie rekord świata na 1500 m, zmarnował okazję do wywalczenia nominacji na ZIO w Nagano bo zajął dopiero szóste miejsce w wyszyciu na 5000 m (6.47.16). Pod nieobecność chorego rekordzisty świata Gianni Romme były mistrz świata Rintje Ritsma wygrał w znakomitym czasie 6.34.03 przed mistrzem świata juniorów Jelmarem Beulenkampem (6.37.86) i byłym rekordzistą świata Bobem de Jongiem (6.37.94). (PAP)

Ronaldo Piłkarzem
Europy 1997 r.

19.12. Rijad - Napastnik włoskiego klubu Inter Mediolan, Brazylijczyk Ronaldo został wybrany Piłkarzem Roku 1997 w Europie, o czym informują źródła zbliżone do reprezentacji Brazylii, uczestniczącej w Pucharze FIFA, w Arabii Saudyjskiej. Oficjalne ogłoszenie tego faktu nastąpi w poniedziałek (22.12) i Ronaldo otrzyma prestiżową Złotą Piłkę "France Football", podczas ceremonii w Paryżu.

21-letni piłkarz jest już Piłkarzem Roku FIFA, Piłkarzem Roku "World Soccer", oraz zdobywcą "Złotych Butów" dla najlepszego strzelca Europy ubiegłego sezonu. Ronaldo jest pierwszym piłkarzem z Ameryki Południowej, wyróżnionym przez "France Football" mianem najlepszego piłkarza naszego kontynentu.

Brazylijczyk miał dobry dzień, strzelając dwie bramki w zwycięskim meczu swej drużyny, w półfinale Pucharu Konfederacji z Czechami (2:0).

W tegorocznej klasyfikacji francuskiego magazynu piłkarskiego dalsze miejsca zajęli: 2. Predrag Mijatovic z Realu Madryt, który strzelił 14. goli dla reprezentacji Jugosławii w meczach eliminacyjnych do MŚ-98, 3. Francuz Zinedine Zidane z Juventusu, 4. holenderski napastnik angielskiego Arsenalu, Dennis Bergkamp, 5. Roberto Carlos - gracz drugiej linii madryckiego Realu.

Od swego początku, w 1956 r., do 1994 r. wyróżnienie było przyznawane tylko europejskim piłkarzom. W końcu jednak "France Football" rozluźnił regulamin i od 1995 roku laureatem nagrody może być każdy zawodnik, grający w Europie. Liberyjczyk George Weah, z AC Milan był pierwszym nie-Europejczykiem, wyróżnionym mianem piłkarza Europy 1995 roku. (PAP)

Atak J. Blattera na
Dream Team

18.12. Bruksela - Amerykański Dream Team koszykarskich milionerów jest kpiną z olimpijskiego ducha, stwierdził sekretarz generalny Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA) Joseph Blatter, w wywiadzie dla magazynu "Sport International". Dream Team, zespół gwiazd ligi NBA, zdobył złote medale w koszykówce na dwóch poprzednich igrzyskach.

"Jeśli chodzi o Dream Team NBA, to wielka parodia olimpijskiej idei. Ci gracze i ich związek nie są afiliowani przy żadnej z federacji uznawanej przez MKOl. Jeśli oni mogą przybywać na igrzyska, to dlaczego nie Mike Tyson? - pyta prominent FIFA.

Rzecznik Międzynarodowej Federacji Koszykówki (FIBA) powiedział w Monachium, że szanuje poglądy Blattera, ale nie zgadza się z nim. "Zespół USA jest członkiem FIBA poprzez Amerykańską Federację Koszykówki" - skwitował uwagi Blattera. (PAP)

Iranki dominowały w
Islamskich Igrzyskach Kobiet

20.12. Teheran - Większość medali w 2. Islamskich Igrzyskach Kobiet, zakończonych w Teheranie, zdobyły zawodniczki irańskie, pozostawiając w pokonanym polu rywalki z 24 krajów muzułmańskich. Iranki nagrodzono 58 złotymi, 55 srebrnymi i 37 brązowymi medalami, informuje agencja IRNA.

Ponad 1000 zawodniczek, uczestniczyły w zawodach, w 12. dyscyplinach sportu, oglądanych tylko przez przedstawicielki własnej płci. Mężczyznom pozwolono tylko na obecność w czasie inauguracji Igrzysk, podczas której sportsmenki były okryte szczelnie od stóp do głów, zgodnie z prawem islamu.

Iran, który gościł pierwsze igrzyska, traktuje je jako alternatywę dla kobiecych zawodów, organizowanych na Zachodzie, w których zazwyczaj Iranki nie mogą brać udziału. Iranci działacze sportu twierdzą nawet, iż język i zachowanie niektórych kibiców sprawiają, iż obecność rodzin na trybunach stadionów jest niewskazana.

Za gospodyniami tegorocznych Igrzysk znalazła się ekipa Kazachstanu z 35 złotymi, 5 srebrnymi i 9 brązowymi krążkami. Dalej Indonezja, która zdobyła 19 zł., i 13 sr. medali. Miejsca od 4. do 9. zajęły Kirgistan, Syria, Azerbejdżan, Turkmenistan, Pakistan i Sudan, 10. ex aequo Bośnia i Jordania. (PAP)

OGŁOSZENIA DROBNE Bezpłatne - prosimy dzwonić codziennie tel. 64 50 859

"LEKARZE BEZ GRANIC" bezpłatne polikliniki Ateny ul. Paianiou 11a (trzecia przecznica od skrzyżowania ulic M. Voda i Smyrnis) tel. 82.13.704; Saloniki ul. Arkadioupolos 1 (dzielnica Vardaris) tel. / 031/55 61 45 czynne codziennie (oprócz weekendów) w godz. 09.00-21.00

KURIER ATEŃSKI do nabycia na terenie całej Grecji w kioskach z prasą obcojęzyczną, tel. 64 50 859, fax. 69 25 969.

Oddam w dobre ręce ślicznego, zdrowego (szczepionego), kochającego dzieci, 3-miesięcznego szczeniaka tel. 21.13.794 po grecku

Potrzebne wykwalifikowane nauczycielki języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego tel. 20.15 588 w godz. 18-20

MEDIUM - Jeśli masz kłopoty i chcesz się dowiedzieć jaka będzie Twoja przyszłość? **ZADZWOŃ!** tel. 98.29.038; 094/41 30 03 w godz. 14.00-18.00

Potrzebna dziewczyna do pracy w kafeterii (wymagana zj. języka greckiego) tel. 97.17.228 Maria

Chętnych do gry w brydża 97.00.955 Zygmunt

Przyjmę dziewczynę lub chłopaka na garsonierę z telefonem tel. 77.04.229

Polka w średnim wieku odkupi każdą pracę dochodzącą tel. 20.19.924

Kupię pracę na popołudnia tel. 98.48.606

Szukam pracy dochodzącej tel. 822.21.558 Marianna

Młoda dziewczyna szuka pracy dochodzącej tel. 094/83.99.14

Młody chłopak ze zn. greckiego szuka pracy jako pomocnik w jakimkolwiek zawodzie tel. 75.196.75 Robert

Szukam dniówek tel. 86.51.358 w godz. 11-13 i po 18.

Poszukuję garsonieri do wynajęcia tel. 36.16.401

Kulturalna, wykształcona Polka w śr. wieku podejmie pracę dochodzącą na popołudnia, wieczór lub noc (opieka nad dzieckiem, osobą chorą, sprzątanie) tel. 20.19.924

Czyszczenie twarzy - okazjna cena - tylko 2500 drachm Gabinet Kosmetyczny Dream Nails tel. 20.15.588; 65.16.574 ZAPRASZAMY!

Kursy komputerowe, wykłady w języku polskim, zajęcia w godzinach popołudniowych tel. 22.85.153

VIDEOFILMOWANIE DAREK tel. 76.23.009 wysoka jakość, przewóz do ślubów, chrztów

Klub Polski - Ateny ul. Maizonos 18 104-38 Athens tel. 52.47.836 zaprasza codziennie od 18.00-21.00 (oprócz niedziel) Biblioteka Polska - 4000 pozycji; Videoteka - 600 kaset (ok. 1000 tytułów); Tłumaczenia i potwierdzenia notarialne

Dyskoteka Polska DISCO CLUB AKROPOL ul. Liosion 49 tel. 82 54 717 zaprasza codziennie od 20.00; do kawiarni - codziennie od 15. Wynajmujemy salę na wesela, chrzciny, imprezy okolicznościowe - cena wynajmu 3000 drachm od osoby tel. 82.54.714

PONADTO zapraszamy wszystkich chętnych do DISCO CLUB AKROPOL przy ul. Liosion 49 oraz przy ul. Karolou 8 na **świąteczne party oraz Bal Sylwestrowy**. Rezerwacja miejsc: DISCO AKROPOL ul. Karolou 8 tel. 52.45.704 i ul. Liosion 49 tel. 82.54.714. Wstęp wyłącznie z wykupionym biletem. Ceny biletów - 3000 drachm od osoby (jeden drink); 8000 drachm (konsumpcja, butelka wódki na cztery osoby, jeden szampan na każdy stolik) ZAPRASZAMY - ILOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA

Usługi transportowe, przeprowadzki,

przewozy na lotnisko, organizacja przyjęć ślubnych i imprez okolicznościowych. tel. 85 60 872.

Za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

Ambasada RP w Atenach, ul. Chrissanthemon 22 (pl. Euklipton) 154-52; Paleo Psychico; tel. 67 78 260; fax. 67 18 394

Wydział Konsularny w Atenach; ul. Kamelion 21; tel. 67.75.740; dojazd aut. 603 z pl. Akademias; przystanek pl. Euklipton

Zespół Szkół Ogólnokształcących przy Ambasadzie RP w Atenach tel. 88.27.474

Biuro Radcy Handlowego RP w Atenach; ul. Kondoleonos 1, 154-52 Paleo Psychico; tel. 67.26.176-8; fax. 67.21.952;

Polskie Linie Lotnicze "LOT" ul. Panepistimiu 15, V piętro; tel. 32.21.121; 32.38.638; fax. 32.52.866, Saloniki - tel. 031/26.96.19; 26.96.00

Konsulat RP w Salonikach; ul. Tsimisk 78, 546-22 Thessaloniki tel. 031/28.82.05 23.31.10; fax. 031/23.41.53;

Konsulat RP w Pireusie; ul. Aki Mianouli 52, 185-36 Pireus tel. 42.95.000; fax. 42.92.345;

Konsulat RP na Krecie; ul. Idomenis 30; 712-02 Iraklio, Crete; tel. 081/22.17.86; fax. 081/22.17.89

Biuro Radcy Handlowego na Cyprze; ul. Acharnon 11, 2027 Strovo. os. Nicosia; tel. 003572/42.70.77; fax. 003572/51.06.11

Kościół P.W. Chrystusa Zbawiciela; Ateny ul. M. Voda 28; tel. 88.35.911; Biuro Parafialne czynne w pon. wtorek i czwartek od 17 do 20; dojazd trolejem nr 1 z pl. Omonia z ul. Panepistimiju

fryzjerstwo
damsko prosimy dzwonić
męskie tel: 82 17 845
BASJA
Wszystkie usługi
w zakresie fryzjerstwa

Usługi Fryzjerskie
Damsko - Męskie z gwarancją
ELEZBIETA
Wykonywane usługi
- Modne strzyżenie
- Trwała kłasiyczna
- Trwała modna KWASNA
- Farbowanie włosów
- Kosmetyka włosów
- Uczestania ślubne
- Paseczka - Henna
- Białeż
- Posiadamy dyplom grecki,
włoski i polski oraz firmy
"Wella", "L'Oréal". Łatwy dojazd
ZAPRASZAMY!!!

GABINET KOSMETYCZNY
Wykonuje usługi w zakresie:
- czyszczenia twarzy,
masaż, henna brwi i rzęs,
regulacja manicure, pedicure,
pracując kosmetykami
firmy
"Avon" i "Yves Rocher"
Adres: Aharnon 365
ul. LOUKOPOULOU 1
tel. 83 27 412 na dzwonek *Andriani*

usługi video
Art photography
STUDIO
NIKOS
TERESA
wesela chrzty inne uroczystości
tel. 95 74 886, 95 67 076
kom. 093 27 43 80, 094 30 20 66

REGULARNE PRZEJAZDY
POLSKA - GRECJA - POLSKA
ADAM TOURS
WYJAZDY:
Z POLSKI W KAŻDY CZWARTEK,
Z ATEN W KAŻDY PONIEDZIAŁEK
Jeździmy przez:
Rzeszów, Tarnów,
Kraków, Katowice,
B. Biata, Cieszyn,
Czechy, Austrię,
Włochy
Informacje tel. w Polsce
0048 - 17-22 16 693
kom. 094 52 65 45
JAKO JEDYNI JEŹDZIMY CO TYDZIEŃ!

GABINET ODNOWY
BIOLOGICZNEJ
"ISIS"
Znow zaprasza
Zaprasza po promocyjnych cenach
oferuje:
-czyszczenie twarzy, henna,
terapię odmładzającą, ujędrniającą,
leczenie trądzika
-odchudzanie komputerowe, cellulitis
-depilacja, pedicure, przekłuwanie uszu
HOLARGOS, ul. EWRYPIDU 16
Tel: 65 29 454
60 02 639 Dojazd autobusem 15 do końca
w godz 9.00-14.00 i 17.00-21.00

Videofilmowanie
76 23 009 DAREK
przewozy do ślubów i chrztów
montaż - technika komputerowa
wysoka jakość obrazu

BIURO PODRÓŻY
CITY OF ATHENS
Oferuje najtańsze bilety do:
- Kanady
- Polski
- wszystkich krajów świata
ADRES BIURA:
OMONIA, EFFOLIDOS 2
(boczna od Athinas)
Tel. 32 47 477 32 47 557

satelitarne z podstawą + 15 m kabla + montaż
SPECJALNA OFERTA
- LNB - 0,7 TB 120 CM-LNB-0,7 TB
UNIVERSAL UNIVERSAL
= 55 000 drs
MECHANIZM NASTAWCZY
NA 10 SATELIT=38 000 DRs
MECHANIZM NASTAWCZY
NA 4 SATELITY = 15 000 DRs
tel. 857 tel. kom. 094 25 26 18

MONTAŻ ANTEN SATELITARNYCH
naprawa TV, VIDEO, CD, itp.
Oprogramowanie dla komputerów
IBC, PC, na CD-ROM
(gry - programy użytkowe
tel. 74 80 237 - Jacek

MONTAŻ ANTEN SATELITARNYCH
naprawa TV, VIDEO, CD, itp.
Oprogramowanie dla komputerów
IBC, PC, na CD-ROM
(gry - programy użytkowe
tel. 74 80 237 - Jacek

WIS ELEKTRONICZNY
NIEZYSKANA I EXPRESOWA NAPRAWA
aparatury kolorowych
video
MONTAŻ
ANTEN
SATELITARNYCH
tel. 88 351 Krzysztof

TUTAJ ZASPOKOICIE WSZYSTKIE
POTRZEBY KULINARNE
WASZEJ KUCHNI
POLECAMY:
POSZTET MAZOWIECKI
PRZYPRAWY DO ZUP
KASZE GRZYCZANA
POWIDLA
NAPOJE HERBACIANE
GALARETKI
ZUPY EXPRESOWE
OGORKI
SALATKI WARZYWNE
POLSKIE SOKI NATURALNE
BUDYNIEM, MISIELE
OCET
PIECZARKI
CWIKLE Z CHRZANEM
CHRZAN KREMOWY
KAPUSTE KUSZONA
KUSZKIEM
PASZTET Z DROBIU.
WSZYSTKIE TRADYCYJNE
POLSKIE WYROBY
WEDLIARNIARSKIE
I SPOZYWCZE.
TRADYCJA
PIERWSZY W ATENACH
Sklep Polski ZAPRASZA
Targ owocowo-warzywny
ul. Armodiju 8, 200m od Pl. Omonia
Tel. 32 10 774

POZYCZALNIA MASZYN
MOZAIKI - MOZAIKI - PARKIETU
wraz z osprzętem
DOWÓZ MASZYN
DO KLIENTA
Promocyjne ceny!
tel. 51 781 p Gwidon
50 210 p Piotr
093 851031

PARYS FUTRA
NORKI
BLAMY
Sklep Eksporowy ceny hurtowe
ATRAKCYJNE CENY BILETÓW AUTOKAROWYCH
DO POLSKI Przekazujemy
korospondencje i Prezenty
1. ATENY, Centrum ul. Nikiforou 1
(obok hotelu Jason) 3 piętro
Tel 52 42 555. fax. 52 44 083, 094 54 15 12
2. Polska: Drogibusy k/Pruszkowa Ul. Sadowa 7
tel/ fax (0048 22) 75 85 256 - tel. kom. 090 20 27 78

PRZEDSZKOLE POLSKIE
O komfortowych warunkach lokalowych
w specjalnie do tego celu przeznaczonym budynku
Dogodny dojazd z każdej dzielnicy Aten
(blisko stacji metra Attiki
oraz ul. M. Voda i ul. Aharnon)
tel. 093 77 50 55
Zaprasza chętnie dzieci
od poniedziałku do soboty
w godz 6.30-16.30
Opłata miesięczna 26 000 drachm
Zapewniamy również wyżywienie
oraz NAUKĘ JĘZYKA GRECKIEGO

DEWOCJONALIA
Upominki - Pamiątki
Do sprzedania szatki do chrztu
Zaproszenia na chrzty - wesela
Sprzedajemy BIBLIE
STARY I NOWY
TESTAMENT
tel. 094 246 506 - Maryla

SERVIS POLSKY
FELNA
ELEKTRYKA
Tel. 88 29 412 094 22 86 01
Naprawiam lodówki
pralki, piece elektryczne i inne.
**KUPNO-SPRZEDAŻ WSZYSTKICH
RZECZY ELEKTRYCZNYCH**

SOLIDNIE NAPRAWIAM
LODÓWKI PRALKI
KUPNO - SPRZEDAŻ
Usługi: PRZEPROWADZKI,
PRZEWOZ
Tel. 4251095
43 11 967
ALEKSANDER
Tel. kom. 094503593

PRZEWÓZ
DO ŚLUBÓW CHRZTÓW
na lotnisko
tel. 094 271047 Grzegorz

Dlaczego w wigilię nie jem karpia?

Zupełnie inaczej niż Grecy, dla których najważniejsze są święta Wielkanocy czy Nowy Rok właśnie te dni w całym roku przeżywamy najuroczyściej, najrodzinniej. Właśnie dlatego, że mieszkam tutaj i że tak smutne wydają mi się pozabawione głębszego przesłania i ciepła "Wigilie" spędzane po grecku: w restauracji, czy na zwykłej kolacji w grupie znajomych przy kartach, w dni przed Świętami dokładam wszelkich starań, żeby było jak najbardziej po polsku. Zawsze sprowadzam opłatek, który koniecznie musi być poświęcony, puszczam na cały regulator polskie kolędy, przygotowuję polskie potrawy, nawet jeśli spędzający ze mną Wigilię w większości nie są Polakami (bardzo im współczuję, ale w ten dzień muszą się do nas przyzwyczajać!), z domownikami walczę o choinkę i tysiąc innych szczegółów, które spokojnie można by uznać za mało ważne. Jest tylko jedna rzecz, która zadziwia mojego rzadko dziwiącego się małżonka - mianowicie nie upieram się nigdy, aby przygotować karpia.

"Hmm... - mówi do mnie Moje Złotko - czy nie poszukamy na placu jakiegoś karpia? Przygotujesz go nam na ten wieczór, tak jak w Polsce?". "Raczej nie. Mamy tak małe szanse znaleźć w Atenach karpia." - odpowiadam. I proponuję kilka innych rodzajów ryb do wyboru. "Ale przecież dla każdego Polaka najważniejszy jest spośród innych wigilijnych potraw właśnie karp." No tu prawie się z nim zgadzam, ale nie do końca. Na przykład u mnie w domu rodzinnym od wielu, wielu lat nie robiło się karpia. (Stąd właśnie - trochę głupio mi się mężowi wprost przyznać - normalnie, nie umiem karpia przygotować). Ostatni raz karp zawiłał na wigilijny półmisku u pp. Lickich, nie powiem - pozwólcie - ile lat temu, ale ja właśnie miałam wtedy siedem. A było to tak:

Parę dni przed Wigilią, wtedy, kiedy kolejki przed sklepem nie były jeszcze na pół kilometra długości, rodzinka zakupiła dwa duże karpie. Takie, żeby były świeże w dzień święta. Czyli żywe. "Choć kochanie coś ci pokażę" - powiedziała w południe mamusia i wzięła mnie za rączkę. Poszliśmy do łazienki, za mną podreptała ciekawska 2-letnia siostrzyczka. W wannie chłupały płetwami i ogonami dwa wspaniałe okazy - prawdziwe ryby, wspaniałe żywe zabawki. Rozległ się nasz zbiorowy dziecięcy kwik radości - i nieszczęśliwie nikt wówczas nie wyprowadził nas w porę z błędu. Cały wieczór chiapałyśmy się z Filipką i Filipem (musiały dostać imienia), do wanny przeniosłyśmy dla towarzysza mnóstwo innych zabawek, a gdy przyszła pora naszej wieczornej kąpieli usłowałyśmy przekonać rodziców, że nie ma nic wspanialszego od kąpieli razem z rybami. Podobnie było następnego dnia. Nasi wspaniali nowi przyjaciele sprawili, że już nie chciałyśmy psa, ani świnki morskiej pod choinkę. Mama odetchnęła z ulgą, ale jakie

nowy niepokój zaraz pojawił się na jej twarzy.

W wigilijny wieczór dostałam, jak zawsze, zadanie - odkurzenie bombek na wniesioną już świeżą choinkę. Potem nastąpiło strojenie, w którym "pomagała" mi nieznośnie mała siostrzyczka. Oczywiście ta święta czynność pochłonęła nas całkowicie, co też nie uszło uwagi rodziców.

Potem oczywiście było śledzenie obszaru pod choinką: w każdym momencie naszej nieuwagi pojawiała się jakaś nowa paczuska. Każdy wiedział, że anioły nie latają po mieszkaniu, ale według naszego zdrowego rozsądku działały się rzeczy dziwne. Ocenialiśmy przecież, że rodzice, którzy są już "po trzydziestce" są przecież strasznie starzy i nie niemożliwe, aby byli zwinniejsi i sprytniejsi od nas.

Wreszcie wymarzona Wigilia. Zeszli się najbliżsi krewni z wypiekami na twarzach wszyscy siedliśmy za dużym stołem. Życzenia, potem tato odczytał odpowiedni fragment z Biblii, potem mama wniosła przystawki, barszcz z uszkami, sałatki aż wreszcie wielki półmisek z ... rybami.

"Co to mam?" spytała głupawo siostrzyczka. "To jest ... - karp" - powiedziała mamusia, już najwyraźniej targana wyrzutami sumienia, bo spojrzała błagalnym wzrokiem na tatę - Boże, żeby nie nie pisała. Tymczasem wygadała się dziecinny głościkiem ciotka: "Rybka: plusk, plusk - zobaczysz jak ci będzie smakowała!" Spojrzałyśmy w tym momencie na siebie z siostrą z ponurym przerażeniem. Mimo głośnych protestów starszyny rodzinnej wstałyśmy od wigilijnego stołu (o zgrozo!) i biegiem pognaliśmy do łazienki.

Flipki i Filipa nie było w wannie! Wróciliśmy.

"Wiecie, gdyby one tu stałe pływały - nie mielibyśmy się gdzie kąpać" - próbowała ratować się mama - "Wiecie wrzuciliśmy je do rzeki, bo tu miały za mało miejsca." - Ale ja, już spoglądałam na mamę ponuro z oskarżycielskim wyrzutem zaszeptalam - zabiłicie i ugotowaliście Flipkę i Filipa." Moja siostra ryknęła płaczem i tu, aż do rozdania prezentów zakończył się jej udział w Wigili. Dorosłym ości stawały w gardle. Ja nie tknęłam już karpia (i do dziś go nie gotuję), mama miała głębokie poczucie winy, nawet tato mniej wesoło żartował.

Na szczęście zaświeciła pierwsza gwiazdka i oznajmiono nam, że czas na wyciąganie prezentów. Humory ogólnie się poprawiły a jakże niecodzienny w tych czasach smak szwajcarskiej czekolady pozwolił nam zapomnieć o dokonany morderstwie. Przez wiele lat nie przyznali się, kto z nich dokonał krwawej zbrodni na naszych rybkach.

W następnym roku mama kupiła ryby już zarżnięte - aby były świeże, poszła do sklepu w dzień Wigili i oczywiście nie było już mowy, aby wystać świeżego karpia.

Ma.

ANGIELSKI Z KURIEREM

CHRISTMAS

LESSON 52

Minął równo rok od rozpoczęcia naszego kursu; dokładnie w zeszłym roku rozpoczęliśmy go lekcją świąteczną Były tam specjalne na tę okazję życzenia, potrawy świąteczne i kolędy. Dziś powracamy do tego tematu, mamy już o wiele większy zasób słów, a co za tym idzie - o wiele większe możliwości, a więc spróbujmy się dzisiaj dowiedzieć czegoś na temat świąt w Anglii i poznamy piękną kolędę "Białe Święta".

EVERY YEAR PEOPLE OF NORWAY GIVE THE CITY OF LONDON A PRESENT.

(ewry jer, de pipl of norvej giw de sity of london e prezjnt)
Co roku, Norwedzy dają miastu Londyn - prezent.

IT'S A BIG TREE AND IT STANDS IN TRAFALGAR SQUARE.

(its e big tri end it stends in trafalgar skwer)
To duże drzewo i stoi na placu Trafalgar.

THE FIRST CHRISTMAS TREE WAS IN ENGLAND IN 1841.

(de ferst krysmes tri los in inglend in ejtin forty lan)
Pierwsza choinka była w Angli w 1841 roku.

IT CAME FROM GERMANY AND PRINCE ALBERT BROUGHT IT WITH HIM.

(it kejm from dżermany end prins albert brout it lit him)
Przyszło z Niemiec, książe Albert przywiózł go ze sobą.

IN 1846 THE FIRST CHRISTMAS CARDS BEGAN IN BRITAIN.

(in ejtin forty six de ferst krysmes kards bigen in britten)
W 1846 roku zaczęły istnieć pierwsze świąteczne kartki.

TRADITIONALLY PEOPLE DECORATE THEIR TREES ON CHRISTMAS EVE.

(tradiszjonalny pipl dekorejł der tris on krysmes in krysmes iw)
Tradycyjnie ludzie dekorują choinkę w wigilię.

THEY TAKE DOWN THE

DECORATIONS TWELVE DAYS LATER.

(dej tejk dałn de dekorejszyn tfeł dejs lejter)
Oni zdejmują dekoracje dwanaście dni później.

IN BRITAIN THE MOST IMPORTANT MEAL ON DECEMBER 25TH IS CHRISTMAS DINNER.

(in britten de moust important mil on disember tlenty fift is krysmes diner)
W Anglii najważniejszym posiłkiem 25 grudnia jest świąteczny obiad.

BRITISH CHRISTMAS DINNER IS ROAST TURKEY WITH CARROTS, POTATOES, PEAS - THERE ARE SAUSAGES AND BACON, TOO.

(britisz krysmes diner is: roust terki lit karots, potejtous, pis - der ar sosidżis end bejkon, tu)
Angielski świąteczny obiad to: pieczony indyk z marchwią, ziemniaki, groszek - oraz kiełbaski i bekon także.

THEN AFTER THE TURKEY, THERE'S CHRISTMAS PUDDING.

(den after de terki, deres krysmes puding)
Po indyku jest świąteczny puding.

CHRISTMAS IS JUST AROUND THE CORNER!

(krysmes is dżast eraund de korner)
Święta już za rogiem!

A WIEC: MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR!

(mery krysmes end e hepi nju jer)
Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku!

I jeszcze piękna romantyczna kolęda:

WHITE CHRISTMAS

(łajt krysmes)
Białe święta

I'M DREAMING OF A WHITE CHRISTMAS

(ajm driming of e łajt kryzmes)
Marzę o białych świętach

JUST LIKE THE ONES I USED TO KNOW

(dżast łajk de łans aj jused tu noł tak jak te, które znałem)
WHERE THE TREE TOPS GLISTEN

(ter de tri tops glisyn)
Gdzie wierzchołki drzew błyskają
AND CHILDREN LISTEN TO HEAR THE SLEIGHT BELLS IN THE SNOW

(end czildren lisyn tu hir de sleig bels in de snol)
I dzieci słuchają dzwonek sanek na śniegu

I'M DREAMING OF A WHITE CHRISTMAS

(ajm driming of e łajt krysmes)
Marzę o białych świętach
WITH EVERY CHRISTMAS CARD I WRITE

(lit ewry krysmes kard aj rajł)
ze wszystkimi świątecznymi kartkami, które piszę
MAY YOUR DAYS BE MERRY AND BRIGHT

(mej jor dejs bi mery end brajł)
Niech twoje dni będą wesole i jasne

AND MAY YOUR ALL CHRISTMASSES BE WHITE

(end mej jor kryzmesys bi łajt)
i niech wszystkie twoje święta będą białe.

Życzę Państwu Wesołych Spokojnych i Ciepłych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego, duże Lepszego Nowego Roku 1998!

Teresa Sitek

VOCABULARY

CHRISTMAS TREE (krysmes tri) - choinka

CHRISTMAS EVE (kryzmes iw) - wigilia

PRICE (prins) - książkę

TRADITIONALLY (tradyszjonalny) - tradycyjnie

TO DECORATE (tu dekorejł) - dekorować, ozdabiać

IMPORTANT (important) - ważny

ROAST TURKEY (roust terki) - indyk

SAUSAGES (sosidżis) - kiełbaski

AROUND (eraund) - wokół, za

TO DREAM (drim) - marzyć

GLISTEN (glisyn) - błyskają

SLEIGHT BELLS (slejj bels) - dzwonek sanek

informator KA

FLASZ HARILAOU TRIKOUPU 88, ilp.
3640623, 3640331
BIURO POŚREDNICTWA PRACY
BIURO JEST CZYNNIE CODZIENNIE W GODZ. 10.00-20.00
PO POLSKU MÓWIAMY OD 10.00-20.00
Oferuje szeroki wybór prac dla kobieci i mężczyzn w Atenach i poza Atenami, na wyspach

dla kobiet Dochodzące i z mieszkaniem, HOTELE, RESTAURACJE, KAFETERIE	OPLATA za biuro po PODJĘCIU PRACY	dla mężczyzn malarze, płytkarze, tynkarze, marmurarze.
--	--	---

BIURO POŚREDNICTWA PRACY "ERMIS"
Syntagma, ul. VOKURESTYJU 3
tel. 32 41 144 - 32 52 096
Oferujemy prace dochodzące i z mieszkaniem w Atenach i poza Atenami. Zapraszamy codziennie

Języki obce "Logos"
oddziały dla polskich uczniów dorosłych i osób zaawansowanych od 5000 do 12000 drachm miesięcznie
Adres: Atony, Acharnon 43
tel. 2015588 - 2514100 - 8233694 9.00-13.00, 16.00-20.00

EXPRESS GAS
serwis piecyków gazowych dostawa natychmiastowa
KUPON SPECJALNA z DOSTAWĄ do DOMU
tylko 2700 zł
OFERTA

Aharnon 43
blisko Kościoła Polskiego i szkoły.
8811163
8253467

damsko męskie
Fryzjerstwo Jola
czynne codziennie od 16.00 do 21.00
tel. 8250583
ul. KODRIGKTONOS 63 (róg Aharnon 116)
Zapraszamy -

USŁUGI TRANSPORTOWE
- przeprowadzki
- przewozy na lotnisko
ORGANIZUJEMY PRZYJĘCIA ŚLUBNE I IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE
tel. 85 60 872

N P W Ś C P S
1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30

N P W Ś C P S
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

GRUDZIEŃ
N P W Ś C P S
1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

R ATEŃSKI - NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI
WYDAWANY W ATEŃNACH
AŁOŻENIA - 1988
MNICZTWO - KOURIER EKDOTIKI LTD
N ** 01 6450859 FAX ** 01 6525969
L - kurier@prometheus.hall.gr

Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.
Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.

Table with 12 columns and 30 rows containing names and dates. The table lists various names and their corresponding dates, organized in a grid format.

Konsul RP w Salonicach, ul. Tsimiski 78, 516-22 Thessaloniki tel 031/28.82.05; 23 31 10; fax 031/23 41 53;
Konsulat RP w Pireusie; ul. Akhi Mianouli 52, 185-36 Pireus tel. 42-95-000; fax. 42-92-345;
Konsulat RP na Krecie; ul. Idomenis 30; 712-02 Iraklio, Crete; tel. 081/22 17 86; fax. 081/22 17 89

Konsul RP w Salonicach, ul. Tsimiski 78, 516-22 Thessaloniki tel 031/28.82.05; 23 31 10; fax 031/23 41 53;
Konsulat RP w Pireusie; ul. Akhi Mianouli 52, 185-36 Pireus tel. 42-95-000; fax. 42-92-345;
Konsulat RP na Krecie; ul. Idomenis 30; 712-02 Iraklio, Crete; tel. 081/22 17 86; fax. 081/22 17 89

Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.
Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.

Zespół Szkół Ogólnokształcących przy

Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.
Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.

Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.
Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.

Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.
Wszystkie daty są podane w formacie DD.MM.RR.

TELEWIZJA GRECKA PROPONUJE:

sobota 27.12.97

godzina 12.15 Skay "Średnia szkoła policyjna" - w filmie śledzimy codzienne życie posterunku policji. Szalone, wręcz zwariowane ludzkie sprawy, niesamowite sytuacje i różne przypadki, które mogą zdarzyć się każdemu. Wesoła i zabawna komedia, która może okazać się świetnym towarzyszem na sobotnie południe.

Sobota 27.12.97

godzina 21.30 Skay "Wspaniały Dennis" - komedia rodzinna produkcji amerykańskiej. Kiedy mały Dennis odkrywa na swoim podwórku wielką kość pewien jest, że należała ona do dinozaura. Aby zbadać sprawę ojciec chłopca zwraca się z prośbą o pomoc do swego przyjaciela archeologa. Spokojne jak dotąd życie mieszkańców zakłócone zostaje napływem dziennikarzy, turystów, naukowców. Rada miejska postanawia wyburzyć osiedle i postawić park narodowy. Jediną osobą, która może temu zapobiec jest oczywiście wspaniały Dennis.

Sobota 27.12.97

godzina 01.00 Skay "Piękna Helena" - amerykański film historyczny. Historia miłości Heleny Trojańskiej i Parisa doprowadziła do wybuchu dziesięcioletniej wojny. Paris po przybyciu do Sparty w celach pokojowych zakochuje się w żonie króla i wspólnie uciekają. Po tym fakcie wszystkie siły greckie jednoczą się i wypowiadają wojnę Troi. Film został nakręcony całkowicie w przepięknych plenerach Włoch a w rolach głównych ujrzymy Rosanę Pontesę i Zaka Serne.

Niedziela 28.12.97

godzina 14.50 Antenna-1 "365 dni w 60 minut" - przegląd wiadomości prasowych z minionego roku. W programie między innymi: przyszłość naszej planety, rozwój ruchu centrolewicowego w Europie, fanatyzm w Europie i jego konsekwencje, Dajana i przyszłość monarchii brytyjskiej oraz wiele innych ciekawych tematów.

Niedziela 28.12.97

godzina 18.15 Skay "Rodzina Waltona" - Święta są kolejną okazją do spotkania całej rodziny Waltonów. Jednak spokojny dzień zakłóca tragiczna wiadomość: śmierć prezydenta USA J.F.Kenedy. Fakt ten sprawia, że wszyscy członkowie rodziny rozpoczynają poszukiwania swego "ego", poprzez analizę rodzinnego przedsiębiorstwa, kariery, wychowania dzieci, małżeństwa i codziennego sposobu życia. Drobne prywatne historie ukazane w świetle tragicznego wydarzenia. Amerykański film obyczajowy w reżyserii Harrego Harrisa.

Poniedziałek 29.12.97

godzina 02.45 Antenna-1 "Taniec morderców" - brytyjski film szpiegowski. Australijski detektyw przybywa do Londynu, aby aresztować sera Jamesa za morderstwo, którego dokonał 25 lat wcześniej. Wprawdzie przyznaje się on do winy, ale kilka godzin później sam zostaje zamordowany. Teraz detektyw musi odkryć mordercę i wyjaśnić tajemnicę tej jakby się zdawało prostej, ale jednak niesamowicie trudnej i dziwnej historii.

Wtorek 30.12.97

godzina 01.40 Antenna-1 "Ostateczna rozgrywka" - amerykański film fantastyczny - naukowy. W niedalekiej przyszłości kradzież pewnego przedmiotu porusza całą utajnioną bazę, która wysłała swoich ludzi do odnalezienia złodzieja. W międzyczasie Aron próbuje sprzedać tajemniczy przedmiot paserowi, który ofiaruje mu wiele milionów dolarów w zamian. I tu śmierć zaczyna rozpościerać swoje skrzydła.

Środa 31.12.97

Na Sylwestrową noc telewizja grecka przygotowała wiele ciekawych programów rozrywkowych. I tak, ci, którzy postanowili spędzić tę noc przed małym ekranem będą mieli okazję zobaczyć

Mega Channel, godzina 21.15 "Świąteczne bravo, witamy". Tym razem Roula Koromila nie powita zaginionych bliskich, lecz zupełnie małego oseska 1998 roku.

Antenna-1, godzina 23.00 "Program muzyczny" - powitanie nowego roku, a o godzinie 02.00 program: "1997, najlepsze" - usłyszymy Annę Wissi, Sakisa Rouvasa, Nikosa Karvelasa, Antonisa Remosa, Lambisa Liveratosa, Vasilisa Papakonstantinou i wielu innych popularnych piosenkarzy greckiej estrady.

Czwartek 01.01.98

godzina 09.30 Skay "Magiczny prezent człowieka śniegu" - amerykański film animowany z 1995 roku. Elisabet jest małą chorą dziewczynką, której życie powoli przygasa. Jej starszy brat aby poprawić jej stan opowiada codziennie swojej siostrzyczce o człowieku śniegu, w którego królestwie wszyscy są szczęśliwi. Tam żyją tylko małe dzieci, do snu na karamelkowych łóżeczkach układają pięknie śpiące ptaszki. Najważniejszą postacią w całym królestwie jest księżniczka Ilektra, której magiczny uśmiech sprawia, że ludzie są szczęśliwi przez cały rok.

Czwartek 01.01.1998

godzina 00.35 Antenna-1 "Skrzypak na dachu" - musical produkcji amerykańskiej. Film otrzymał kilka nominacji do Oscara, zdobył w rezultacie dwie statuetki: za fotografię i muzykę. Historia rosyjskiego młoczarza, który pomimo różnych niesprzyjających wydarzeń politycznych próbuje wydać swoje trzy ukochane córki za mąż.

Piątek 02.01.98

godzina 00.15 Skay "Matka panny młodej" - komedia produkcji amerykańskiej. Kiedy Anna postanawia wyjść za mąż w jej życie wkracza niewidziany od 20 lat ojciec. Wprowadza niemały zamęt w życie całej rodziny i na krótko przed ślubem, spadając ze schodów, umiera. Czy dynamiczna matka panny młodej zdoła uratować całą sytuację i doprowadzić swoją zrozpaczoną córkę do ołtarza?

PROGRAM TV GRECKIEJ

ANTENNA - 1

Pozycje stałe: poniedziałek - piątek
WIADOMOŚCI: 10.00, 11.00, 14.00, 18.00, 20.15, 24.00 06.00
Wiadomości CBS 06.20
Wiadomości satelity 06.45
Przed szkołą - magazyn informacyjny 07.00
"Dzień dobry Grecjo" - magazyn 10.00
Poranna kawa - magazyn 12.50
"Żądło" - pr. publicystyczny 14.45
"Gorączka sławy" - amer. serial młodz. 15.50
"Zar młodości" - amer. serial obycz. 16.45
"Nareszcie razem" - magazyn 18.10
"Dzień dobry życie" - gr. serial obycz. 19.00
"Jeden na dziesięciu" - telezabawa 19.50
"Blask" - gr. serial obycz.

SOBOTA 27.12.97

WIADOMOŚCI: 14.00, 18.00, 20.30, 24.00 06.20
Wiadomości CBS 06.45
Telemarketing Filmy dla dzieci: 07.00
"Tao Tao" 07.30 "Świat Ryszarda" 08.00
"Magiczna szkoła" 08.30
"Kalimero i jego przyjaciele" 09.00
"Zółwie Ninja w akcji" 09.30
"Sailoromon" 10.00 "Drangobal" 10.30
"Beatch Woors" 11.00 "Power Rengers" 11.30
"Gusbans" 12.00 Z miejsca kierowcy - magazyn dla zmotoryzowanych 13.00
Panorama 1997 - przegląd wydarzeń sportowych minionego roku 14.20
Muzyczne wspomnienie: Dionissis Schinas 14.50
"Na alei Melrose" - amer. serial obycz. 15.50
"Central Park West" - amer. serial obycz. 16.50
"Żonaci też mają duszę" - kom. prod. gr. 18.25
"Pre-game show" - pr. sportowy 18.40
Koszykówka: Sporting - Panatynajkos 21.05
Komedia prod. gr. 23.05
Gwiazdy w Antennie - magazyn świąteczny 02.15
"Ironiczny mężczyzna" - kom. USA 03.50
Telemarketing 04.20
"Królewna śnieżka" - anim. USA

NIEDZIELA 28.12.97

WIADOMOŚCI: 14.00, 18.00, 20.30, 24.00 06.20
Wiadomości CBS Filmy dla dzieci: 07.00
"Tao Tao" 07.30 "Świat Ryszarda" 08.00
"Magiczna szkoła" 08.30
"Kalimero i jego przyjaciele" 09.00
"Zółwie Ninja w akcji" 09.30
Sailoromon" 10.00 "Drangobal" 10.30
"Batman i Robin" 11.00 "Pover Rengers" 11.30
Gusebuns" 12.00 "Wspólna niedziela" - magazyn 14.20
"W towarzystwie pana Kuper" - serial kom. USA 14.50
"365 dni w 60 minut" - przegląd wiadomości prasowych 15.50
"70 lat Men ale den" - kom. prod. gr. 17.45
Koszykówka w Antennie 18.25
Pre-game show" - program sportowy 18.40
Koszykówka: Iraklis - Olimpiakos 21.05
"Joker" - losowanie 21.30
"Kapitan Fantis Bastuni" - kom. prod. gr. 23.15
"Viva Antenna" - magazyn 01.30
"Tajemniczy terminator" - sens. USA 03.00
Telemarketing 03.30
"Melodia dla trzech" - obycz. USA 04.45
"Świat Ryszarda" - serial anim. 05.15
"Tao Tao" - serial anim.

PNIEDZIAŁEK 29.12.97

21.05 "One i ja" - gr. serial kom. 22.00
"Karambol" - serial prod. gr. 22.45
"Dżungla" - magazyn 02.15
Telemarketing 02.45
"Taniec morderców" - sens. prod. bryt. 04.20
"Świat Ryszarda" - animowany USA

WTOREK 30.12.97

21.15 "FIBA Eurostars" - program sportowy 23.15
"Wesołych Świąt panie Lorens" - dram. prod. bryt. 01.40
"Ostateczna rozgrywka" - fant. USA 03.15
Telemarketing 03.30
"Harlekin ekspres" - dram. USA 05.05
"Świat Ryszarda" - amer. serial anim.

ŚRODA 31.12.97

21.05 "Joker" - losowanie 21.30
"One i ja" - serial kom. prod. gr. 23.15
Antenna 1998 - program rozrywkowy 02.00
1997, te najlepsze - program muzyczny 04.10
"Prostyłutka i prawiczek" - kom. sent. USA

CZWARTEK 01.01.1998

21.05 Program świąteczny 23.00
A.M.A.N. - program satyryczny 00.35
"Skrzypak na dachu" - musical USA 03.40
Telemarketing 04.10
"Święty

Mikołaj" - film animowany

PIĄTEK 02.01.98

21.05 "Pożyczony ojciec" - komedia prod. gr. 21.45
"Wartość uczucia" - serial kom. prod. gr. 22.50
"Usiądź wygodnie" - magazyn 00.35
"Kostka mydła" - kom. Prod. gr. 02.30
Telemarketing 03.00
"Szajka Panczo Villa" - western prod. hiszp.- franc. włoskiej 04.40
"Silniejszy od diabła" - sens. USA

MEGA CHANNEL

pozycje stałe: poniedziałek - piątek
WIADOMOŚCI: 14.00, 18.00, 20.15, 00.00 07.00
"Nie psujcie mi tego wspaniałego dnia" - magazyn 10.00
"Między nami" - magazyn 13.15
"Rynki świata" - program informacyjny 14.45
"Nieobliczalni" - gr. serial kom. 15.20
"Contra plake" - gr. serial kom. 16.00
"Foto finisz" - serial 16.45
"Dolce vita" - gr. serial kom. 17.20
"W poszukiwaniu miłości" - serial 18.05
"Pożenieni z dziećmi" - amer. serial kom. 18.45
"Malvina hostes" - program satyryczny 19.15
"Uderzenia serc w Beverly Hills" - amer. serial obycz.

SOBOTA 27.12.97

Filmy dla dzieci: 07.00 "Gostbaster" 07.20
"Skubi Dou" 07.45 "Kaczor Dag" 08.10
"Gufu i jego paczka" 08.40 "Gargolis" 09.10
"Wspaniały świat wolta Disne'a" 13.00 Mega star 14.10
Magazyn 15.30
"Perypetie barona Munchausena" - kom. USA 18.20
"Wymyślony" - obycz. prod. gr. 21.15
"Dobry czas" - magazyn 23.00
"Egoizm" - film grecki 00.15
Mega pamięta 00.45
"Słodki smak wolności" - film USA

NIEDZIELA 28.12.97

Filmy dla dzieci: 07.00 "Dinozaury" 07.20
"Skubi Dou" 07.45 "Flinstonowie" 08.10
"Alladyn" 08.40 "Gargolis" 09.10
Wspaniały świat Wolta Disne'a 11.00
Z różnicą w klatce 11.30
Na kartce papieru 12.00
Niespokojne pokolenie" - serial 13.00
"Strażnik Teksasu" - amer. serial sens. 14.10
Siedem plus siedem - magazyn 15.20
"Życie a Miki" - sens. USA 17.20
"Szczęśliwe wydanie" - magazyn 18.30
"Marina, piękny i niski" - film prod. gr. 21.15
Program świąteczny 23.15
"Tylko dla Ciebie" - sens. USA

PNIEDZIAŁEK 29.12.97

21.15 "Paryżanka" - film grecki 23.00
"Prawdziwy problem" - film USA

WTOREK 30.12.97

21.15 "Księżniczka i żebrak" - sent. prod. gr. 23.15
"Sędzia dla żonaty" - USA

ŚRODA 31.12.97

18.45 "Boże Narodzenie Mappetów" - film USA 21.15
"Bravo, witamy" - magazyn świąteczny

CZWARTEK 01.01.1998

07.00 "Wolt Disney, 40 lat pracy" - dokument 07.45
"Nie ruszajcie mi jej" - serial USA 10.15
"Wyspa skarbów" - przyg. USA 11.50
"Czita, afrykański kot" - USA 14.20
"Książę i żebrak" - USA 17.00
"Melodia szczęścia" - film USA 21.15
"Słuchaj i ucz się" - magazyn 22.30
"Gois" - film grecki 00.30
"Za kulisami" - USA

SKAY CHANNEL

Fallreos 2 i Ethnarchou Makariou 18547 Neo Fallro - Pireus. Tel. 42.22.002
Pozycje stałe: poniedziałek - piątek
WIADOMOŚCI: 12.00, 13.30, 18.00, 20.15, 23.30 06.00
Program muzyczny 07.00
Poranne informacje 10.00
Program muzyczny 11.15
"Patrz i słuchaj" - program publ. 12.45
"Na gorąco" - program publicystyczny 14.30
"Carrusel" - serial prod. meks. 15.00
"Dylemat Leonardy" - meksykański serial obycz. 16.00
"Mały Jezus" - serial prod. włoskiej 17.00
"Mały domek na prętlach" - amer. serial obycz. 18.00
"Porucznik Rex" - amer. serial krym. 19.10
Prawdziwe historie - program publ.

SOBOTA 27.12.97

06.00 Program muzyczny 08.30

"Tarzan" - amer. serial przyg. 09.00

"Wesoły świat zwierząt" - serial naukowy prod. niem. - kanad. 10.00
"Dmuchił puento" - program muz. 11.45
Sport w Skay 12.15
"Średnia szkoła policyjna" - kom. prod. gr. 14.30
"Sabrina, mała czarodziejka" - serial fant. - nauk. USA 15.00
"Przyjęłem, over" - magazyn muzyczny 16.15
"Po słowie" - program matrymonialny 21.30
"Wspaniały Denis" - kom. rodzinna USA 23.30
"Prywatne..." - magazyn 01.00
"Piękan Helena" - historyczny USA 03.00
"Po słowie" - program matrymonialny 05.00
Program muzyczny

NIEDZIELA 28.12.97

06.00 Program muzyczny 08.00
Zaping w Skay 09.30
Poza horyzontem - pr. publ. 10.15
Zapisane i nie 10.45
"Dobry, zły i..." - program polit. 12.00
Przeгляд wiadomości prasowych 1997 roku 14.30
"Przysniz" - magazyn 15.00
"Przyjęłem, over" - program muzyczny 16.15
"Po słowie" - program matrymonialny 18.15
"Rodzina waltona" - obycz. USA 21.30
Teatr <Mertopolitani> przedstawia 00.00
Posejdon 1996 - 1997 - program muzyczny 02.00
Przeгляд wiadomości prasowych 1997 roku 04.00
Zaping w Skay 05.00
Program muzyczny

PNIEDZIAŁEK 29.12.97

21.30 Światło w tunelu - program public. 02.00
Telezakupy 03.00
"Na gorąco" - program publ. (powt.) 04.00
Program muzyczny

WTOREK 30.12.97

21.30 "Jaś Fasola" - serial kom. prod. bryt. 22.00
"Pismo święte: Dawid" - miniseriał prod. międzynarodowej 00.15
"Katerina Kouka na Likawitosis" - koncert 02.00
Telezakupy 03.00
"Na gorąco" - program publ. (powt.) 04.00
Program muzyczny

ŚRODA 31.12.97

21.30 Program świąteczny 03.00
"Lew z Kastylii" - historyczny prod. hiszp. 04.00
Program muzyczny

CZWARTEK 01.01.1998

21.30 "Problemy małżeńskie" - magazyn świąteczny 23.00
"Gwiazdy Giffady" Rokkos - Arwniti" - program muzyczny 03.00
"Na gorąco" - publ. (powt.) 04.00
Program muzyczny

PIĄTEK 02.01.98

21.30 "Do góry nogami" - magazyn muzyczny 00.15
"Matka panny młodej" - kom. USA 02.00
Telezakupy 03.00
"Na gorąco" - program publ. (powt.) 04.00
Program muzyczny

NEW CHANNEL

Fallreos 2 i Ethnarchou Makariou. 18547 Neo Fallro - Pireus. Tel. 42.22.002
Pozycje stałe: poniedziałek - piątek 06.00
Program muzyczny 12.30
Film produkcji greckiej 14.00
Filmy animowane 15.00
"Ostatnia szansa" - pr. public. 16.30
Program sportowy 18.00
"Prywatni detektywi" - serial kom. USA 19.00
"Piosenka miłości" - serial młodz. USA

SOBOTA 27.12.97

06.00 Program muzyczny 12.30
Czyste słowa" - magazyn publicystyczny 14.00
Nie róbcie z tego sprawy" - pr. public. 15.00
"Mity i rzeczywistość" - serial dokum. 16.30
"In Fashion" - program, muz. 17.30
"Tajemnicza kolacja" - magazyn 19.00
Dokumenty 20.00
Filmy animowane 21.00
"Moje talenty i ja" - magazyn 22.30
"Napięcie" - magazyn 23.00
WIADOMOŚCI 23.40
"W sądzie" - program publicystyczny 01.45
Film fabularny

NIEDZIELA 28.12.97

06.00 Program muzyczny 12.30
Program polityczny 14.00
"Napięcie" - magazyn 15.00
Mity i rzeczywistość - serial dokum. 16.30
"In Fashion" - pr. muzyczny 17.30
"On, ona i tajemnice" - amer. serial krym. 18.30
Dokumenty 20.00
Filmy animowane 21.00
Film fabularny 22.30
"Kalanikof" - magazyn muzyczny 23.00
Wiadomości 23.40
"Noctny magazyn" - show 01.45
Film fabularny

PROGRAM TV SATELITARNEJ

PONIEDZIAŁEK 29.12.97
20.00 Filmy animowane 20.50 Gielda
21.00 Tajemnicza kolacja - magazyn
22.30 "Kalanikof" - magazyn muzyczny
23.00 Wiadomości 23.40 "Złapany na gorącym uczynku" - dokument
01.45 Mity i rzeczywistość - serial dokum.

WTOREK 30.12.97
20.00 Filmy animowane 20.50 Gielda
21.00 Program polityczny 22.30 Nocny magazyn - show
23.00 Wiadomości 01.45 Mity i rzeczywistość - serial dokum.

ŚRODA 31.12.97
20.00 Filmy animowane 20.50 Gielda
21.00 Przegląd wiadomości prasowych 1997 roku
22.30 "Kalanikof" - magazyn muzyczny
23.00 Wiadomości 23.40 "Złapany na gorącym uczynku" - dokument
01.45 Mity i rzeczywistość - serial dokum.

CZWARTEK 01.01.1998
20.00 Filmy animowane 20.50 Gielda
21.00 "Czyste słowa" - program muzyczny
22.30 Napięcie - magazyn
23.00 Wiadomości 23.40 Nocny magazyn
01.45 Mity i rzeczywistość - serial dokum.

PIĄTEK 02.01.98
20.00 Filmy animowane 20.50 Gielda
21.00 Dokumenty 22.30 "Kalanikof" - magazyn muzyczny
23.00 Wiadomości 23.40 "W sądzie" - program publicystyczny
01.45 "Mity i rzeczywistość" - serial dokum.

TV POLONIA

CZWARTEK 25.12.97

08.00 "Laiki pana Bronka" - film dokum.
08.30 Kolędy z Karoliną 08.55 Czekającą Pana 09.20 "Misterium życia" - film dokum.
10.10 Dzieci śpiewają kolędy 10.25 Teatr dla dzieci: "Szczęśliwy książę" 10.50 Opowieści wigilijne 11.45 "Nad naszym domem jasność" 12.30 Teatr Telewizji: Miki 13.15 Moje Betlejem - koncert kolęd 14.00 "Latające maszyny kontra pan Samochodzik" - film polski
15.30 Podwieczorek 16.30 Ludwig van Beethoven 18.00 Teleexpress 18.15 "Zemsta" - film polski
18.45 Pr rozrywki 20.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Cwał" - film polski
23.10 Kolędy 23.30 Panorama 00.00 "Nasze pastorałki" 00.30 "Hazardziści" - film polski
02.10 Wiadomości 02.30 Program rozrywkowy

PIĄTEK 26.12.97

08.00 Powitanie widzów europejskich 08.05 Kolęda z Tamowa 09.10 Uczta pojednania 09.45 Trzeci biegun - przerwana wyprawa 10.45 "Dzieci śpiewają kolędy" 11.00 Teatr dla dzieci: "Pudełko z zapalkami" 11.40 "80 dni dookoła świata" - film anim.
12.30 Kolędy różnych narodów 13.00 Teatr Telewizji: "Wielki człowiek do małych interesów" 14.45 "Smaccznego telewizorku" - film polski
16.15 Piwniczne kolędy dla Herodów 17.00 "Eugeniusz Bobo" - film dokum.
18.00 Teleexpress 18.15 "Maysia i Napoleon" - film polski
19.10 Krzyżówka szczęścia 20.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Młode wilki" - serial prod. polskiej
23.00 Prozykowsky 23.30 Panorama 00.00 Talk-show 01.00 Powitanie widzów amerykańskich 02.00 Wiadomości

SOBOTA 27.12.97

08.00 Gościnniec 08.30 Hity z satelity 08.40 Dzień Dobry 09.30 Wiadomości 09.45 "Ala i As" - program dla dzieci
10.00 Mazi w Gondolandii 10.10 Szafki - program dla dzieci
10.40 Wiadomości 11.00 BRAWO! HIT! - powtórzenie wybranych programów
14.00 Wiadomości 14.10 Studio parlamentarne 14.30 Magazyn polonijny 15.00 Magazyn rozrywkowy 15.30 "Maszyna zmian" - serial 16.00 "Widget" - serial 16.35 Szansa na sukces 17.30 Mówi się 17.45 Informacja Studia Kontakt 18.00 Sport 19.30 "Kamera Nikodema Dyzmy" - serial polski
20.30 Pocztylion 20.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Misja specjalna" - film polski 23.30

Panorama 00.00 Rozrywka 01.00 Profesjonaliści - Kucharze 01.50 "Przygoty misia Colaigola" 03.05 Wiadomości (powt.)

NIEDZIELA 28.12.97

08.00 Słowo na niedzielę 08.05 Dzień Dobry 09.10 Śniadanie z Anną Wandą Głębocką 09.55 Spotkania z prof. W. Zinem 10.20 Festiwal Muzyki w Łańcucie 11.10 Polonijne spotkania 11.20 Magazyn kulturalny 12.10 TEATR FAMILIJNY: "Czarodziejski flet" 12.40 Chochlikowe psyoty 13.00 Polskie ABC 13.30 Kocie opowieści 14.00 Msza święta 15.00 Skarbiec 15.30 Salonowe polityczki 16.10 Podwieczorek 17.00 Wspomnienia o Julianie Tuwimie 18.00 Teleexpress 18.15 "Tajemnice wiklinowej zatoki" - serial 18.40 "Niespotykane spokojny człowiek" - serial TVP 20.10 Ludzie listy piszą 20.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Komedia małżeńska" - film polski
23.30 Panorama 00.00 SPORT Z SATELITY 00.40 Pr rozrywkowy 01.45 Powitanie widzów amerykańskich 01.50 Ludzie listy piszą 02.05 Cd 03.00 Wiadomości

PONIEDZIAŁEK-29.12.97

08.00 Gimnastyka 08.10 Maszyna zmian 08.40 "Widget" - serial dla dzieci 09.10 Magazyn kulturalny 09.30 Wiadomości 10.00 "Klan" 10.30 As i Ala 10.45 Mazi in Gondoland 10.55 Tata, a Marcin powiedział 11.00 "Pokój 107" - serial 11.30 Maska 12.00 Gościnniec 12.30 Muzyka kina 13.00 Wiadomości 13.15 Film polski 14.40 Rozrywka archiwalna 15.10 Informacja Studia Kontakt 16.00 Panorama 16.30 "Dom Ukrainy" - rep. 17.00 Sportowy tydzień 17.30 "Klan" - film polski 18.00 Teleexpress 18.15 "Ciuchcia" 18.45 "Krzyżówka szczęścia" 19.15 "Dajcie to na pierwszą stronę" - serial prod. kanadyjskiej 20.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Kurs na lewo" - film polski 22.10 Mała rzecz, a cieszy 23.30 Panorama 00.00 Przegląd publicystyczny 01.00 Przeboje na orkiestrę 01.35 Powitanie widzów amerykańskich 01.50 "Dajcie to na pierwszą stronę" - serial prod. kanadyjskiej 03.00 Wiadomości

WTOREK - 30.12.97

08.10 Kocie opowieści 08.40 "Karypel kontra Groszki" - film dla dzieci 09.10 Sportowy tydzień 09.30 Wiadomości 10.00 "Klan" - serial polski 10.30 Polskie ABC 11.10 "Dajcie to na pierwszą stronę" - serial 12.00 "Dom Ukrainy" 12.30 Krzyżówka szczęścia 13.00 Wiadomości 13.15 "Hotel klasy lux" - film polski 14.40 Mała rzecz a cieszy 15.10 Publicystyka kulturalna 15.40 Polacy w Chicago 16.00 Panorama 16.30 Madonny polskie 17.00 Teledyski na życzenie 17.30 "Klan" - telenowela 18.00 Teleexpress 18.15 "Dzieci z naszej szkoły" - serial 18.45 Muzyka łagodzi obyczaje 19.15 "Pięć dni z życia emeryta" - film polski 20.15 "Polska piosenka, ludzie, zjawiska, epizody 20.45 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 "Polskie drogi" - film polski 22.50 Wieczór reporterski 23.30 Panorama 00.00 Z archiwum pamięci 01.00 Teraz Wy 01.45 Powitanie widzów amerykańskich 02.00 Wiadomości

ŚRODA - 31.12.97

08.00 Gimnastyka 08.40 Szafki 09.10 Zaproszenia 09.30 Wiadomości 09.45 Teledyski na życzenie 10.00 "Klan" - telenowela 10.30 "Dzieci z naszej szkoły" - serial 11.00 "Pięć dni z życia emeryta" - film polski 12.00 Teatr dla dzieci: "Piotruś i wilk" 12.30 Program rozrywkowy 13.00 Wiadomości 13.15 "Polskie drogi" - film polski 14.50 "Czarodziej rylica" - film polski 15.25 Mistrzostwa Zawodowych Par Tanecznych 15.55 Telewizyjny Teatr Rozmaitości 17.00 Mistrzostwa Zawodowych Par Tanecznych 17.30 "Klan" - telenowela 18.00 Teleexpress 18.15 Karnawałowy bilec 19.15 "Party przy świecach" - film polski 21.40 Dobranocka 21.00 Wiadomości 21.30 Ordędzie Noworoczne Prezydenta RP 21.40 "Brunet wieczorową porą" - film

polski 23.30 Panorama 00.15 "Rykwisko" - film polski 01.45 Nie tylko muzyka

POLSAT

CZWARTEK 25.12.97
07.00 Poranek z Polsatem 09.00 "Biały kiel" - film włoski 10.45 Program świąteczny 11.55 "David i Lisa" - film USA 15.00 "Księż w Nowym Jorku" - film USA 17.00 Informacje 17.15 Program świąteczny 17.45 "Pogromcy duchów" - film USA 19.45 Pr świąteczny 20.55 "Blues Brothers" - western USA 23.15 "Osaczona" - serial USA 01.15 "Ucieczka z otchłani" - film USA 02.30 Link New Look 03.00 Cosmix

PIĄTEK 26.12.97

07.00 Muzyka 09.00 "Biały Kiel i samotny myśliwy" - film dla dzieci 10.45 Pr świąteczny 11.00 "Żar młodości" - serial 11.55 "On nie jest naszym synem" - dramat USA 13.30 "Błękitne foki" - film USA 15.00 "Czyste sąsiedztwo" - film USA 17.00 Informacje 17.15 Pr świąteczny 17.45 "Pogromcy duchów" - film USA 19.45 Pr świąteczny 21.00 "Dziela Nawarony" - film USA 00.00 "Tootsie" - film USA 02.15 Muzyka

SOBOTA 27.12.97

07.00 DANCE Jump 07.30 Disco Relax 08.30 W drodze 09.00 Smakozje i rozkosze 09.25 Co jest grane? 09.50 "Głupi i głupszy" - serial 10.15 "Power Rangers" - serial 10.40 Dance World 11.00 "Strażnik Teksasu" - serial USA 11.55 Film USA 13.40 Film USA 15.30 Oskar 16.00 Egzamin dojrzałości 17.00 Informacje 17.15 Halo miliard 17.45 Piramida - gra 18.15 Rykwisko 18.45 "Pacyfic Blue" - serial 19.35 "Dziewięciu wspaniałych" - show 20.00 Disco Polo LIVE 20.55 "Xenia, wojownicza księżniczka" - serial 21.50 Losowanie LOTTO 22.00 "Brygada Akapulko" - serial USA 22.55 "Bestia" - film USA 23.55 Wyniki LOTTO 00.55 "Nade i Stacey" - serial USA 01.25 Playboy 02.25 "Kusielca" - horror USA 04.10 Dżana Top

NIEDZIELA 28.12.97

07.00 Dance World 07.30 Disco Polo LIVE 08.30 Jesteśmy 09.00 Na topie 09.30 Klip Klaps 10.00 "Robinson Cruzoe" - serial 10.30 "Power Rangers" - serial 11.00 Disco Relax 12.05 "Pomoc domowa" - komedia USA 12.35 "Jeśli nadejdzie jutro" - film USA 13.15 Film fabul. 15.30 Rekiny kart 16.00 Pr Tadeusza Drozdy 16.30 Piramida 17.00 Informacje 17.15 "Młodość od pierwszego wejrzenia" - film 17.45 "Pacyfic Blue" - serial 18.40 "Nowe przygody Robin Hooda" - serial 20.00 "Idź na całość" - show 20.50 Losowanie LOTTO 21.00 Film USA 23.50 Wyniki LOTTO 00.00 Na każdy temat 01.05 Magazyn sportowy 02.30 Przytul mnie 03.30 Techno Life

PONIEDZIAŁEK 29.12.97

07.00 Poranek z Polsatem 08.45 Polityczne graffiti 08.55 Poranne informacje 09.00 "Batman" - film dla dzieci 09.30 "Renegat" - serial 10.30 "Żar młodości" - serial 11.30 "Drużyna A" - serial USA 12.30 "Herkules" - serial USA 13.30 "Dziewięciu wspaniałych" - show 14.00 Disco Polo LIVE 15.00 Piramida 15.30 Drzewko szczęścia 16.00 "Batman" - serial 16.20 Bractwo Białego Orła 16.30 Ręce które leczą 17.00 Informacje 17.15 Piraci Show 17.45 "Drużyna A" - serial 18.45 "Skrzydła" - komedia USA 19.15 "Świat według Bundich" - komedia USA 19.45 Informacje 20.00 "Powrót Supermana" - serial USA 20.25 Prognoza pogody 20.55 Film fabul. 21.55 Losowanie LOTTO 22.45 "Gliniarz i prokurator" - serial USA 23.40 Wyniki LOTTO 23.45 Informacje i biznes 00.05 Polityczne graffiti 00.30 Magazyn 01.30 Przytul mnie

WTOREK 30.12.97

07.00 Poranek z Polsatem 08.45 Polityczne graffiti 08.55 Poranne informacje 09.00 "Batman" - film dla dzieci 09.30 "Powrót Supermana" - serial 10.30 "Żar młodości" - serial 11.30 "Drużyna A" - serial USA 12.30

"Nowe przygody Robin Hooda" - serial USA 13.30 "Idź na całość" - serial 14.30 Oskar 15.00 Pr Tadeusza Drozdy 15.30 Jednoręki bandyta 16.00 "Gdzie się podziała Carmen Santiago?" - serial 16.20 Bractwo Białego Orła 16.30 Malolata 17.00 Informacje 17.15 Kalambury 17.45 "Nieustraszony" - serial 18.45 "Karolina w mieście" - film 19.15 "Świat według Bundich" - komedia USA 19.45 Informacje 20.00 "Renegat" - serial USA 20.25 Prognoza pogody 20.55 "Ptaki ciernistych krzewów" - film USA 21.55 Losowanie LOTTO 22.00 "Ostry dyżur" - serial USA 22.55 "Gliniarz i prokurator" - film 23.55 Wyniki LOTTO 00.00 Informacje 00.20 Polityczne graffiti 00.30 Telewizyjne Biuro Śledcze 00.50 Motowiadomości 01.25 Na topie 01.55 Soundtrack

ŚRODA 31.12.97

07.00 Poranek z Polsatem 08.45 Polityczne graffiti 08.55 Poranne informacje 09.00 "Gdzie się podziała Carmen Santiago?" - film dla dzieci 09.30 "Regenat" - serial 10.30 "Żar młodości" - film 11.00 "Nieustraszony" - serial 11.55 "Moloney" - serial 13.35 Piramida 14.00 Disco Relax 15.00 4X4 15.30 Trzy kwadraty 16.00 "Batman" - serial 17.00 Informacje 17.15 Halo miliard 18.45 "Drużyna A" - serial 18.45 "Perła" - serial 19.15 "Świat według Bundich" - serial 19.45 Informacje 20.00 Powrót Supermana" - film 21.00 "F/X" - serial 22.00 Film tygodnia 00.00 Sylwestrowy Pr POLASTU

RTL 7

czwartek 25.12.97

08.00 RTL 7 zaprasza 08.30 Siódemka dzieciakom 09.35 "Słodka dolina" - serial 10.00 "Sunset Beach" - serial 10.45 "E.T." - film USA 12.45 "Spartakus" - film USA 13.55 Bolek i Lolek zapraszają 16.05 "Autostrada do Nieba" - serial familijny 16.55 Siódemka dzieciakom 17.25 "City Life" - serial obyczajowy 18.15 "Słodka dolina" - serial 18.35 "Wspólnicy" - komedia 19.00 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 19.45 Prognoza pogody 19.50 7 minut 20.00 "Autostrada do Nieba" - serial familijny 20.55 "Wieczne święta" - film USA 22.35 "City Life" - serial obyczajowy 23.25 "Braterstwo broni" - western USA 01.00 "Laleczka Chuckie 2" - horror USA

piątek 26.12.97

08.00 RTL 7 zaprasza 08.45 Siódemka dzieciakom 09.35 "Słodka dolina" - serial 10.00 "Sunset Beach" - serial 10.45 "Wieczne święta" - film USA 12.20 "Spartakus (2)" - film USA 13.55 Bolek i Lolek zapraszają 15.50 "Autostrada do Nieba" - serial familijny 16.45 Siódemka dzieciakom 17.15 "Słynne ucieczki" - serial dokum. 18.15 "Słodka dolina" - serial 18.35 "Wspólnicy" - serial komediowy 19.00 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 19.45 Prognoza pogody 19.50 7 minut 20.00 "Amerykańskie Boże Narodzenie" - film USA 21.00 "Tata duch" - komedia USA 22.30 Program okolicznościowy 23.10 "Laleczka Chuckie 2" - horror USA 00.40 "Earth. Final Conflict (1)" - serial SF 01.30 "Laleczka Chuckie 3" - horror USA

sobota 27.12.97

08.00 Beach Patrol - serial 08.45 Siódemka dzieciakom 09.15 Piękna i Bestia" - serial 10.10 "Słodka dolina" - serial 10.35 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 11.20 "Słynne ucieczki" - serial dokum. 12.25 "Wspólnicy" - serial 12.50 Bolek i Lolek zapraszają 13.30 "Biały wielbłąd" - film animowany 14.20 Siódemka dzieciakom 14.50 "Tata duch" - komedia USA 16.25 "Sliders" - serial SF 17.10 "Network Earth" - film dokumentalny 18.10 Steven Spielberg przedstawia: Niesamowite historie - serial SF 19.00 "Earth - The Final Conflict" - serial SF 19.50 7 minut - magazyn 20.00 "Beach Patrol" - serial 20.50 Prognoza pogody 20.55 "Powrót do przyszłości 3" - film USA 23.00 "Crime Story" - serial kryminalny 23.50 "Laleczka Chuckie 3" - horror USA 01.25 "Roar" - serial SF 02.15 "Piękna i Bestia" - serial prod. wytwórni 03.10 "Oblicza Nowego Jorku" - serial kryminalny

niedziela 28.12.97

08.00 "Biały wielbłąd" - film animowany

08.50 Bolek i Lolek zapraszają 09.40 "Najeźdźcy" - serial SF 10.35 "Powrót do przyszłości 3" - film USA 12.40 "Jajeczny świat doktora Seussa" - serial 13.05 "Sliders" - serial SF 13.55 "Autostrada do Nieba" - serial familijny 14.50 "Serce robota" - film USA 16.20 "Crime Story" - serial komediowy 17.15 "Klinika uniwersytecka" - serial obyczajowy 18.05 "Roar" - serial SF 18.55 "Sprawa dla Wycliffa" - serial sensacyjny 18.50 7 minut 19.00 Zwiariowany świat reklamy - program rozrywkowy 20.55 Prognoza pogody 21.00 "Kaczor Howard" - komedia USA 22.55 Siedem pokus 23.55 "Oblicza Nowego Jorku" - serial kryminalny 00.45 "Najeźdźcy" - serial SF 01.40 Zwiariowany świat reklamy - program rozrywkowy

poniedziałek 29.12.97

08.00 RTL 7 zaprasza 08.40 "Jajeczny świat doktora Seussa" - serial 09.05 "Klinika uniwersytecka" - serial obyczajowy 09.50 "Kaczor Howard" - komedia USA 11.40 "Serca robota" - film USA 13.00 "Autostrada do Nieba" - serial familijny 13.50 Teleshopping 14.50 "Sprawa dla Wycliffa" - serial kryminalny 15.45 "Na sygnale" - serial obyczajowy 16.40 Siódemka dzieciakom: O czym sądzi wierzby, Cutlas - serial animowane 17.30 "Wiatraki bogów" - serial 17.15 Słodka dolina - serial 18.35 "Wspólnicy" - serial komediowy 19.00 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 19.50 7 minut 20.00 "Na sygnale" - serial obyczajowy 20.55 Prognoza pogody 21.00 "Poniedziałki z Alainem Delonem: Pasaż" - film francuski 22.30 7 minut 23.25 "Policjanci z Miami" - serial kryminalny 00.15 7 minut 00.45 Ukryta kamera 01.10 "Poniedziałki z Alainem Delonem: Pasaż" - film franc. 02.35 Muzyka w RTL 7

wtorek 30.12.97

08.00 RTL 7 zaprasza 08.35 Siódemka dzieciakom 09.20 "Słodka dolina" - serial 09.45 "Sunset Beach" - serial 10.30 "Czterej muskietierowie" - film franc. 12.20 "Wspólnicy" - serial komediowy 12.45 "Policjanci z Miami" - serial kryminalny 13.35 Teleshopping 14.35 Muzyka w RTL 7 15.05 Ukryta kamera 16.35 "Na sygnale" - serial 16.30 Siódemka dzieciakom 17.25 "Kariera maklera" - serial obyczajowy 18.15 "Słodka dolina" - serial dla młodzieży 18.35 "Wspólnicy" - serial komediowy 19.00 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 19.50 7 minut 20.00 "Na sygnale" - serial obyczajowy 20.55 Prognoza pogody 21.00 "Rób, co należy" - dramat USA 23.05 7 minut 23.15 "Kariera maklera" - serial obyczajowy 00.10 "Policjanci z Miami" - serial kryminalny 01.00 7 minut 01.10 Siedem pokus 02.00 "Czterej muskietierowie" - film franc.

środa 31.12.97

08.00 RTL 7 zaprasza 08.30 Siódemka dzieciakom 09.15 "Słodka dolina" - serial 09.40 "Sunset Beach" - serial 10.25 "Rób, co należy" - dramat USA 12.30 "Wspólnicy" - serial 12.55 "Policjanci z Miami" - serial 13.45 Teleshopping 14.45 Ukryta kamera 15.35 "Na sygnale" - serial obyczajowy 16.30 Siódemka dzieciakom 17.20 "People Like Us" - serial obyczajowy 18.15 "Słodka dolina" - serial dla młodzieży 18.35 "Wspólnicy" - serial komediowy 19.00 "Sunset Beach" - serial obyczajowy 19.50 7 minut 20.00 "Na sygnale" - serial obyczajowy 20.55 Prognoza pogody 21.00 American Graffiti - film USA 23.00 7 minut 23.10 "Darkman 2" - thriller USA 00.50 Entertainment 01.05 "Samochód zabójca" - horror USA 02.45 "After Dark, My Sweet" - film kryminalny USA 04.45 Ukryta kamera 05.10 Muzyka w RTL 7

Za zmiany w programie telewizyjnym redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

VERIA TOURS

BIURO PODRÓŻY

Omonia, ul. Ag. Konstantinou 4, 5p.
tel. 5227232, 5223864

Cotygodniowe przejazdy

JUWENTUR:

do Wałbrzycha przez:
Kraków, Katowice, Opole, Nysę, Ząbkowice,
Dzierżonów, Świdnicę, Wrocław.

RUDNIK:

Trasa nr 1: Lublin, Chelm, Zamość,
Biłgoraj, Jarosław, Przemyśl,
Sanok, Krosno, Nowy Sącz,
Nowy Targ, Chyże.

Trasa nr 2: Lublin, Kraśnik, Stalowa Wola,
Rzeszów, Dębica, Tarnów,
Bochnia, Kraków, Myślenice,
Chyże,

oraz Sandomierz, Tarnobrzeg, Mielec.

LOT-em do Warszawy za 53 000 drachm

Zapraszamy codziennie
w godz. 10.00-20.00,
w sobotę w godz. 10.00-13.00

Z naszym biurem dojedziesz do Polski
szybko i bezpiecznie.

BIURO PODRÓŻY

MARGO TRAVEL

Wraz z ORBIS - em Ełk

tel. 52 45 926, fax 52 47 836

godz. 9.00-21.00

ul. Maizonos 18

PI. Vatis ul. Maizonos 18

OFERUJE PRZEJAZDY DO POLSKI AUTOKAREM O WYSOKIM STANDARDZIE Z KLIMATYZACJĄ WC BARKIEM VIDEO

przejazdu: KRAKÓW-KATOWICE

OPOLE-WROCŁAW

WAŁBRZYCH

WARSZAWA

ŁÓDŹ-ELK

PIOTRKÓW

RZESZÓW-LUBLIN

KIELCE-RADOM

BIALYSTOK-ŁÓDŹ

CZĘSTOCHOWA

TARNÓW

WYCIĘZKI PO GRECJI

Meteory

Jaskinie Diru

Peloponez

3 - wyspy

MARGO TRAVEL

TEL. 52 45 926

TEL/FAX. 52 47 836

DIADDEM TOURS

Biuro Podróży

OFERUJE:
- TANIĘ BILETY DO
WSZYSTKICH KRAJÓW ŚWIATA

adres biura: ATENY; OMONIA; Klisthenous 15 II piętro

Tel/fax 33 12 749

IOS TRAVEL

ekskluzywny reprezentant firmy **ORBIS transport** na terenie Grecji

oferuje usługi we wszystkich dziedzinach branży turystycznej

Oferujemy tanie bilety na przjazdy do Polski: **Godz. obsługi codziennie 09.00-20.00**
sobota 10.00-14.00

Autokarami Przyjmujemy zamówienia telefoniczne:
Samolotami (LOT, MALEV, OLIMPIC AIRWAYS) 3301551, 3301639
promami (SUPERFAST, STRINTZIS, MINOAN LINES) 3829010, 3303402
fax: 3303403

ADRES: Ateny, ul. Akadimias 69

TURYSTA

WAŁBRZYCH

Tel. 074 22251
074 24331

Odwiedzamy Ateny regularnie od 6 lat

Wycieczki z Polski zatrzymują się w hotelu EL GRECO, ul. Athinas 65 (50 m. od Pl. Omonia)

Bilety do Nabydia w Sandy Tours tel. 52 42 416 oraz u obsługi autobusu. Wyjazdy we wtorki z parkingu przy rogu ulic Pireos-Degligoli o godz. 10.00 pilot pełni dyżury w niedzielę i poniedziałek 9.00-10.00 i 19.00-20.00

disco club AKROPOL

Karoliou 8 Liosion 49
tel. 5246704 tel. 5246712

DISCO CLUB AKROPOL

Wynajmujemy salę na WESELA CHOROZY oraz imprezy okolicznościowe. Wynajm sali - 3000 drachm od osoby, jedzenie napoje, alkohole we własnym zakresie

Zapraszamy do Kawiarni codziennie od godz. 15.00

HELIKON

TRAVEL TOURISM SA

5-15-25 z Aten do Łomży
przez Jasło, Krosno, Dębicę, Kraków, Warszawę

8-18-28 z Łomży do Aten
przez Warszawę, Kraków, Dębicę, Jasło, Krosno

AUTOKAREM GRECKIM (Air conditioned)

Bilety lotnicze LOT Warszawa i na cały świat

adres biura: Ateny, Omonia, ul. Pireos 16-18 (Tsalalari)
tel. 52 43 889-890; fax. 52 37 424
tlx. 21 03 37
Biuro czynne codziennie: 9.00-14.00 i 17.00-20.00
w soboty 9.00-14.00

PRZEWOZY AUTOKAROWE DO POLSKI

Stamos tours

ATENY- POLSKA wyjazd w każdy wtorek o godz. 6.30

POLSKA- ATENY wyjazd w każdy czwartek Warszawa - godz. 17.00 HOTEL GRAND

TRASA 1 Ateny, Thesaloniki, Krosno, Rzeszów, Stalowa Wola, Ostrowiec, Radom, Warszawa.

TRASA 2 Ateny, Thesaloniki, Krosno, Jasło, Nowy Sącz, Brzesko, Kraków

SPRZEDAŻ BILETÓW LOTNICZYCH

Adresy biur: **POLSKA:** Krosno "Skorpion Tours", ul. Lwowska 21, tel. 013 43 62 866, Kraków ul. STOLARSKA 13 tel. 217118

Grecja; Ateny; Patision; ul. Kodriktonos 10 tel. 82 19 900; 82 19 906, tlx. 22 30 38

Warszawa Atena Travel ul. Marszałkowska 27/35m22 lp. Tel./Fax 25 10 39

Zatratwiamy wycieczki dla rodzin w Polsce
Biuro czynne w godz. 9.00-20.00

informator KA

- SZPITALY**
166 - PIERWSZA POMOC
LEKARZE ŚWIATA (BEZPŁATNA KLINIKA)
ul. M. Voda 15, tel. 82.33.653, czynna codziennie od 10 do 20.30 (oprócz weekendów)
Szpitale ogólne
AGIA OLGA
ul. Agias Olgas 3-5, Nea Ionia, tel. 27 99.265-7, 27.76.612, dojazd metrem w stronę Kifissu.
AGIA VARVARA
ul. Dodekanissou 1, Agia Varvara (Egaleo), tel. 56.13.572, 56.13.566, dojazd aut. 806, 807, 808 z ul. Zironos (przy pl. Omonia).
ALEXANDRA
ul. Vas. Sofias 80, Ateny, tel. 77.70.431, 77.70.401, dojazd trolejem 3, 8, 13;
AMALIA FLEMING
ul. 25 Martiou 14, Melissia, tel. 80.30.303, 80.40.003, dojazd aut. 409 z Vas. Irakliou, Moussio.
ARETEIO
ul. Vas. Sofias 76, Ateny, tel. 72.38.511, 72.38.572, dojazd trolejem 3, 8, 13;
ASKLIPPIO VOULAS
ul. Askronidon, Voula; tel. 89.58.301-6, 89.53.416-3, dojazd aut. 122 z Vas. Olgas, Zappu.
EGINITIO
ul. Vas. Sofias 72, Ateny, tel. 72.26.211-3, 72.01.322, dojazd trolejem 3, 8, 13.
ELPIS
ul. Demetriou 7, Ampelokipi, tel. 64.34.001-8, 64.49.402, dojazd aut. 230, 538, 539 z ul. Harilaou Trikoupi.
ERITHIROC STAVROS
ul. Erithiroc Stavrou 1, Ampelokipi, tel. 69.10.512-4, 69.10.625-9, dojazd trolejem 3.
EYANGELIMOS
ul. Iperantou 45-47, Ateny, tel. 72.20.001, 72.20.101, dojazd trolejem 3, 8, 13.
GEÓRWY SZPITAL ATEN
ul. Mesogion, Ateny, tel. 77.78.001, 77.91.836, dojazd aut. 406, 416 z pl. Akadimias.
- ul. Nikis 2, Kifissia; tel. 80.14.410; 80.14.731, dojazd metrem w stronę Kifissu;
Szpitale leczenia nowotworów
AGII ANARGIRI
ul. Kaliftaki, Nea Kifissia; tel. 80.76.502, 80.76.524, dojazd metrem do Kifissu i dalej aut. 543,
AGIOS SAVAS
ul. Alexandras 171, Ateny; tel. 64.30.811, 64.09.111; dojazd aut. 230, 538, 539 z ul. Harilaou Trikoupi;
METAXA
ul. Botassi 51, Pireus; tel. 45.16.233, 45.18.410, dojazd metrem do Pireusu i dalej aut. 909;
Szpitale dziecięce
AGIA SOFIA
ul. Mikras Assias & Thivon, Goudi; tel. 77.71.613; 77.71.811, dojazd aut. 230 z ul. Harilaou Trikoupi,
AGLAIA KYRIAKOU
ul. Livadias & Thivon, Goudi; tel. 77.75.610; 77.83.212, dojazd aut. 230 z ul. Harilaou Trikoupi;
PIKPA PENTELIS
ul. Ipokratous, Penteli; tel. 80.30.402, 80.30.602; dojazd aut. 422 z ul. Vas. Irakliou, Moussio;
Szpital chorób oczu
OFTHALMIATRIO
ul. Panepistimou 25; Ateny; tel. 36.23.191; 36.25.261
Szpital chorób klatki piersiowej
SOTIRIA
ul. Mesogion 152, Ateny; tel. 77.78.611; dojazd aut. 406, 416 z pl. Akadimias,
Szpital chorób skóry
SINGROU
ul. Ionos Dragoumi, Ilissia; tel. 72.39.611, 72.45.021, dojazd aut. 221 z ul. Vas. Sofias
Szpital położniczo-ginekologiczny
ELENAS VENIZELOU (MARIKA ILIADI)
ul. Elenas Venizelou 2, Ateny; tel. 64.22.221, 64.22.321, dojazd aut. 622, 023 z pl. Akadimias,
- 102 Informacja o aptekach (Attyka)
108 Straz nadbrzeżna
103 Władze portowe
191 Straz pożarna (tereny leśne)
141 Zegarynka (w języku greckim)
105 Służba medyczna na telefon
134 Informacja telefoniczna
131 Informacja o abonentach w Attyce
132 Informacja o abonentach w Grecji
138 Przyjmowania nowych abonamentów
161-162 Informacja międzynarodowa
135 Przyjmowanie skarg
182 Zamawianie budzenia
141 Zegarynka (w j. greckim)
115 Wiadomości (w j. greckim)
155 Wysyłanie telegramów w Grecji
165 Wysyłanie telegramów zagranicę
148 Informacja o pogodzie (Attyka)
149 Informacja o pogodzie (Grecja)
104 Ubezpieczenie drogowe ELPA
154 Pomoc drogowa (Express Service)
157 Pomoc drogowa (Hellas Service)
121+dwie pierwsze cyfry numeru tel. naprawa uszkodzonych linii
644 4906 Informacja o AIDS
324 9111 Pogotowie elektryczne
346 3365 Pogotowie gazowe
512 9450 Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Ścieków
777 0866 Pogotowie Wodne
321 6023 Poczta Główna ul. Aeolu 100
321 4609 Poczta (Express Poczta)
645 0859 Redakcja "Kuriera Ateńskiego"
- Dworzec autobusowy ul. Liosion 260 (dojazd z ul. Panepistimou nr 024)
autobusy do:
Chalkidy - 1,350 dr
Dell - 2,600 dr
Katerini - 6,400 dr
Lamia - 3,000 dr
Teb - 1,400 dr
Wolos - 4,650 dr

tel. 52 43 889-890

Zamieszajac reklamę w "KURIERZE ATENSKIM" Mezzogiorno ul. TWOS REKLAMA ul. 1234 do redakcji Zeslatnia

KURIER ATENSKI ukazują się w każdej stronie Reklamę prosimy przysłać do redakcji włącznie

fax. 52 37 424

Wystarczy lekki ruch ręki i potężny Boeing pchnie nas przodem. Pasażerowie odpoczywają, jedzą, oglądają filmy, śpią. Samoloty lecą w przestrzeni. Dwa chłopskie chłopcy z lotnisk. Kontrolują każdy sekundę lotu. To piloci Polskich Lotów Linii LOT. Umiejętności naszych pilotów słyną się na całym świecie. Ponderują je w codziennej pracy, a wielu z nich również poświęca przestworzych zawodów lotniczych w kraju i na granicach. Jesteśmy z nich dumni!

Ateny-Tel. 32 21 121 - 32 38 638
Thesaloniki - Tel. 26 96 19 26 96 00

nie jesteśmy największy, ale chcemy być najlepsi

LOT